National Library
Bibliothèque Nationale
FEB 13 1979
SECTION ... NAUX

R103/A/40/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
PUBLISHED WEEKLY BY THE
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LIMITED
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York; Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y 10468; V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave, Racina, Wis. 53403; — California — Editor KARLIS KALEJS, 3622 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214.

NR. 4 SESTDIENA, 1979. GADA 27. JANVĀRIS 29. GADS

SATURDAY, JANUARY 27, 1979

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 70 centu

Latviešu biedrības 30 gadu jubilejas sarīkojumā Toronto piedalījās arī biedrības koklētāju kopas koklētājas Ariānas Liepiņas vadībā. No kreisās: Rūdis Pavlovičs, Laila Liepiņa, Linda Kronberga, vadītāja un soliste Arijāna Liepiņa, Linda Soutara, Andra Matušēvica un Valda Matušēvica. Foto: J. Ligers

Kas vainojams Irānas krizē?

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Lai kas notiktu tuvāko dienu un nedēļu laikā Irānā, ASV šajā starptautiskajā pokera spēlē var būt tikai zaudētāja. It dabiski rodas jautājums, kas īsteni vainīgs šajā Vašingtonas ārpolitikas visķīlumīgākajā gājienā kopš Otrā pasaules kaŗa beigām. Irāna bija ASV uzticamākā sabiedrotā. Ģeografiski Irāna atrodas ASV militāri stratēģiskā ziņā vissvarīgākajā telpā. Agresoram no šejienes paveŗas ceļš uz visiem Vidējiem austrumiem un reizē arī uz Melno kontinentu. Diemžēl, visas zīmes liecina, ka atbildība jāuzņemas ASV ārpolitikas pēdējā vārda teicējam prezidentam Džimijam Kārteram. Tas bija Kārters, kas, cilvēka tiesību doktrīnā dabūjis no Brežņeva sāpīgu pļauku, centās savu jaunatklāto evaņģeliju uzspiest arī sabiedrotajiem — konkrētā gadījumā Irānas šacham Palēvī.

Varbūt tieši Kārtera iespaidā tietumiem draudzīgais šachs palaida grožus vaļīgāk. Te jāatceras, ka politiskais klimats Vidējos austrumos nekādā ziņā nav tāds pats kā Ziemeļamerikas kontinentā. Šacha liberālo soļu rezultātā galvas pacēla dažādu politisku un reliģisku novirzienu aktīvisti, kas droši vien nebija apmierināti ar liberāli noskaņotā valdnieka reformām. Vai tā nebija liktenīga sagadīšanās, ka paša šacha atbalstītie irāniešu studenti koda rokā, kas tiem pavēra ceļu uz pasaules labākajiem un lielākajiem izglītības un zinātņu templiem. Droši vien šacha Palēvī valdīšanas laikā birokrati un galmam tuvu stāvošas personas izmantoja tiem dāvāto uzticību neattaisnojamā koruptīvā aktīvitātē. Kad šachs atstāja Irānu, simtiem lojālu pilsoņu devās uz valdnieka rezidenci un asarām acīs apsūdzēja pils sardzi, ka tā atļāvusi mest akmeņus pret valdnieku, kas vairāk nekā kāds cits darījis savu pilsoņu labklājības celšanai. Un tā mēs varam jautāt, vai pasaulē ir atrodams cits „despots", kas pēdējo desmit gadu laikā caurmēra pilsoņa izpeļņu gadā pacēlis no 230 dol. uz 2500 dol.

Nepārspīlēsim, apgalvojot, ka Kārters turēja šachu par savu uzticamāko sabiedroto. Un tāpat droši vien domāja šachs Palēvī. Šodien tas tā vairs nav. Tas bija Kārtera ārlietu ministrs,, kas, pasaulei par lielu pārsteigumu, 13. janvārī deklarēja attieksmju maiņu un iegrūda dunci Irānas valdnieka mugurā. Viņš šajā nelaimīgajā runā, neņemot vērā Kārtera un paša iepriekš dotos uzticības apliecinājumus, deklarēja, ka šachs pakalpotu vispārības interesēm, ja atstātu savu valsti. Šo Vēnsa un Kārtera nodevību šachs Palēvī droši vien nekad neaizmirsīs. Ļoti iespējams, ka viņš piespiedu „atvaļinājumā" nemaz nedosies uz ASV, kā iepriekš bija paredzēts. No Ēģiptes viņš devās uz Maroku, un iespējams, ka viņš atgriežas Irānā daudz ātrāk nekā viens otrs to būtu iedomājies.

Šonedēļ paredzēta šacha politiskā pretinieka Khomaini atgriešanās Irānā pēc 15 Irākā un Francijā pavadītiem trimdas gadiem. 78 g. vecais islāma lielais priesteris ir pieteicis aizstāt tagadējā Irānas premjēra Baktiāra valdību ar Irānas islamiskās republikas iekārtu, kuŗā pašam Khomaini nebūtu nekāda politiska posteņa, bet tas būtu augstākā autoritāte kā laicīgās, tā reliģiskās lietās. Vai tas neizklausās pēc Khomaini iesēšanās šacha tronī? Paturēsim vērā, ka Baktiaram nav pārāk augstas domas par Khomaini politisko darbību. Tanī pašā laikā viņš labprātāk akceptētu Khomaini kā Irānas augstāko reliģisko autiritāti. Pats svarīgākais, ka aiz Baktiāra stāv šacham lojālās Irānas armijas vairākums.

Baktiārs no savas puses deklarējis nepiekāpšanos Khomaini politisko gājienu priekšā. Lai arī 78 g. vecais Khomaini politiskā ziņā varbūt ir jau senīls, viņš tautā ir ļoti populārs, sevišķi tajās aprindās, kas šacha agrārreformas rezultātā piedzīvoja financiālus zaudējumus. Jāievēro, ka Khomaini, lai cik tas politiski būtu vēl neatminēts faktors, esot izteikts pretkomūnists, un viņam neesot labs prāts uz Pad. savienību. Khomaini Teherānā varbūt sakāpinās politisko konfrontāciju līdz eksplozijas punktam, bet tas vēl nenozīmē pilsoņu kaŗa uzliesmojumu. Demonstrantu pūlis ir viens jautājums, bet labi apmācīti un disciplīnēti kaŗavīri šī pūļa savaldīšanai ir vēl nenovērtēts faktors. Iespējams, ka sarkano radikāļu un komūnistu aktīvitāte atveŗ acis tautas vairākumam. Tas var nozīmēt šacha Palēvī atgriešanos tronī, varbūt vairs ne tik augstā kapacitātē, bet ātrāk nekā to varētu iedomāties. Šīs nedēļas vidū šacham uzticīgie ar-

(Turpinājums 20. lp.)

N F

LETTISKA NATIONELLA FONDEN
LATVIEŠU NACIONĀLAIS FONDS
LATVIAN NATIONAL FOUNDATION

101 20 Stockholm 1, Box 108
Tel. 30 73 84, Postgiro 35 14 82-5

LATVIEŠU NACIONĀLA FONDA PĀRSTĀVJI KANADĀ.

Mr. Ed. Keišs,
3 Massey Square, Apt. 1708,
Toronto, Ont., M4C 5L5,

Mrs. L. Galdiņa,
142 First Avenue,
Ottawa, Ont. K1S 2G4.

Mr. A. Bamga,
79 Wilson Avenue,
London, Ont. N6H 1X5.

Mr. M. Lorbergs,
14 Kuhl Avenue,
Islington, Ont. M9B 5Z9.

Krievi nāk, un ne tikai krievi.

(Vairāk nekā 30 gadus jau apspiestā latviešu tauta pretojusies pārkrievināšanai) .Vēršam uzmanību uz starptautiskām publikācijām angļu, vācu, zviedru, krievu un itaļu valodā, kuŗās atrodam arī Latviešu nacionālā fonda apceres par lielāko draudu latviešu tautas pastāvēšanai, krievu ieplūdumu okupētajā Latvijā. Lūdzam atbalstīt mūsu globālo informācijas darbu, tajā ieskaitot arī ievestos un izvestos materiālus tēvzemē.

Latviešu Nacionālais Fonds
Stokholmā, 1979. g. janvārī

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1979. G. 27. JANVĀRIS, 4. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombauts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 994-7917. — Čikagas redakcijas vad. V. Jaunkalnietis, 1305 Taylor Ave., Racine, Wis. 53403. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28. Tallis Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības labot. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskas uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par visu gadu — 30 dol., 6 mēnešiem — 16 dol., 3 mēnešiem — 8.30 dol. Atsevišķa numura cena 70 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $3.50, tekstā $3.75, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1 par rindiņu, atkārtojot atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 465-1531

Aizaugušo pēdu dzinējs kara noziedzniekiem

Deklarācija bez istenojuma

Nav jau pirmā reize, kad pasaules vienā vai otrā malā ir pieņemtas cilvēka un pilsoņa tiesību deklarācijas, bet priekš 30 gadiem 1948. gada 10. decembris bija diena, kad tādu proklamēja Apvienoto Nāciju kopsapulce, organizācija, kurā ietilpst valstis no visiem kontinentiem. Nevienam tās loceklim nebija itin nekādas grūtības to akceptēt, jo tā jau neuzliek nekādus saistošus pienākumus ievērot tajā paredzētās cilvēka tiesības, bet tikai iesaka visu to kā vēlamu paraugu. Tas izriet no deklarācijas ievada teikuma, kas skan: „Kopsapulce proklamē šo cilvēka tiesību universālo deklarāciju kā kopīgu sasniegumu standartu visām tautām un visām valstīm nolūkā, lai katrs individs un katrs sabiedrisks organs, turot pastāvīgi prātā šo deklarāciju, censtos ar mācīšanu un audzināšanu veicināt respektu pret šīm tiesībām un brīvībām un lai ar progresējošiem soļiem nacionālā un starptautiskā apjomā nodrošinātu to universālu un efektīvu atzīšanu un pielietošanu kā pašu dalībnieču valstu starpā, tā to juridikcijā esošo territoriju tautu starpā." Tālāk deklarācijas 30 pantos minētas visādas iespējamas tiesības un brīvības.

Starplaikā Apvienoto Nāciju ietvaros nodibinātas dažādas komisijas, kas nodarbojas ar koloniālismu, rasismu, apartheidu, Čili, Dienvidafriku, Izraēlas režīmu tās okupētajās territorijās, palestīniešiem, Nambiju, sieviešu tiesībām u.t.t. Komisiju kompetenču robežas grūti nospraust, katrai no tām ir savs oficiāls biļetens, un bieži vien iznāk tā, ka šīs komisijas, to subkomisijas, darba vai ekspertu grupas nodarbojas ar problēmu pētīšanu, kas skar arī citu komisiju darba lauku. Šo pētījumu rezultāti pakāpeniski nonāk apgstāku instanču iztirzāšanā, un gala iznākums parasti ir, ka AN kopsapulce, iepazinusies ar tiem, uzdod darbu turpināt.

Nav tādas AN komisijas, kas nodarbotos ar padomju varas apspiesto tautu likteni, un tās paspārnē vai materiālā atbalstā neiznāk arī neviens biļetens. kas būtu veltīts šai problēmai. Izpildot AN 1977. gada sapulces lēmumu, turpmāk ik gadus atzīmēs 29. novembrī Starptautisko solidāritātes dienu ar Palestīnas tautu. Tautu pilī Ženēvā bija izsludināta svarīga sapulce, paredzot programmā arī ģenerālsekretāra Valdheima runas nolasīšanu. Šinī sakarā laikrakstā Tribune de Geneve bija iespiesta garāka atklāta vēstule Valdheimam, kuŗu parakstījušas „vairākas Ženēvas personības, no kurām daudzas piederēja aprindām, kas tuvas Izraēlas valstij." Tanī starp citu bija atzīmēts, ka šis sarīkojums ir vienpusīgs un ka „ir nožēlojami, ka AN līdz ar to pamet aizmirstībā visas citas okupētās, apspiestās un anektētās tautas un minoritātes, , tāpat kā citas nacionālēs atbrīvošanas kustības, kā baltiešus, tatārus, ibos, armeņus, kurdus, eritrejiešus, žīdus Padomju savienībā un arabu zemēs un vēl citas". Tam mēs varam tikai pievienoties.

Lai ietērptu 1948. gada deklarācijā paredzētās tiesības juridiski saistošā formā, tika pieņemtas divas starptautiskas konvencijas, kas pirms divi gadiem stājušās spēkā. Viena no tām attiecas uz ekonomiskām, sociālām un kultūrālām tiesībām, otra uz civīlām un politiskām. Kā jau parasti, krievi bija pirmie no lielajām valstīm, kas pievienojās konvencijai, mudinot arī citas valstis to darīt.

Civīlo un politisko tiesību konvencijā, kas mūs visvairāk interesē, paredzēta arī Cilvēka tiesību komitejas (nesajaukt ar pastāvošo Cilvēka tiesību komisiju) nodibināšana. Šīs ko-

(Turpinājums 5. lp.)

Lasītāju vēstules

POLĪTISKAIS AKLUMS

Solžeņicins brīdinājis, ka brīvajām tautām un valstīm draud briesmas. Ja kas viņa dzimteni glābšot, tad tā būšot tikai evolūcija. Šī lielā polītiķa teikto pārliecību, gan tikai citiem vārdiem, izteikusi prof. Vaira Freiberga 18. novembra aktā Ņujorkā, saņemot laikraksta lasītāju negatīvas kritikas. V. Freibergas teiktais atbilst mūsu laika polītiskajiem notikumiem, kuŗu traģiskais pamatcēlonis ir cilvēces polītiskais aklums un neprāts. Šī neprāta apmulsušās ļaužu masas komūnisti ar viltīgiem un meļīgiem solījumiem, iesaistīdami savā kalpībā, sagrābuši milzu varu un gatavojas pārvaldīt visu pasauli. Brīvo valstu tautas ar nemitīgiem streikiem sevi novedīs komūnistu diktātūrā.

J. Ozoliņš Vilimantikā

BIEDRU KARTE UN APCIEMOJUMI

Pirms vairāk nekā desmit gadiem, ciemojoties Toronto, kāds pazīstams trimdas rakstnieks, no ASV rietumu krasta publiskā runā pauda uzskatu, ka mēs esam pārāk iesūnojušies savos uzskatos par tagadējo Latviju un tur esošajiem latviešiem, ka esot pēdējais laiks „pagriezt savas gultas galvgali uz citu — pareizo pusi", ka latvieši ar komūnistu partijas biedra karti kabatā varot daudz darīt savu tautiešu labā. Kā piemēru mūsu labvēlīgākas nostājas nepieciešamībai viņš minēja gadījumu, ka viņa vecajai māmuļai apciemojuma atļauju palīdzējis sagādāt kāds minētā ranga cilvēks.

Tas šinī gadījumā bija ļoti skaisti. Bet vai līdzīgu palīdzību saņēmuši arī citi, kuŗiem rados nav pazīstamu rakstnieku? Vēl šodien daudzi rietumos veltīgi mēģina sagaidīt ciemos savējos no „viņas puses" Tie, kuŗiem ģimenēs ir auguši bērni, zina, ka nevis vārdi, bet gan darbi paliekoši iespiežas jauniešu apziņā. Ja viņi zina vairākkārtējus braucējus uz okupēto Latviju — „pēc uguns" vai arī kā cita — neviens šiem jauniešiem vairs neiestāstīs, ka mēs esam polītiskie trimdinieki. Lūdzot apciemojuma atļauju no padomju varas. mēs kļūstam no trimdiniekiem par „klaida" latviešiem. Šo konsekvences trūkumu uztvērusi mūsu jaunatne, tā pati, par kuŗu rakstnieks tagad sūdzas, ka šī ir tā nejūtīgā paaudze, kas ir noraidījusi „vecīšu" padomus, kļūstot nejūtīga pret tautas sāpēm.

Mīļais rakstniek, šie mūsu, labi izglītotie jaunie ir ne tikai pagriezuši savu tautiskās stājas gultu. viņi pat no tās ir jau izkrituši!

Varbūt mūsu vecā paruna mazliet jāgroza — „Saki, ko sacīdams — apdomā galu!"

Trimdiniece Toronto

VĒL PAR ZILO LAKATIŅU

„A Z" no Ontario savā LA 23. decembra vēstulē domā, ka Alberts Melbārdis komponējis Zilo lakatiņu. Cik man zināms. tad šis Valdas Moras darbs komponēts divas reizes 1943. gadā; abi komponisti dzīvo Latvijā. Ar A. Melbārdi bijām skolas biedri, esmu dziedājis viņa vadītajā ģimnazijas korī. Man nebija zināms, ka Melbārdim varētu piedēvēt šo darbu. Pirms daudziem gadiem jau parādījās raksts, kur par Zilā lakatiņa autoru bija norādīta kāda cita persona. Nu radies arī „trešais komponists" šai populārajai dziesmai. Kaut ar A. Melbārdi tikāmies samērā bieži, vēl līdz 1945. gada janvārim, nekad nedzirdēju, ka viņš būtu sevi nosaucis par Zilā lakatiņa komponistu

V. Irbe Ņujorkā

PĀRMETUMI

LELBA sinodē, kas pagājušajā rudenī notika Ņujorkā, archibīskaps A. Lūsis izteicies, ka daži, pret baznīcu naidīgi noskaņoti ir dažādos amatos organizācijās un darbojoties pret baznīcu . Tā tas esot Gaŗezerā, kur pārvaldē ievēlēts tautietis, kas nostājoties pret baznīcu un kristīgo reliģiju, neminot šī cilvēka vārdu. Sagadījies, ka es šo cilvēku labi pazīstu. Viņš nav centies ieņemt kādu amatu Gaŗezerā un citās latviešu organizācijās. bet tikai atsaucies aicinājumam ziedot savu brīvo laiku sabiedriskam darbam, saņemot tagad pārmetumus. Mācības, no kurām kristīgā ticība it kā grib kādu pasargāt, sastāv no mūsu tautas dziesmām, garīgā mantojuma un dievestīgās dzīves ziņas. Brīvā zemē dzīvojot, minētais tautietis nav nostājies ne pret vienu reliģiju, bet tikai aizstāv un tur cieņā savējo.

Tupešu Jānis Kembridžā, Viskonsinā

TIKŠANĀS GVADLŪPĒ

Šī sanāksme ārzemju presē pazīstama kā Gvadlūpes konference mazo Antiļu salu grupā, kas pieder Francijai. Sanāksmē piedalījās valstu vadītāji no ASV, Anglijas, Francijas un Rietumvācijas. Sanāksme uzskatīta par „galotņu' domu apmaiņu, bez oficiāla rakstura. Tā notikusi saspīlētās polītiskās un ekonomiskās dzīves laikā, kad ASV atjaunojusi diplomātiskos sakarus ar sarkano Ķīnu, bet tos pārtraukusi ar nacionālo Ķīnu. Apspriedē no ASV pie dalījies prezidents Kārters, no Francijas — Žiskārs, no Anglijas Kalagāns un no Rietumvācijas kanclers Šmits. Sanāksmes laikā, 4. un 5. janvārī, cik zināms, pārrunāta SALT līguma parakstīšana starp ASV un Padsavienību.

Pagājušā gadā Kalagans saņēmis no Brežņeva vēstuli, kuŗā tas prasījis, lai Anglija nepārdod sarkanajai Ķīnai 80 Harjera (Harrier) tipa vertikāli startējošās lidmašīnas, piedraudot ar konsekvencēm. Līdzīgu vsētuli saņēmis arī kanclers Šmits, kas sanāksmē ieteicis Anglijai „atturēties no krievu kaitināšanas". Brežņeva brīdinājuma vēstules, nepārdot ieročus un citu apbruņojumu Ķīnai, saņēmušas arī Italija un Fancija. Neviena no šīm valstīm Bežņevam gan vēl nav atbildējusi.

O. Dz. Toronto

Brošūra par Latvijas valdniekiem

VAI IESPĒJAMS IZSTĀTIES NO PADOMJU SAVIENĪBAS

Semināros un kursos pēc referātiem sekojošās diskusijās vērojams, ka diskutētāju skaits nav liels. Par iemeslu tam dažreiz ir jauniešu kautrība un varbūt arī interešu trūkums attiecīgā priekšmetā, bet galvenais iemesls tomēr ir temata pamatzināšanu trūkums. Līdzīgā situācijā nonāk daudzi Latvijas apmeklētāji, kuriem trūkst zināšanu un līdz ar to izpratnes par okupētās Latvijas politisko un tiesisko iekārtu un metodēm, kādas lieto, lai īstenotu komūnistu partijas varu. Protams, Rīgas jauniešu kursu rīkotājiem nav izdevīgi savā vidū redzēt jauniešus, kas ar savām zināšanām ir spējīgi atspēkot propagandistu apgalvojumus, un tādēļ jau kļūst izvēlīgi kursantu izlasē.

Līdz šim, diemžēl, nav bijis izdots koncentrētā veidā un vienkopus izstrādāts pārskats par okupētās Latvijas politisko iekārtu un komūnistu partijas varu. Pasaules brīvo latviešu apvienība tagad izdevusi brošūru „Kas un kā valda šodienas Latvijā", kas dod skaidrāku izpratni par pašreizējo Latvijas stāvokli.

Sniedzam ieskatu šajā izdevumā, publicējot nedaudz saīsinātu nodaļu par Latvijas PSR 1978. g. konstitūciju.

Latvijas jaunā konstitūcija jau ārēji pilnīgi saskan ar jauno „vissavienības" konstitūciju: daļu un nodaļu virsraksti ar vienu izņēmumu tie paši, pantu skaits līdzīgs (174 savienības konstitūcijā, 173 Latvijas konstitūcijā). Salīdzinot ar 1940. g. Latvijas konstitūciju, pantu skaits pavairots no 118 uz 173, kas nozīmē vienīgi, ka daudzvārdība kļuvusi lielāka.

Satura ziņā izdarītas dažas maznozīmīgas pārmaiņas.

Latvijas konstitūcijā vairs neietilpst latviešu „kaŗaspēka vienību formēšana". Taču tam vienīgi principiāla nozīme, jo faktiski latviešu strēlnieku gvardes korpusu likvidēja jau drīz pēc kaŗa beigām, un 30 gadu laikā latviešu kaŗaspēks vairs nav eksistējis, kaut arī tas bija paredzēts konstitūcijā.

Svītrots arī līdzšinējais noteikums, kas ietilpa vecās konstitūcijas 31. pantā kā „d" punkts, nosakot, ka Augstākās padomes prezidijs „izdara visas tautas aptauju" (referendum). 40 gadus no vietas ik gadus konstitūcijas dienā šo referendumu padomju propagandisti neskaitāmās sapulcēs izcēla kā t. s. „padomju demokratijas" svarīgu izpaudumu. To pašu varēja lasīt padomju juristu un valststiesībnieku grāmatās un daudzos rakstos, ko sacerēja L. Birziņa, O. Grīnbergs, O. Millers, Ē. Ūdris u. c. Referenduma pants, protams, bija deklarātīvs sauklis padomju propagandai, un padomju iestādes to nekad nedomāja īstenot. Taču tam bija principiāla nozīme, ka referenduma tiesības Latvijā it kā pastāv. Tagad kompartijas vadība atzinusi, ka noteikums atmetams. Kāpēc tas darīts,

(Turpinājums 18. lp.)

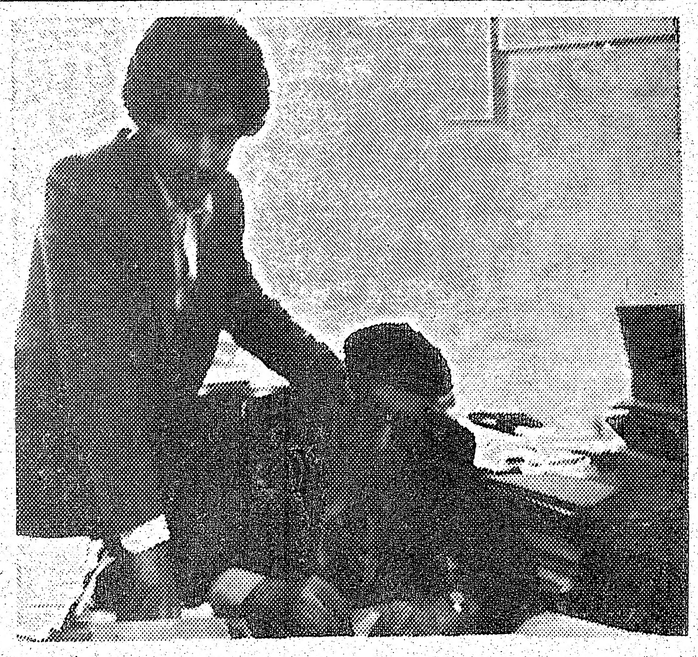

Nujorkā dzīvojošais rakstnieks Egils Kalme sarakstījis romānu angļu valodā: In the shadow of freedom, ko izdos apgāds Manor Books, kas ir viens no lielākajiem amerikāņu brošēto grāmatu apgādiem. Sagaidāms, ka E. Kalmes romāns nāks pārdošanā marta beigās un tas maksās tikai divus dolarus. Pie šī darba rakstnieks strādājis deviņus gadus. Augšējā attēlā Egils Kalme paraksta līgumu ar Manor Books. Kreisajā pusē apgāda viceprezidents An tonijs de Stefano.

Tiekšanās pāri ikdienai

RITAS GĀLES DZEJOĻU KRĀJUMS ATKALA

Dzeju var vērtēt pēc vairākiem viedokļiem — tīri techniski, apskatot pantmēru, atskaņas un tādus elementus kā metaforu, aliterāciju, lielo un mazo burtu lietošanu un teikumu sakārtojumu. Var arī izvērtēt valodu, apskatot vārdus, svešvārdus, jaunu vārdu ieviešanu valodā un vārdu spēles lietošanu. Var arī apskatīt izteiksmes veidu: vai tas ir drāmatisks vai episks, vai dzeja ir pārdomas — meditācija. Dzeju var arī novērtēt pēc tā, vai tā uz mums runā vai izraisa atmiņas, vai kaut ko saka, ko paši esam jutuši, bet nekad neesam spējuši izteikt.

Ritas Gāles dzejoļu krājums Atkala vispirms jau saista lasītāja uzmanību ar savu nosaukumu. Vārds „atkala" — lietus, kas pārvēršas ledū — parādās dzejolī Atkalas (66. lp.), piektā nodaļā, kas nosaukta — Redzīgais redz. Vadoties tikai no vārda skaņas, var domāt, ka savā dzejoļu krājumā dzejniece „atkala" kādu pelēku ikdienas masu, lai cilvēks varētu just, kas viņam patiesi dārgs ,labs, svēts, mīļš, un vērtīgs. Dzejoļi iedalīti septiņās nodaļās, it kā zīmējoties uz septiņām nedēļas dienām. Katrai nodaļai savs zīmīgs nosaukums: No kuŗas pasakas? — Grib mana dzīvība uz citu vietu — Vīsimies kopā ar puķēm un pļavu — Vai tu atvērsi vārtus, apsegsi zvaigžņu villaini pleciem — Redzīgais redz — Grib savu vietu un Uz saules pusi.

Visi šie nosaukumi ved pāri ikdienai, tagadnei, aiz šī mūža. Pirmajā nodaļā — No kuŗas pasakas? — nāk pretī cilvēku tipi, kas bija, ir un būs. Tie ir dziesminieks, gleznotājs, pēcteči, dziedātājs, dzejniece, piektgadniece un kaŗa zēns. Viņi ir mūžīgi. Kā pasaku tēliem tiem nav ne noteiktas vietas, ne laika. Bet viņi saistīti ar savas tautas likteni, tādēļ viņi runā par mums un uz mums.

Otrā nodaļa izsaka tiekšanos aiz šī mūža — labākā vietā, labākā būtībā. Šo nodaļu ievada dzejolis Pavasars; tas prasa dzīvību, atmošanos, gaismu. Šeit lietota alliterācija pirmā un trešā panta pirmajās rindās: Klaudzina, klaudzina, un — Atdariet! Atdariet!

Viens no interesantākiem dzejoļiem šinī nodaļā ir Ceļa dziesma, kur nāve attēlota kā spēlmanis, kā tas bija rakstuŗīgi Vidus laikos. Dzīve un deja griežas ātrā ritmā, kas jo vairāk paātrinās ar vārdu atkārtojumiem: tinamies, tinamies, un griežamies griežamies, griežamies. Trešā nodaļa izsaka aicinājumu un apliecinājumu dabas tuvumam. Bet visam tam cauri tomēr skan pārmetums un nemiers par to, ka esam atrauti tālu no iemīļotās zemes.

Ceturtā nodaļa ir jautājums: Vai tu atvērsi vārtus, apsegsi zvaigžņu villaini pleciem? Šis jautājums pamudina padomāt, vai esam spējīgi saskatīt dziļāku un patiesāku nozīmi visam, kas ir pieejams ikdienā. Šo domu ilustrē dzejolis Ir mīlestība jāatmin, jo tas rāda, ka mīlestība ir tepat, bet tikai cilvēks tai daudzreiz paiet garām vai negrib to redzēt. Skaists dzejolis ir Par dziesmu nerunā; tas iztēlo dziesmas dziedāšanu vairākās similēs: ir neskaitāmi daudz vērtības dzīvē, kuŗām dziesmu dziedāšanu var pielīdzināt.

Piektā nodaļa Redzīgais redz pamudina uz redzēšanu un saprašanu, lai neesam neredzīgi un kurli pret to, kas ir mūsu. Dzejniece šo domu skaisti izsaka vārdiem: „Redzīgais redz pieminekļus pelēkām mugurām cauri, redz to, kas bijis, un redz to, kas būs." To pašu domu izsaka vārdi: „Aizredzes gaismā jauna vakardiena un rītdiena tava," dzejolī Rīta gaiļi.

Sestā nodaļa — Grib savu vietu, uzliek prasību par zināmu vietu sabiedrībā un dzīvē. Dzejolis Dziesmu svētkos ir it sevišķi spēcīgs. Tas attēlo jaunas meitenes pārdzīvojumu dziesmu svētkos un ir apliecinājums, ka viss tas, ko darām sabiedrības labā, nav velti darīts.

Uz saules pusi, septītā nodaļa, ir mērķis un mudinājums. Dzejniece vairākkārt griež uzmanību Saulgriežižem, tiešā un abstraktā nozīmē. Visam jātiecas uz gaišo, labo, silto.

Voldemāra Avena vāka zīmējums un viņetes ir ļoti meistarīgi un izteikti piemērotas nodaļu tematikai.

Ritas Gāles dzejoļu krājums Atkala pauž latviešu tautas likteni. Tas illustrē kā gaišos, tā ēnainos momentus cilvēku un tautas dzīvē. Dzejoļi lasītāju atbrīvo no ikdienas un parāda tam dziļākas, lielākas un pastāvīgākas vērtības.

Izolde Zīvers-Price, Ph.D.

DZIESMU DRAUGI!

Laipni lūdzam jūs apmeklēt

VIRU KOŖA

Viesturs

TORONTO

25 GADU DARBA ATCERES

KONCERTU

SESTDIEN, 1979 .G. 10. FEBRUĀRĪ, PLKST 7 VAKARĀ

Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W. (pie Dundas)

Diriģents: JĀNIS BARUŠS — Pianists: PĒTERIS ZARIŅŠ

Pēc koncerta — saviesīga dzīve. RUNČU mūzika

Ieejas maksa: kopbiļete koncertam un dejai— $9.00; koncertam vien — 4.50; dejai — $6.00.

Jauniešiem līdz 18 gadiem ieeja koncertā brīva.
Biļetes iepriekšpārdošanā pie koristiem.

Galdiņi pasūtināmi pie A. Budžes kundzes, tel. 653-7605.

VIESTURIEŠI

BIBLIOGRAFIJA

Treji Vārti, 67. nr., apgāda Gauja izdevums, galvenais redaktors V. Irbe, 64 lp.

Latvju Māksla, 5. nr., Amerikas latviešu apvienības izdevums, Arnolda Sildega grafiskā apdare un iekārtojums, redaktors A. Sildegs, 100 lp.

Vēstnesis, 1. (62.) nr., Olģerta Liepiņa izdevums, redaktori O. Liepiņš, O. Akmentiņš un E. Keišs, 8 lp.

Meie Elu 1979. g. kalendārs, igaunu laikraksta Meie Elu izdevums Toronto, 128 lp.

Labietis, 56. nr., Latv. dievturu izdevums, redaktors A. Brastiņš, 48 lp.

Zelta Vārtu Vēstis, 12. nr. Ziemeļkalifornijas latviešu ev. lut. draudzes izdevums, Elzas Krimuldenas-Reinvaldes vāka zīmējumi, redaktors A. Reinvalds, 54 lp.

Ziņotājs 1. (358.) nr., Montrealas Latviešu biedrības izdevums, redaktors M. Štauvers, 22 lp.

Vankuveras Latviešu Ziņas, 24. nr. A. Pūpola sakārtojums, 16 lappuses.

Toronto Latviešu biedrības diženas svinības

Nieki vien būs dzirdētie apgalvojumi, ka Latviešu nams Toronto nespētu vairs apmierināt mūsu sabiedriskās vajadzības. Telpas par šaurām? Latviešu biderības trīsdesmit gadu atceres svinībās nama galvenajā zālē 20. janvāŗa vakarā pie klātajiem galdiem itin ērti varēja novietoties 250 viesu, kas nemaz nejutās saspiesti „kā siļķes mucā"; atlika vēl brangs laukumiņš arī dejas solim publikai, Diždanča dejotājiem un koklētājiem.

Atceres aktam svētku dalībnieki pulcējās Latviešu nama augšējā zālē, kur pēc sarīkojuma vadītāja Imanta Alkšņa ievadvārdiem svētrunu teica mācītājs Ādolfs Čops, vēršot skatu uz veco Rīgas Latviešu Biedrību, kas nodibināta 1868. gadā. Ar līdzīgiem mērķiem tagad strādā arī Latviešu biedrība Toronto, kas vēlējusies pieslēgties kultūras vērtību straumei ar latvisko dvēseli un garu. Mācītājs apstājās arī pie jubilejas jēgas, kad jubilārs grib pats sevi apzināt un vērtēt un reizē nostājas arī sabiedrības priekšā un tās vērtējumam. Klints, uz kuŗas stāvēt, ir — Dievs! Mācītājs novēlēja, lai Latviešu biedrībai Toronto šī klints būtu stipra.

Latviešu biedrības priekšnieks J. Briedis aicināja ar klusuma brīdi pieminēt mūžībā aizsauktos biedrības biedrus, īsumā atskatoties uz biedrības veidošanos un mērķiem, kā arī pateicās visiem darbiniekiem un biedrības atbalstītājiem, uzaicinādams nodziedāt mūsu valsts :imnu.

Arī Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes prezidija priekšsēdis V. Upeslācis, kas teica svētku runu, pakavējās pie Rīgas Latviešu Biedrības, tā sauktās Māmuļas, kas bijusi ceļa rādītāja un no kuŗas daudzajām sekcijām vēlāk izaugušas neatkarīgās Latvijas valsts ministrijas. Mūsu latviskā dzīve, ko kaŗš bija pārtraucis, tagad uzplaukusi svešumā, gan mazākos apmēros. Mēs esam saglabājuši ne tikai savas vecās kultūras vērtības, bet radījuši arī jaunas, par lielu nepatiku mūsu dzimtenes okupācijas varai, kas to cenšas noniecināt. Šajos daudzajos gados, kad pirmajā posmā mēs koncentrējāmies tikai uz rietumu varām, pēdējos gados esam pagriezuši seju arī uz austrumu pusi, kur sākuma gados nedrīkstējām saviem piederīgajiem rakstīt pat vēstules, lai nenopirktu viņiem „biļeti uz Sibiriju". Ap 1970. g. vai agrāk sācies otrs posms, kad sākām jautāt, vai mēs pilnībā apzināmies savas tautas likteni? Vai mēs tiekam tautas liktenim līdz, vai mēs esam to pietiekami saskatījuši? Vācu baroni kļūdījās, saskatīdami latviešus tikai kā „mazu tautiņu pie Baltijas jūras", kas ir gan labi strādnieki, bet citādi neievērojami. Šo kļūdu Maskava ievērojusi, rēķinoties ar Baltijas tautām kā nopietnu politisku faktoru. Ap 1970. gadu mums bija pavisam skaidrs, ka latviešu tautai draud nopietnas fiziskas un nacionālas briesmas, ka padomju vara cenšas šo nepatīkamo šķērsli nojaukt un pārvērst latviešus par minoritāti savā zemē. Vai mēs attiecīgi reaģējam uz to, kas tagad notiek okupētajā Latvijā? — jautāja V. Upeslācis.

Trīsdesmit gados notikušas lielas pārmaiņas. Latvieši, kas paši pieredzējuši komūnismu, noiet malā, to rindas arvien vairāk izretina dabiskā novecošanās un aiziešana no dzīves, bet jaunā paaudze ietekmējusies no šī kontinenta liberālajiem uzskatiem Tanī pašā laikā Latvijas okupācijas varas iejaukšanās trimdas dzīvē pieņemas. To pārstāvji ierodas pie mums ar skaidriem plāniem, kuŗus palīdzam īstenot. Mās tik ļoti liekamies izslāpuši pēc apspiestās dzimtenes kultūras, ka ņemam pretī arī cenzētu kultūru. Mēs ielūdzam padomiešus savās izstādēs un guldinām čekistus savās mājās. Mēs esam sajaukuši sakarus ar mūsu tautu un sakarus ar tās apspiedējiem. Mēs esam dzirdējuši ieteikumus sadarboties ar kultūras sakaru komiteju, izvirzot tā saukto „trušu teoriju", it kā šo sakaru pretiniekiem būtu bail no konfrontācijas, ka tie čekistu priekšā jūtoties kā truši, kuŗus uz lielceļa apžilbinot spožas auto ugunis.

V. Upeslācis, kuŗa runa bija ietverta brīvā stāstījumā, citēja arī Dr. Vairas Freibergas runu 18. novembŗa aktā Ņujorkā, ka uz mūsu brīvību „jācer, jāgaida", tā izslēdzot tautu no vēstures, kas pati rada vēstures faktus, kāds bijis arī 1918. gada 18. novembris. Runātājs pielaida domu, ka Dr. V. Freiberga varbūt arī nevēlējusies citādi izteikties, sakarā ar viņas izraudzīšašnu par Kanadas pārstāvi NATO „Cilvēcisko faktoru" komisijā, bet tad viņu nevajadzēja aicināt Ņujorkā par runātāju. Pieskaŗoties Latvijas pretpārkrievināšanas gadam, V. Upeslācis norādija, ka tas neatbilst faktiskajam stāvoklim, jo Latvijā pašlaik notiek genocīds, — tautas iznīcināšana. Pārkrievināšana r ietumu izpratnē nav nekas cits kā asimilācija, kas viņiem nav slikts vārds. LNAK ierosinājums tomēr PBLA nav likts nobalsot.

V. Upeslāča secinājums beigās bija, ka visus latviešus tomēr vieno kopējs mērķis — brīva, demokratiska, neatkarīga Latvija. Tikai pati tauta var izlauzt ceļu uz brīvību. Mums jāmaina savas cīņas metodes, lai tautai gatavotais liktenis neaizsteigtos mums priekšā.

Priekšnesumos Ērika Krēmane deklamēja Aspazijas Tas vārds un Ir vērts, bet Maija Ķuze — Alfrēda Kvāļa Balādu par vārpu vainagu un Lonija Vasariņa, Leonīda Breikša Dziesmu Daugava. Uzvedumā bija — Kārļa Dzelzīša vizija Tautas saeima Zilajā kalnā — L Vasariņas aranžējumā. Bez jau minētajiem vēl piedalījās Oļegs Bērziņš, Stanis Butkēvics, Arvīds Marsons un Andris Vasariņš. Beigās vēl vairākas dziesmas nodziedāja vīru ansamblis Kalvis Juŗa Dzeguzes vadībā, gan samazinātā dziedātāju sastāvā, jo slikto laika apstākļu dēļ četri dziedātāji nebija varējuši ierasties, un ansamblis dziedāja tikai astoņu vīru sastāvā.

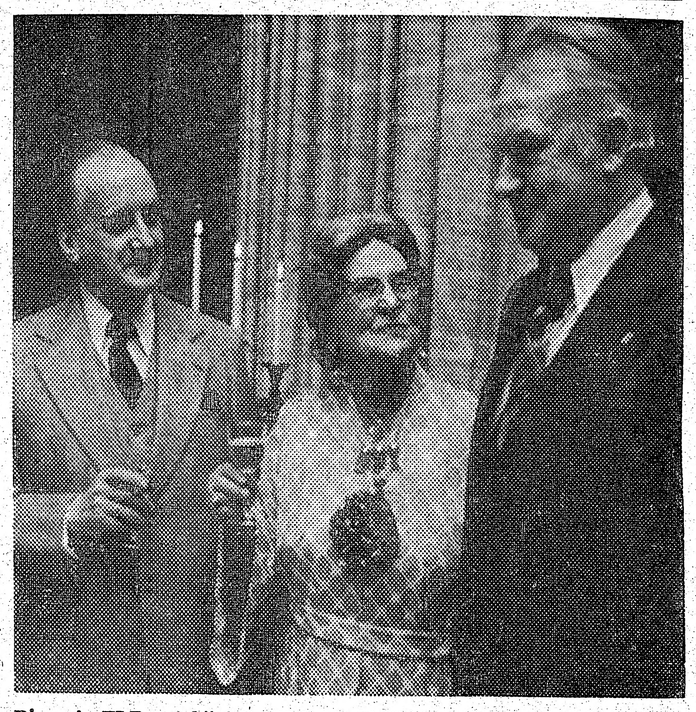

Pirmais TLB priekšnieks Valters Ziediņš (pa kreisi) un tagadējais priekšnieks Jānis Briedis Vidū pirmā dāmu komitejas priekšniece Biruta Senkēviča. Foto: J. Liģers

Biedrības dāmu komiteja pēc atceres akta visus apmeklētājus pacienāja ar glāzi vīna un dzimumdienas kliņģeri. Tad apmeklētāji devās galvenajā zālē, stāvu zemāk, lai pakavētos atmiņās pie dāmu komitejas vakariņām un noklausītos priekšnesumus.

Saviesīgo daļu ar trim tautasdziesmu atskaņojumiem ievadīja Latviešu biedrības sestdienas skolas koklētāju pulciņš Ariānas Liepiņas vadībā, kas dziedāja arī solo. Diždanča 8 dejotāji Z. Miezīša vadībā nodejoja trīs tautas dejas. Arī Diždancim apritējuši 30 darbības gadi, un šajā laikā kopā dejojuši 500 latviešu jauniešu. Vakara vadītājs jubilejas rīcības komitejas priekšsēdis I Alksnis iepazīstināja ar klātesošajiem TLB bijušajiem vadītājiem — E. Skuju, V. Ziediņu (ias bija pirmais priekšnieks), V. Āpši un pašreizējo priekšnieku J. Briedi; arī I. Alksnis kādu laiku vadījis TLB. No agrākajiem priekšniekiem A. Kļaviņš, A. Rublis un A. Gribusts jau piepulcēti veļiem. — Arī no agrākajām dāmu komitejas priekšniecēm klāt bija septiņas: B. Senkēviča (pirmā), A Kopmane, L. Krasta, V. Ruble, L. Gulbe, D. Priede un E. Āpše (pašreizējā priekšniece); nebija klāt L. Vegere.

Apsveicēju rindu ievadīja Latvijas goda konsuls Toronto Dr. E. Upenieks, kas uzsvēra, ka Latviešu biedrības, kas dzimusi pirms 110 gadiem Rīgā, idejas tagad iemieso arī Latviešu biedrība Toronto, rūpējoties par bērnu latvisko izglītību, rīkojot referātu vakarus, koncertus u.t.t. Viņš arī sacīja, ka šodien, kad mūsu tautai draud nāves spriedums,, mūsu prioritātes ir reaģēt uz laikmeta izaicinājumiem. Trimdas dzīvē esot trūkumi, „konservātīvo grupa" turoties pie vecām tradicijām. Mūsu tautu glābšot daudzbērnu ģimenes ar 5—6 bērniem. Konsuls arī informēja, ka baltiešu ārstu sanāksmē ierosināts izveidot slimnīcu Toronto chroniski slimajiem pacientiem.

LNAK priekšsēdis T. Krombergs novēlēja biedrībai turpināt līdzšinējo nacionālo darbu: nemeklēt jaunus ceļus, bet strādāt mūsu nacionālo mērķu labā, ko TLB jau darījusi līdz šim. Pēc T. Kronberga apsveikuma visi spontāni nodziedāja Dievs dod tautas darbiniekiem.

Vēl apsveikumus teica: Latviešu nama valdes priekšsēdis E. Nāgelis, pasniedzot velti — albumu, Latviešu biedrības priekšnieks Hamiltonā V. Ozols, Latviešu fonda vārdā Dr. V. Gulēns un no Gaujas gaidu vienības priekšniece vad. Silvija Ozola Pirmais Latviešu biedrības priekšnieks V. Ziediņš nodeva čeku biedrības dāmu komitejai.

Vakara vadītājs I. Alksnis sacīja, ka biedrības spēks izpaudies tās daudzajās nozarēs: sestdienas skola (pārzinis J. Ozols), Diždancis (Z. Miezītis), inženieŗu un techniķu kopa (R. Strazds), koklētāju nozare (A. Liepiņa), drāmas sekcija (L. Vasariņa), zinātņu kopa (V. Slavieša), kultūras nozare (B. Senkēviča), bridža kopa (O. Dzērvītis) un dravnieku sekcija (A. Sudmalis), pieminot arī biedrības „krustbērnus" — Gaujas gaidu un Tērvetes skautu vienības.

Rakstveida apsveikumi bija no Latviešu biedrības Montrealā, Toronto latviešu pensionāru apvienības, DV Toronto nod. un Kanadas latviešu katoļu apvienības.

Vakariņu galdu gādāja TLB dāmu komiteja priekšnieces E. Āpšes vadībā, kuŗa saņēma L. Gulbes un D. Priedes pasniegto dāmu komitejas velti, bet par vecā Diždanča atbalstīšanu V. Vāgners piesprauda puķes puškī, kādu saņēma arī rīcības komitejas priekšsēža dzīvesbiedre Nora Alksne savā dzimšanas dienā, vakara dalībniekiem nodziedot Daudz baltu dieniņu. Beigās I. Alksnis pateicās māc. Ā. Čopam, referentiem J. Briedim un V. Upeslācim, drāmatiskajai kopai un vīru ansamblim Kalvis par sniegumu, tāpat visiem apsveicējiem, pašu biedrības darbiniekiem un dāmu komitejai, pateicībā neaizmirstot arī rakstu autorus TLB 30 gadu jubilejas izdevumam, kas drīzumā iznāks. Par deju mūziku rūpējās Vilnis Āpše.

V. S.

Latviešu biedrības Toronto dāmu komitejas čaklās saimnieces. Viņas varēja priecīgi smaidīt, jo biedrības 30 gadu jubilejā spēja paēdināt 250 viesus un pašu darbiniekus. Attēlā no kreisās: komitejas priekšniece Edīte Āpše, Beatrise Līce, Gaida Mackara, Mirdza Halivella, Izolde Freimane, Daina Untika, Silvija Hofmane, Dace Priede un Lolita Gulbe.

Foto: J. Liģers

Deklarācija . . .

(Turpinājums no 2. lp.)

mitejas 18 locekļi nepārstāv savas valdības, bet gan izraugāmi starp augstas morāles un kvalifikācijas personām no dažādu civilizāciju un valsts formu zemēm, un tanī pašlaik ieiet arī pa pārstāvim no Padomju savienības un Baltkrievijas PSR. Komitejas uzdevums ir pārraudzīt, kādi soļi sperti Konvencijā paredzēto tiesību iedzīvināšanā valstīs, kas tai pievienojušās.

Komiteja savā šoruden Ženēvā notikušajā 5. sesijā nodarbojās arī ar Padomju savienību un Baltkrieviju, iepazīstoties ar tās materiālos sniegtiem atreferējumiem par šo valstu ziņojumiem un to delegātu mutvārdu paskaidrojumiem, par ko zirgam jāsmejas. Ārkārtīgi svarīgs notikums esot bijis jaunās konstitūcijas pieņemšana. Tā pilnīgi garantējot un nodrošinot visu konvencijā paredzēto tiesību iedzīvināšanu augstākā un kvalitātīvākā līmenī nekā jebkad, it īpaši tiesību uz dzīvi. Konvencija nav prasījusi nekādus papildinājumus padomju likumdošanā, jo tanī proklamētas ne tikai tiesības un brīvības, kas minētas konvencijā, bet arī sniedzot politiskas, ekonomiskas un tiesiskas garantijas to īstenošanai, bet kā tas praktiski izpaužas, laikam nebija runas.

Atbildot uz komitejas locekļu jautājumiem, padomju pārstāvji apgalvojuši, ka attiecībās ar valdības un tiesu iestādēm pilsoņi varot atsaukties uz konvencijā paredzētām tiesībām, ja to vēloties. Padomju savienība piegriežot vislielāko svaru ne tikai tās pilsoņu tiesību respektēšanai, bet arī to aizstāvēšanai un iedzīvināšanai. Katram padomju pilsonim esot tiesība kritizēt trūkumus un nepilnības, un neviens par to nekādā veidā netiekot sodīts. Nekad neesot bijuši gadījumi, kad kāda pilnīgi vesela persona būtu ievietota psīchiatriskā slimnīcā, tas esot pilnīgi izslēgts. Izbraukšanas atļaujas prasot zināmu apstākļu noskaidrošanu. Daži izņēmumi esot aiz valsts drošības apsvērumiem. Nekādi tiesību ierobežojumi pret tiem, kas vēlējušies izceļot nekad neesot lietoti. Par domu un uzskatu brīvību padomju tauta nedomājot, ka padomju likumi būtu pretrunā ar konvenciju. Komūnistu partija esot visas padomju tautas akceptēta. Padomju republikām esot tiesība izstāties no savienības, bet sešdesmit gadu laikā, kopš tā pastāvot, šāds jautājums neesot pacēlies. Runājot par komūnistu partijas ietekmi valsts pārvaldes aparātā, tai esot tikai palītiska nozīme, legālu spēku viss iegūstot tikai šī aparāta ietvaros. Baltkrievijā neesot polītisko iesūdzīto, un tur neesot bijis procesu par polītiskas dabas pārkāpumiem. Tiesnešiem draudot drīs gadi cietuma par nevainīgu personu arestēšanu. Mazgadīgo reliģiskā audzināšana neesot aizliegta. Šo uzskaitījumu varētu vēl pagarināt, bet tas jau pietiekami norāda, ar kādām mēlnesībām Padomju savienības pārstāvji operē starptautiskā forumā.

Nobeidzot savus paskaidrojumus, padomju delegāts pateicies komitejai par doto izdevību informēt pasaules sabiedrisko domu par Padomju savienības sasniegumiem cilvēka tiesību aizsardzības laukā, un tā esot lepna uz savu pienesumu šai cēlajā humānitārajā darbā. Dažu komitejas locekļu ierosinājumā tā nolēma ievietot protokolā šo „visai svarīgo, interesanto un vispusīgo paskaidrojuma" tekstu. Bet varbūt tur nebija tikdaudz vēlēšanās saglabāt liecību par „izcilo cilvēka tiesību stāvokli Padomju savienībā" kā pienaglot veidu, kā menu var pārvērst par baltu.

A. S.

Ar mūsu archibīskapu Arnoldu Lūsi izaugusi un veidojusies Toronto Sv. Jāņa draudze. Tās locekļi kuplā skaitā ierādās arī uz sava bijušā ilggadējā gana 70 gadu dzīves atceri pašu celtajā dievnamā. Augšējā attēlā pie galda, no kreisās: Lidija Lūse, archibīskaps A. Lūsis, prāv. A. Voitkus ar dzīvesbiedri, prāv. A. Ābolinš un LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Labajā stūrī pie mikrofona sarīkojuma vadītājs draudzes priekšnieks J. Koncis. Apakšējā attēlā godinātāju saime vēl Daudz baltu dieniņu . . Foto: J Ligers

Eglinton - Mt. Pleasant rajona LATVIJA AMERIKA abonenti, kas pasta traucējumu dēļ laikrakstu vēlētos saņemt jau ceturtdienās Crest puķu veikalā, 507 Mt. Pleasant Rd., laipni lūgti sazināties ar LA biroju pa telef. 466-1514.

LABU MAŠĪNRAKSTĪTĀJU

latviešu valodas pratēju, meklē apgāds Latvija Amerikā. Vēlams 50 līdz 60 vārdu minūtē. Labs atalgojums. Darba stundas pēc vienošanās: var būt arī daļēja laika darbs.

Zvanīt: 466-1514

darbdienās no pl. 9 līdz 16.

PAVASARA LE 1-7333

DELIKATESU VEIKALS UN KONDITOREJA

361 Roncesvalles Ave. Īpašnieks K. KEDZIERSKI

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA TORONTO

Lielākā latviešu kreditsabiedrība brīvajā pasaulē, ar pāri par 16 milj. dolaru bilanci, meklē

atbildīgus darbiniekus-darbinieces

Kandidātiem vēlama minimāla 5 gadu pieredze bankas vai līdzīga darba laukā, sevišķi vēlami kandidāti, kam labas zināšanas grāmatvedībā, administrācijā un skaitļotāju nodarbē. Alga pēc vienošanās. Ir arī pensijas plāns un citi papildus atlīdzinājumi. Ieinteresētie kandidāti lūgti iesniegt izglītības un darba gaitas aprakstu līdz 1979. g. 15. febr. uz sekojošu adresi:

Mr. A. V. Kānbergs
5859 Yonge Street,
Willowdale, Ont. M2M 3V6

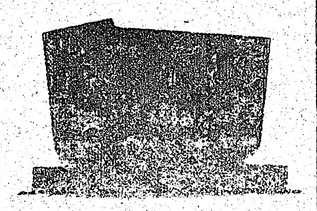

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955

Kvalitātes darbs un eiropiešu mets

Īgauņu uzņēmums

YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto
Starp Eglinton un Davisville

Prasīt pēc E. J. Hopp

Lasītāju vēstules

„ZILĀ LAKATIŅA" mūzika

Pārsteigta izlasīju „A. Z." Ontario apgalvojumu, ka populārās karavīru dziesmiņas „Zilais lakatiņš" autors esot A. Melbārdis. Šīs dziesmiņas vārdus uzrakstīju pēc komponista Viktora Sama lūguma jau gatavai melodijai 1943. gada vasarā. Vēlāk, bet tai pašā gadā, konservātorijas audzēknis Ed. Rozenštrauchs lūdza man atļauju to komponēt kā valsi, un tā radās tā melodija, ko dziedāja karavīri un ko dzied vēl tagad, pārspējot popularitātē V. Sama mūziku. Notis šai Ed. Rozenstraucha mūzikai izdeva A. Andersona mūzikas apgāds Rīgā, Kr. Barona ielā 14, 1943. gadā. Šāda nošu lapa no tā laika ir arī manā īpašumā.

Valda Mora ASV

LAIKS ZINĀT

Nereti māc šaubas, vai esam darījuši visu iespējamo, lai palīdzētu mūsu ilgi cietušajai tautai dzimtenē. Liekas, ka bieži dažādu jautājumu kompleksā, ko un kā darīt, taustāmies kā pa tumsu, vietā un nevietā lietojam skaļas frazes un saukļus. Latvijas brīvības ideja neapšaubāmi ir dzīva kā tautiešos dzimtenē, tā trimdā. Strādājot nacionālpolītiskā laukā bieži sastopamies ar dažādām problēmām un uzskatiem. — Daudzreiz dzirdam, ka mērķis mums visiem viens, bet ceļi varot būt dažādi. Nevarot noraidīt citādi domājošus.

Ja mūsu karavīrus atbrīvošanas ciņu laikā nebūtu vadījusi kopēja doma uzvarēt pretinieku, Latvijas valsts nekad nebūtu izkarota. Latviešu karavīri toreiz nedomāja ielaisties kaut kādās sarunās ar ienaidnieku, uzklausat nodevīgus un musinošus viliņājumus. Ja mēs tagad kaut kādā veidā pakļaujamies šādiem vilinājumiem, tad to var kvalificēt par lētticību un apgrēcību pret tiem mūsu tautas brāļiem un māsām, ko noslepkavojusi — sarkanā vara jau 1919. un 1940. gadā, vai kas aizvesti lielajās deportācijas akcijās. Viņu balsis vēl šodien brēc uz debesīm no zināmiem un nezināmiem kapiem.

Vai šīs balsis mēs drīkstam ignorēt un apklusināt? To gan vēlas Latvijas okupācijas vara, mēģinot aizvilkt visiem pagātnes notikumiem priekšā kaut kādu kultūras aizkaru: sūta filmas, brauc mākslinieki, dzejnieki, pat garīdznieki, un visa daļai no mums liekas „nekaitīgs", it kā kultūras vārdā . . . Mēs savu sirdsapziņu apklusinām, ka filmās taču darbojoties mūsu pašu tautieši, kas tagadējos Latvijas apstākļos veicot visu iespējamo mūsu kultūras laukā. Katrā dzejolī, ko mums šeit nolasa okupācijas varas sūtītie dzejnieki vai pat komūnistu partijas biedri, mēs mēģinām saskatīt kādu mums patīkamu „zemtekstu". Mēs nevaram savus ciemiņus izvēlēties, bet jāpieņem tikai tie, kurus pie mums čekistu pavadībā atsūta.

Vai mums iespējams ar ciemiņiem pārrunāt apstākļus un dzīvi dzimtenē? Vai mūsu pašu „kultūrnieki" kādreiz maz padomājuši kādu okupētās Latvijas filmas izrādi, vai citu sarīkojumu ar latviešu dzejnieku un mākslinieku priekšnesumiem ievadīt vai nobeigt ar mūsu tautas pašreizējā stāvokļa objektīvu raksturojumu, prasot tai cilvēka tiesības un brīvību, tiesības dzīvot pašiem savā valstī, kas mums nolaupīta? Visas šīs „kultūras lietas" latviešu centros izkārto daži cilvēki, naivi ideālisti vai mērķtiecīgi funkcionāri, kas zina, ko viņi dara. Arī mums jau sen bija laiks to zināt. Valters Zirnītis ASV

Kas notiks ar Latviešu namu?

Akc. sab. Latviešu nama Toronto valde griežas pie nama akcionāriem ar šādu paskaidrojumu:

Sagaidāms, ka tuvākā nākotnē izšķirsies Kanadas Latviešu kultūras centra jautājums. Arvien vairāk jautā — kas notiks ar pašreizējo Latviešu namu Toronto. Nama akcionāru uzskati, cik nama valdei zināms, ir ļoti atšķirīgi. Daži vēlas līdzšinējo namu pārdot un ar iegūtajiem līdzekļiem iesaistīties jaunajā centrā, citi vēlas līdzšinējo namu paplašināt, citi — meklēt kādu jaunu novietni, bet vairums, sevišķi vecākā paaudze, vēlas paturēt līdzšinējo namu. kāds tas tagad ir. Vēl tagad tiek iepirktas jaunas akcijas vecajam namam.

Minētās atšķirības bija labi saskatāmas nama valdes 1978. gada marta aptaujā. Rodas iespaids — lai kāds no šiem novirzieniem izliktos pareizs, mēs tomēr navaram garantēt, ka to vienprātīgi atbalstīs tagadējā nama akcionāri. Mums nevajadzētu pieņemt pārsteidzīgas un neapdomātas rezolūcijas, kas varētu kaitēt akcionāru kopībai. Atrisinājums šai problēmai būtu jāmeklē, vispirms sazinoties ar katru mūsu organizācijas dalībnieku.

Drīzumā nama valde izsūtīs paziņojumus par gadskārtējo akcionāru sapulci, kas paredzēta marta beigās. Līdz ar to katra akcionāru vienība tiks lūgta sasaukt tai piederošo kvīšu turētāju sapulces, lai izvērtētu katra domas, kam sakars ar pašreizējo Latviešu namu, un kas būtu pārrunājams pilnsapulcē. Šajās sapulcēs būtu jāpiedalās visiem šā nama kvīšu turētājiem. Neļausim citiem lemt par mums un izmantosim savas balstiesības. Pirms uz šīm sapulcēm ejam, mums nepieciešams būt pilnīgi skaidrībā par savām likumīgām tiesībām.

Mūsu nama statūtos nevaram atrast visas atbildes, ko prasa pašreizējais stāvoklis. Tādēļ, lai papildinātu šos statūtus, nama valde uzskata par nepieciešamu, lai katrs akcionārs būtu informēts, ko paredz Ontario provinces akts:

1. A/S Latviešu Nams Toronto ir privāts klubs, iekorporēts zem korporāciju akta 1965. gada 21. decembrī, kas turpina eksistēt zem šī akta un ir Ontario provinces akts.

2. Nama charta paredz, ka šīs sabiedrības kapitāls ir $300.000, kas ir sadalīts 2000 „non assessable common shares" un 1000 „preferance shares" ar $100 nominālo vērtību katra.

3. Nama charta arī paredz, ka var būt tikai 50 akciju turētāji („shareholders"), kas pārstāv vienu jeb vairākas akcijas, kas tādā veidā balso nama akcionāru pilnsapulcēs kā viena balss. (Pamats: Sec. 114 of the Business Corporation Act.).

4. $100 kvīšu turētājiem ir divējāda veida iespējas, nododot kapitālu un balstiesības:

a) Kvīts īpašnieks piekrīt minētās summas ieskaitīšanai sabiedrības kapitālā caur vienu no atļautām 50 akciju turētāju vienībām,

b) Kvīts īpašnieks nodod savas balstiesības attiecīgajai akciju turētāju vienībai.

Ne viena, ne otra no šīm iespējām neparedz, ka kapitāla ieskaitīšana vai balstiesību nodošana ir neatsaucamas. Kvīts īpašnieks var savas domas mainīt, doto piederību atsaukt un nodot kādai citai vienībai. Kvītis nav sacīts, ka ieskaitītā nauda ir aizdāvināta, tādēļ kvīts īpašniekam ir tiesība iedoto naudu atprasīt zināmos apstākļos, kādi būtu šīs akciju sabiedrības likvidācijas vai šā nama pārdošanas gadījumā. (Sec. 117 of the Corporation Act.)

5. Akcionārs (shareholder) nav tas pats, kas $100 kvīts turētas, un balstiesības pilnsapulcēs ir tikai akciju turētājiem. Katrā ziņā akcionāriem jeb to vienībām pirms pilnsapulces ir jāsasauc tām piederošo kvīšu turētāju sapulces, lai uzklausītu viņu domas un nobalsotu lēmumu attiecīgā jautājumā — ņemot vērā, ka kvīšu turētājiem ir tiesības savu naudu atprasīt nama pārdošanas jeb likvidācijas gadījumā. Piemērs: ja „shareholders" nolemtu līdzšinējo namu pārdot un visus līdzekļus ieskaitīt jaunajā centrā, un vairums kvīšu turētāju izšķirtos savu naudu atprasīt, tad šādam lēmumam nebūtu nekādas nozīmes.

6. Rezolūciju par nama pārdošanu jeb sabiedrības likvidāciju var uzstādīt tikai šā nama valde. Rezolūcija ir jāparedz kā darbības punkts šim nolūkam sasauktā pilnsapulcē — akcionāru izlemšanai. (Pamats: Sec. 117 of the Corporation Act; papildus skatīt arī Sec. 313, 1).

7. Šīs sabiedrības charta nosaka, ka tā var darboties ģeografiski un arī sabiedriski kultūrālā ziņā tikai savā namā, 491 College ielā, Toronto, tādēļ nebūtu pieņemams, ka tā varētu pārvērsties par kādu „Holding company" un iekļauties kādā citā novietojumā ar mainītiem statūtiem.

8. Praktiski, A/S Latviešu nams Toronto varētu turpināt savu darbību citur, ja tiktu mainīta pašreizējā nama patente. Taču arī šinī gadījumā ir jāpiemin sekcija 117-C no korporācijas akta, kas nosaka, ka šīs idejas nepiekritēji var savu kapitālu atprasīt.

9. Pastāv doma, ka nama pārdošanas gadījumā vispareizāk būtu visu ieņemto naudu atdot atpakaļ kvīšu turētājiem — lai katrs varētu darīt ar to, kā vēlas. Taču arī tas maz līdzētu mūsu kopējiem mērķiem.

Pēc visa minētā varētu secināt, ka līdzšinējā nama pārdošanu, līdzekļu ieskaitīšana citur vai arī šīs sabiedrības likvidēšana ir visai sarežģīta problēma, kas, ja nepareizi novērtēta, varētu radīt vēl nepārredzamas komplikācijas. Nepanākot vienprātību saturēt kopā nama kapitālu, mēs varam tieši vai netieši iznīcināt A/S Latviešu Nams Toronto un ciest lielus zaudējumus materiālā un arī nacionālā plāksnē.

Nama valdes uzskats ir dibināts uz demokratiskas, saimnieciskas un arī nacionālpolitiskas domas, kas būtībā vēlas labāko izkārtojumu pašreizējos apstākļos. Tāpat nama valde ir atbildīga par akcionāru morāliskām un juridiskām tiesībām kādas pastāv līdzšinējā Latviešu namā.

Pašreizējais Latviešu nams ir mūsu pašu izmaksāts īpašums, kas strādā ar peļņu un ko pārstāv 43 latviešu organizācijas jeb akcionāru vienības, kurā ir saliedēts mūsu kopējais nacionālpolitiskais darbs, šis ir viens no lielākajiem šāda veida latviešu pasākumiem brīvajā pasaulē.

Jaunais latviešu kultūras centrs savā izmeklētajā novietnē, sola ievērojami uzlabot visu līdzšinējo. Pastāv uzskats, ka centrs dotu atrisinājumu mūsu sabiedrības laikmetīgām prasībām pēc kaut kā labāka — sevišķi latviešu jaunajai paaudzei. Daži uzsver izdevīgo pirkumu un plašās telpas, kas varētu daudzkārt aizstāt pašreizējo Latviešu namu. Taču nevaram noliegt faktu, ka mums pastāv zināmas šaubas par centra veidotāju paredzētiem apsaimniekošanas projektiem. Centra izstrādātie statūti ļoti atšķiras no pašreizējā nama statūtiem, un mēs vēl nezinām, kādi apstākļi valdīs centra darbībai nostiprinoties reālā plāksnē un vai tie apmierinās mūsu nacionālpolitiskos mērķus?

Ņemot vērā minētos apstākļus, pašreizējā Latviešu nama valde savā 1978. gada 13. decembŗa sēdē pieņēma sekojošu lēmumu:

A/S Latviešu Nams Toronto valde lems par pašreizējā nama iesaistīšanu jaunajā Kanadas latviešu kultūras centrā tikai tad, kad šis centrs savā izmeklētajā novietnē būs divos gados pierādījis, ka ir saimniekots bez deficita un ka centra darbība ir nacionāli atzīstama.

Ar šo lēmumu nama valde atsakās no katrās atbildības akcionāru vārdā atbalstīt centru uz tā pastāvošiem statūtiem un apsaimniekošanas projektiem, kuŗi, ja izrādītos nereāli, varētu kaitēt mūsu sabiedrībai.

Ar minēto divu gadu nogaidīšanas periodu mēs pasargāsim A/S Latviešu Nams Toronto no priekšlaicīgas pārdošanas vai likvidācijas un varēsim sagaidīt pozitīvāku domu nama akcionāros, kuŗa, cerams, novedīs mūs arī pie gaidītās vienprātības.

A/S Latviešu Nams Toronto valde

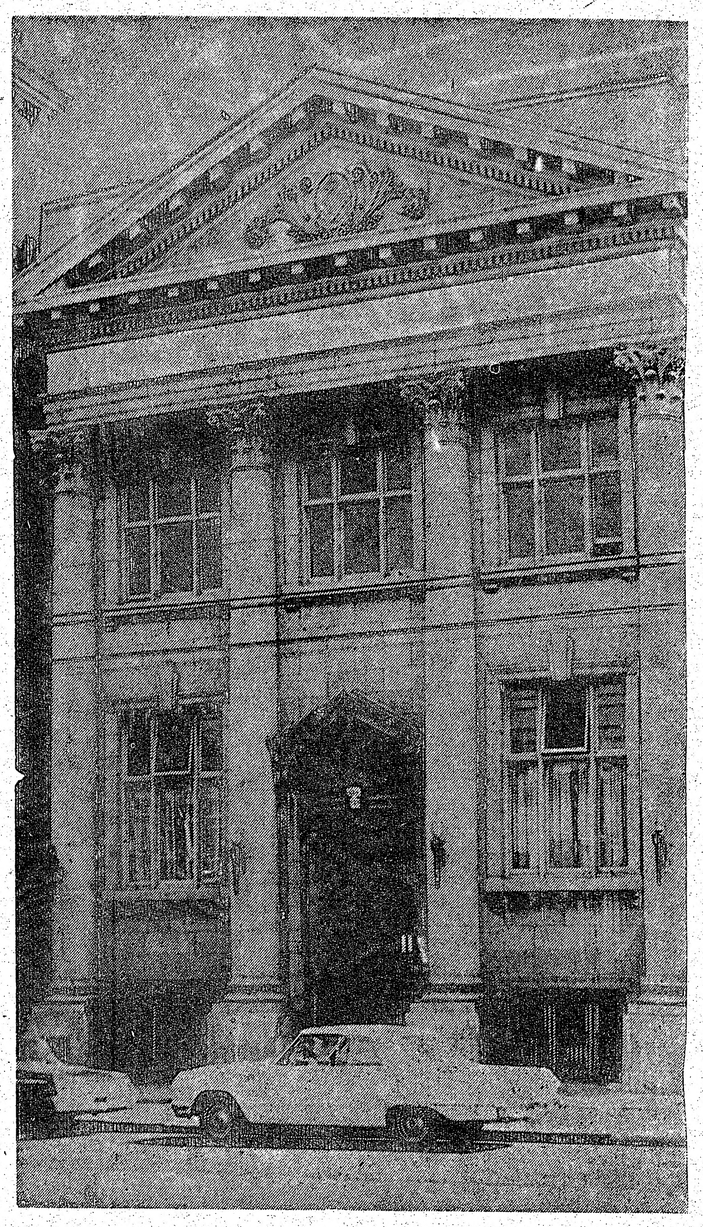

Latviešu nams Toronto, kas kalpojis latviešu sabiedriskās dzīves vajadzībām ilgus gadus un kuŗa īpašnieki ir vienīgi paši latvieši. Attēlā redzama Latviešu nama galvenā ieeja no College ielas.

ČIKAGA

DV Čikagas apvienības biedram un pirmajam kasierim Voldemāram Pelsim 11. decembrī apritēja 65 mūža gadi. Viņš dzimis 1913. g. Veclaicenes pagastā, Valkas apr. Beidzis Apes lauksaimniecības skolu, strādājis savā saimniecībā. Kā Otrā pasaules kaŗa dalībnieks pārstaigājis kaŗa laukus Krievijā, pēc tam piedalījies Kurzemes cīņās, pie Džūkstes ievainots. 1944. gada novembrī nosūtīts uz Vāciju ārstēties, pēc atveseļošanās piedalījies cīņās pie Berlīnes Januma pulka sastāvā. 1949. gadā ieceļojis ASV un apmeties Kalifornijā, bet 1950. g. pārcēlies uz Čikagu. Jubilārs ir ļiels dziesmu mīļotājs, piedalījies vīru korī Daugavieši kopš tā dibināšanas.

Čikagā 65 gadu vecumā miris DV Čikagas apvienības biedrs Ēriks Vītols, dzimis 1913. g. 27. aprilī Mores pagastā, Rīgas apriņķī. Cīnījies Otrā pasaules kaŗā. ASV ieceļojis 1950. gadā Čikagā un strādājis R. Selkes uzņēmumā. Nelaikā pēdējā gaitā pavadīja māc. A. Sudārs. Atvadvārdus teica DV apvienības priekšnieks A. Bārda. Bēŗu namā pie aizgājēja šķirsta stāvēja DV goda sardze.

A. Zaube

LATVIAN CENTER · LATVIEŠU CENTRS
GAŖEZERS
Rt. #3 Box 363 Three Rivers,
Michigan 49093.
(616) 244-5133, 244-5441.

GAŖEZERA ĒKU BŪVES IZSOLE

Gaŗezera pārvalde izdod mazāksolītājiem vidusskolas internāta un nometnes nodarbību ēku būvēšanu. Abu ēku būvēm jābūt nobeigtām līdz 1979. gada 25. jūnijam. Ar ēku plāniem un noteikumiem var iepazīties Gaŗezera birojā, 57732 Lone Tree Rd., Three Rivers, Mich. 49093, darba laikā vai citā laikā, iepriekš zvanot (616) 244-5441. Piedāvājumi iesniedzami līdz 15. februārim, rakstot uz augšminēto adresi.

Gaŗezera pārvalde

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

Valentīne Hermane

APCIEMOSIM DOMAS

Ar domu skatu draugi,
Aiziesim uz cīņu vietām,
Kur mūsu karavīri gāja
Un atcerēsimies par ko
Tie daudzi sevi upurēja

„Ja nepārnākšu, neskumsti",
Bij viņu dziesma atvadām,
Jo kaujas laukos palika
Un vienmēr paliks daudz...

Kā sauc tās vietas, draugi,
Kur viņi aizgāja un nepānāca?
Vi zinā tās? Vai aiziet
Toreiz varējām?
Vai tagad varam?

Par ko tie sevi upurēja?
Vai sava prieka dēļ un slavas?
Vai citam piederošo kāroja?
Je tikai savu zemi sargāja?

Ar domu skatu, draugi,
Iesim cīņu vietās sērst,
Kur viņi bija, cīnījās un
krita...

Edvarts Tūters

SIRDS

Sirds ir ātrāka par laiku,
Gudrāka pa zemes kungiem;
Neaizmirst tā pagājību,
Sapņus dala — rītam jaunam.

Dziļā dziļumā sirds nokāpj,
Paceļas līdz zvaigžņu logam,
Domās nopļauj labo pļavu...
Piešķir varonību mokām.

Neiespēj ko laiks ne telpa.
Nevar iegūt ko par zeltu, —
Sirds to piešķir klusībā
Tiem, kas viņai uzticas.

Ilze Liepiņa

TU ATNĀC UN AIZEJ

Tu atnāc
un atver logus un durvis
un atver sev mani
uz mirkli.
Tu aizej
un aizver logus un durvis.
Bet atvērta palieku es tev
uz mūžu.

Ojārs Šēfers

REIZ...

Nāks laiks, kad beigu
lapu šķirsim —
Būs beidzies mūsu dzīves stāsts,
Tad mēs ar smaidu sejā mirsim,
Kad klāt būs skāries
ēnas glāsts.

Tā nebūs auksta nāves delna
Kas šajā brīdī plecu skars,
Bet Zemes mātes sagša melna,
Un skāriens būs kā vēsma vārs.

Tad vedīs mūs pa
aizsaul's ceļiem,
Mums pretim nācis
draugu pulks,
Kurs gaidīs priekšā
jau pie veļiem,
Aiz mums kad veļu upe gulgs.

Tur mirdzēs kāda cita gaisma,
Kas dvēs'lei klusu mieru sniegs:
Ne asa spoža zibens plaisma.
Bet rožu ziedu mirdzums liegs.
Kad dzīves beigu
lapu šķirsim —
Nāks skaista, zvaigžņu
pilna nakts,
Kā dzelmē viņā klusi nirsim,
Kad sirdī stāsies pukstēt takts.

OLGERTS LIEPIŅŠ
TĀLOS ATSPULGOS
rakstos
MANA · MĪĻA · ATMIŅAS

(84. turpinājums)

Īpatu kvalificētu ļaužu kopas, kā studenti — korporāciju locekļi un virsnieki tāpēc cenšas katram ieaudzināt pašcieņu un līdz ar to prasmi — nodibināt cieņu pret citiem. Bet vai ar parasto tradiciju un goda normu ievērošanu vienmēr līdzēts? Ne gluži. Ja sabiedrība sevišķi nenovīdīga, citiem vārdiem, nesaticīga, tad tā neuzbruks savam „upurim" atklāti, bet bieži ļauni aprunājot vai ar tā saucamo „čukstu propagandu".

Esmu novērojis, ka sevišķi nenovīdīgas un bieži ļaunprātīgas ir divas intelligences katēgorijas: rakstu ļaudis un augstskolu mācībspēki. Divkārt jāuzmanās tam. kam iznāk sastapties ar šādu arodu kombinācijām!

Lai nevienu neaizkartu, gribu atstāstīt novērojumus par dažām aizgājušām pazīstamām personībām. Kādu laiku likās, ka mans draugs Edvīns Mednis ir laimes luteklis. Viņam bija izcili nopelni un stāvoklis — strēlnieku virsnieks, cīņās smagi ievainots, ar pulkvežleitnanta dienesta pakāpi, rakstnieks, kritiķis, ar skaistu primadonnu pie rokas pirmizrādēs. Viss likās labi, bet tad sākās slepenas valodas, ka Edvīnu nevarot saukt par nopietnu rakstnieku. Varbūt viņam bija sava pārāk uzsvērta modernisma maniere, bet salīdzinot ar tiem gabaliem, ko tagad izrāda trimdā, tas tomēr bija rūpīgi izstrādāts teātris. Pēkšņi teātris viņa kārtējo lugu vairs nepieņēma — pats autors to izskaidroja ar Annas Brigaderes ietekmi. Nevarēju tam ticēt, jo Brigaderes laiks tad jau gāja uz beigām (mirusi 1933. gadā). Centrs būs bijis kaut kur citur. Kā par postu, ap tiem gadiem nobrieda arī politiskās pārmaiņas. Mednim atņēma redaktora amatu Latvijas Kareivī, kur viņš bija ilgāk strādājis nekā šī laikraksta dibinātājs A. Plensners. Plkv. A. Plensneru pieskaitīja pie „cietušiem no Čakstes", tādēļ tas saņēma atpakaļ savu kādreizējo amatu. Plkv.-ltn. E. Mednim vairs nekur ar literātūru darboties neiznāca, kādu laiku viņš bija tikai militāru rakstu krājuma redaktors.

Kas gan ap četrdesmito gadu vidu nepazina pulkvedi Robertu Osi (dzimis 1900. gadā), leģionāru komandieri, Otrā pasaules kara beigu cēlienā pat īsu laiku viņš skaitījās Latvijas pagaidu valdības (faktiski neiedzīvinātās) galva Kurzemē! Bēgļu laikā viņam kaut kā nesaskanēja ar vīriem, kas toreiz izvirzījās sabiedriskās dzīves priekšgalā. Osis nogāja pavisam nomaļu savā Špākenbergas nometnē pie Hamburgas un strādāja par skolotāju. Viņš bija tālredzīgs intelligents vīrs. Uz viņa priekšlasījumiem par politisko stāvokli vienmēr sanāca daudz klausītāju, tā ka stāvēja pat ārpusē. Par tālākās trimdas zemi plkv. Osis izvēlējs Angliju, kur pēc gadiem mira pilnīgā aizmirstībā.

Tā nebija tikai „rotaļa", kad Viktoram Eglītim neparastā veidā atņēma universitātes lektora amatu. Pirmajos gados pēc valsts nodibināšanas Viktors lasīja par latviešu rakstniecību. Zināšanas viņam bija labas, plašas, priekšnesuma veids saistīgs, laimīgi varēja būt studenti, kas šo meistaru klausījās. Bet lūk, vienudien viens svilpa! Un spalgi, ielicis divus pirkstus mutē. „Kādēļ jūs tā darījāt?" vēlāk viņam prasīts. „Tāpēc, ka Eglīša lekcija man nepatīk!" atbildējis students. Vēlāk izrādījās, ka tas bija Jānis Jansons — ne tas Jansons, kas nodeva Raini un „vadīja" 1905. g. revolūciju, bet Jānis Alberts Jansons, Ulmaņa biografiskās vārdnīcas laikā apzīmēts par privātdocentu, dzimis 1892. gadā — tātad zemgaliešu cīnītāju cilmes. Viņš, vēlāk pārradās no Krievijas, nostrādāja par skolotāju pie Luža Bērziņa Limbažos, pēc tam acīm redzot tika „gatavots" zinātnieka karjērai, jo vajadzēja kāda jaunāka spēka — ne Lautenbachs, ne vecais Zeiferts, kas nāca pirmajā laikā pēc Eglīša, moderno mākslu nespēja izprast. Eglītis pieklājīgi un taktiski bija teicis — ja kādam viņa lekcija nepatīkot, tas varot klausītavu atstāt. Taču Jansons palika sēžot. Vēlāk nevis prorektors izteica viņam piezīmi par nepiedienīgu uzvešanos, bet Viktoram Eglītim pašam nācās atstāt universitāti. Jansons pēc beigšanas sāka strādāt Rīgas skolotāju institūtā. Vairāki viņa skolēni ir sevišķi labi par to atsaukušies, varbūt viņam bija paidagoga dāvanas, kas arī svarīgas. Literātūras kritikā viņš nav ienesis nekādu jaunu niansi, kaut arī papildinājies Vācijā, ja nemaldos, Ķelnē.

Cik atceros, gandrīz vienīgais oriģinālākais temats viņam ir par budēļiem ar virsrakstu „Die Maskenumzuege der Letten". Krieviem ienākot, tas palika Latvijā un centās pielaikoties. Ulmaņa laikā rakstījis par Virzu un senču tikumiem, to laikam bija atcerējies kāds sveštautiešu uzraugs, tāpēc vajadzēja aiziet pensijā arī Jansonam.

Autoritārās valdības laikā iznāca Viktora Eglīša trioloģijas „Domājošā Rīga" trešā un pēdējā daļa. Tā ir plānāka, ar satirisku pamattoni, un vērtībā nepārsniedz pirmās divas daļas. Tvertas universitātes profesoru aprindās, izmantoti daži anekdoti, cik atšifrējams, piemēram, par profesoru J. Endzelīnu, kas jau laikam arī bija faktiskais noteicējs fakultātē. Toreiz nevarēja aiztikt „varenos". Tie, kas jutās apvainoti, droši vien griezās pie sabiedrisko lietu ministra Alfreda Bērziņa, un Viktora Eglīša grāmata tika ieskaitīta „sēnalu literātūrā", ar ko laikam bija saistīti arī kādi ierobežojumi. Lai nu kā, šāda atriebība bija necienīgs solis pret vīru, kas tik daudz bija darījis latviešu kultūras labā.

Mazliet jaunākā laika posmā līdzīgu neveiksmi piedzīvoja Zenta Mauriņa. Noteikti var just, ka Mauriņas mūža sapnis bijis lasīt ne tikai „tautai", bet arī kvalificētiem klausītājiem — studentiem. To rāda tas, ka ik gadus, savas disertācijas aizstāvēšanas dienā, Mauriņa uzvilka svētku tērpu un pušķoja istabu puķēm. Bet viņa kļuva tikai TA — Tautas augstskolas lektore! Beidzot, jau tuvu kapam, tā saņēma profesores titulu kā goda balvu no svešas valdības Vācijas trimdā.

Objektīvi skatoties, mums būtu Rīgā noderējis docents vai profesors — speciālists Vakareiropas jaunajā rakstniecībā (ja arī nerunājam par latviešu pašu darbiem), jo taisni tādu trūka, kas varētu referēt par idejām un stiliem, skaidrot tos. Kādēļ vajadzēja „izrakstīt" un uzturēt Rīgā, piemēram. kreiso (vēl tagad brauc ciemos), bet nenozīmīgo slavistikas profesoru Kalbuševski tikai Mickēviča, Reimonta un varbūt vēl dažu poļu dēļ, ja mums nebija tādu zvaigžņu kā vācietis Gundolfs, italietis Kroče un citi ar starptautiski pazīstamu vārdu?

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Sv. Andreja draudzes dāmu komitejas izkārtojumā garīgas literātūras un mūzikas pēcpusdienā 21. janvārī Sv. Andreja baznīcas zālē sniega vētras dēļ bija ieradušies tikai ap 80 apmeklētāju. Sarīkojumu ar lūgšanu ievadīja māc. J. Cālītis. Saslimušās rakstnieces Irmas Grebzdes vietā sarīkojumu vadīja draudzes dāmu komitejas priekšniece B. Kūla. Tajā ar saviem darbu lasījumiem piedalījās Rasma Galeniece no Otavas un Ingrīda Vīksna, bet Indras Gubiņas dzejoļus nolasīja viņas māte Anete Bencone, kā arī pa vienam savam dzejolim latviešu ģimnazijas audzēknes Aija Auziņa un Ilze Kraujiņa. Sarīkojumu ar sešām dziesmām kuplināja Toronto vanadžu koŗa Zīle solistes Kristīne Vīkmane (mecosoprāns) Astras Vītolas klavieŗpavadījumā un meiteņu ansamblis Maijas Barušas vadībā. Dāmu komiteja bija rīkojusi kafijas galdu svecīšu gaismā. Nākamais draudzes dāmu komitejas sarīkojums 28. janvārī no pl. 9 — 14, ar pārtraukumu dievkalpojuma laikā. Sarīkojums sauksies Raibais tirgus, kur varēs iegādāties pašceptu maizi, tortes, sieru, skābētus kāpostus un citus produktus, kā arī gleznotājas V. Vabales gleznas. Būs arī siltas brokastis un pusdienas.

● Pensionāru apvienības 18. janvāŗa saietā Latviešu namā 120 dalībnieki noklausījās Ludviga Vīka sarakstīto un M. Kociņas nolasīto referātu par Jāņa Poruka daiļrades motīviem. Pēc tam bija parastās nodarbības.

● Ticības jautājumu stundu 30. janvārī pl. 7.15 Sv. Andreja baznīcā vadīs latviešu baptistu draudzes māc. A. Arājs. Dievkalpojumus 28. janvārī un 4. februārī Sv. Andreja baznīcā vadīs māc. Ā. Čops.

● LELBA Kanadas apgabala garīgais vadītājs prāv. A. Voitkus, mācītāji J. Cālītis un I. Gaide piedalīsies no 28. janvāŗa līdz 2. februārim Luterāņu brālības rīkotā konferencē Hjūstonā, Teksasā. Kongresā ieradīsies ap 200 delegātu no dažādām luterāņu baznīcām Ziemeļamerikā, arī LELBAS pārstāvji ASV — prāv. R. Āboliņš, māc. V. Vārsbergs, Dr. J. Robiņš un V. Osvalds, kā arī luterāņu baznīcu pārstāvji.

● Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību 28. gadasvētki 4. februārī pl. 15 Sv. Andreja baznīcā.

● Sidrabenes nometnes vadīmas komiteja sākusi meklēt nometnes vadītājus un pārējo personālu šī gada bērnu un jauniešu vasaras nometnei, kas ilgs no 5. jūlija līdz 19. augustam. Latviski runājošu bērnu nometne darbosies no 8. jūlija līdz 5. augustam, bet latviski nerunājošu bērnu grupai no 5. augusta līdz 19. augustam, bet mazo bērnu nometne no 8. jūlija līdz 19. augustam. Bez tam vēl darbosies volejbola skola no 5. augusta līdz 12. augustam Māŗa Graudiņa no ASV vadībā un basketbolā no 12. — 19. augustam Leo Tobi vadībā. Ieinteresētās personas nometnes vadītāju, virtuves un apkopēju darbam lūgtas rakstīt vai pa tālruni sazināties ar komitejas priekšnieku A. Leju: 383 Jarvis St., Toronto, Ont. M4B 2C7, tālr. (416) 787-6588.

● Ģitarista Andra Kārkliņa 14. janvāŗa koncertā DV namā samainīts kungu mēteļist, apmainīt var, sazinoties pa tālruni 465-5225

● Ziemeļnieki rīko Ķirbēnu sapulces 60 gadu atceri 27. janvārī pl. 19 DV namā. Par Ķirbēnu sapulces nozīmi stāstīs maj. Alberts Ameriks; dzejniece Biruta Senkēviča skandēs patriotiskus dzejoļus un vanadžu koŗa Zīle solistes kuplinās ar dziesmām. Toronto nodaļas vanadzes rūpēsies par cienastu. Ieeja pret ziedojumiem.

● Leģiona piemiņas diena ar svētbrīdi DV namā pl. 19. Piedalīsies māc. E. Ķerģis. T. Puisāna referāts. Dziedās DV vīru koris Kanadā.

● Mākslinieku vienības Latvis biedru sapulcē 19. janvārī, pārvēlot valdi, ar aklamāciju ievēlēja līdzšinējo priekšnieku Edgaru Krūmiņu, viņa vietnieks Zigfrīds Jurševskis, sekretāre Emma Dzeguze, kasieris Arvīds Strucis, biedrzinis Jānis Zuntaks. Revīzijas komisijā A. Kerāns un V Mērniece. Kultūras dienu ietvaros, no 16. — 18. februārim, Sv. Jāņa baznīcas telpās notiekošai Latvis gadskārtējai izstādei žūrijas komisijā ievēlēja Z. Jurševski, T. Ķikauku, V. Mērnieci, Dz. Mežuli un A. Nulīti Par biedriem uzņemti V. Pāvuls un P. Polna un jaunbiedri Mirdza Brante-Lesiņa, Ēriks Bebris, E. Janišs, Uldis Gailis, Ilze Bērtuša-Lapsa un Valdis Lapsa.

● Studenšu korporāciju kopas gadskārtējais slēgtais tējas vakars 20. janvārī Tartū kolledžas telpās bija pulcinājis 220 apmeklētāju, kuŗus apsveica sarīkojuma vadītāja — kopas seniore Silvija Argjū-Plīse (Dzintra). Priekšnesumos piedalījās Edmunds Treijs (vijole) Rutas Āzes klavieŗpavadījumā, kas atskaņoja arī solo, un dziedāja Anda Sprudža pašas kokles pavadījumā. Ruta Āze un Anda Sprudža ir korporācijas Gundega meitenes. Deju mūziku spēlēja Runči. Notika izloze. Sarīkojuma organizētājas, bez kopas seniores, vēl bija viceseniore Rasma Ruģele (Imeria), sekretāre Anitra Leksere (Varavīksne), audzinātāja Maija Asare (Dzintra), ekonome Ruta Kaļiņa (Imeria). Dziesmas vadīja Josefīne Tamberga (Aurora).

● Toronto teātris 20. janvārī Bicklord Park vidusskolas zālē izrādīja režisora Dz. Pūpēža iestudēto Leonarda Geršes komēdiju Taurenītis lido atkārtojumu.

● Māc. I. Gaide kristījis Jūliju Kristu Zvanītāju, Jāņa un Barbaras meitu.

● Toronto katoļu draudzes gadskārtējā Aizgaveņa vakarā 24 februārī pl. 17 Latviešu namā B. Vasarājas priekšlasījums par savu ceļojumu pa Svēto zemi. Cienastā dāmu komitejas pankūkas.

Pārbēdzēja laulības

Newsweek Magazine Ņujorkā ziņoja, ka Apvienoto Nāciju augsts padomju diplomāts Arkadijs Ševčenko, kas pagājušā gada aprīlī pārbēga uz rietumiem, pirms divām nedēļām slepeni salaulājies ar kādu amerikānieti. Ševčenko pirmā sieva pēc vīra pārbēgšanas un drīz pēc savas atgriešanās Maskavā izdarīja pašnāvību.

Laikraksts
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā
491 College St.,
kā arī spiestuvē

Latviešu biedrības 30 gadu darbības laikā Toronto tautas deju kopā DižDancis dejojuši pavisam 500 jauniešu. Kopas dejotāji savu raito dejas soli nodemonstrēja arī biedrības jubilejas sarīkojumā, nodejojot Saules deju, Ķekatnieku un Ačkupu. Dejotāju grupā, no kreisās: Ilze Miezīte, Pēteris Olte, Dace Ķuze, Andris Miezītis, Gunārs Brants, Daina Gulbe, Dāvis Kānbergs un Sarma Gaide. Foto: J. Liģers

Senā brīvā Latvija

Prof. E. Andersons DV namā Ņujorkā runāja par seno brīvo Latviju pirms vācu ienākšanas. Kaut arī laiks bija slikts, ap 130 klausītāju bija ieradušies, lai dzirdētu par vēstures tematu, kas līdz šim maz pazīstams. Vēsturnieks norādīja, ka latvieši pieder pie vecajām tautām un runā ap 4000 gadu vecu valodu. Latviešu vēsture sākās pirms vācu ienākšanas, par ko raksta dāņu, zviedru, norvēģu, islandiešu sāgas, ir arī ziņas no arabu un citiem avotiem. Vecie vietu vārdi un priekšmetu nosaukumi cēlušies no skandinavu valodām. Toreiz galvenais satiksmes ceļš bijis pa Daugavu, bet to pašreiz appludina, tā ka nebūs iespējams atrast arheoloģiskus izrakumus. Tagad pat Kokneses pilsdrupas ir appludinātas.

Latviešiem bijuši sakari ar zviedriem jau no sestā vai septītā gadsimta. Dāņu sāgas stāsta, ka Ivars Tālpavediens 675. gadā miris, bet pirms tam pakļāvis dāņiem zviedru un krievu zemes. Sveāri un gēteri no Zviedrijas apmetušies Grobiņas apgabalā un tur dzīvojuši no 600. — 1000. gadam. Kāda cita sāga stāsta, ka Bravulijas kaujā 715. gadā dāņi un kurši karojuši pret zviedriem un lībiešiem. Ansgara sāga stāsta, ka zviedri ap 875. gadu bijuši Kursā, kas toreiz iestiepusies Lietuvā. Kursā valdīja karalis, bijusi kaut kāda veida demokratija. Dažos aprakstos kurši minēti kā mežonīgi un bīstami, citur kā miermīlīgi, bet tiem bijis daudz zelta un sudraba, labi un dārgi zirgi; kurši daudz ēduši medu un dzēruši ķēves pienu un kalpojuši elku dieviem. Kaut kur tālāk ziemeļos bijušas amazones, kas pašas valdījušas, vīrieši bijuši tā mpar kalpiem. Meitas bijušas skaistas, bet nejaukie vīrieši ar „suņu galvām" aizsūtīti citur.

Kurši bijuši lieli un labi karotāji, gandrīz vienmēr tie devušies kādos kaŗa gājienos. Pēc zviedriem ap 850. gadu ar kuršiem kaŗoja dāņi, bet tiem kaŗa gājiens neizdevās, kurši viņus sakāva, iegūstot dāņu zeltu un sudrabu. Pusi dāņu kaŗaspēka sakāva, otru pusi saņēma gūstā. Gūstekņus aizveduši uz Apkūli, kas toreiz bija kuršu lielākais centrs. Dāņu karalis Horiss miris 854. gadā cīņā pret pagāniem. Pēc tam zviedri uzbrukuši Grobiņai, ko aizstāvējuši 7000 kurši. Kad Grobiņa ieņemta, zviedri devušies tālāk uz Apkūli, kur bijuši 15.000 cīnītāji. Kurši bijuši spiesti nolīgt mieru, atdodot visu dāņiem iepriekš atņemto zeltu un sudrabu.

Sāga arī stāsta, ka kuršu tiranns Lokers pieveicis dāņu karali Hastingu, kas kritis gūstā, bet vēlāk atbrīvots un uzbrucis Helisportam (ar šādu vārdu apzīmēta kāda šaura vieta, kas varētu būt Daugavas senleja), bet pili ar augstiem mūriem nevarēja ieņemt. Daugava sāgās apzīmēta dažādos vārdos, gan par Dūnu, Dvinu, Dīnu. Pilī valdījis karalis Anduvāms (ko citi sauc arī par Daugavieti), kas bijis slavens un drošsirdīgs, vairākkārt minēts sāgās. Kad pili neesot varējuši ieņemt, dāņi lietojuši viltību. Tā kā pils paspārnē dzīvojuši putni, viņi tos noķēruši un piestiprinājuši pie astēm uguni. Kad putni lidojuši atpakaļ uz pili, tie aizdedzinājuši pils koka sienas, pils pēc tam ieņemta. Karalis Anduvāms izpircies, samaksājot savu svaru zeltā. Pēc tam dāņi un kurši devušies kopējās cīņās pret zviedriem pie Gotlandes.

9. gadsimtā kuršu karalim Dornem bijušas cīņas ar dāņiem. Karalis nopostījis zemi un gribējis dāņus izmērdēt. Tie atkāpušies, bet izrakuši vilku bedres. Kad kurši iznākuši no pils, tie iekrituši vilku bedrēs un tiem bijis jāpadodas. Kādu citu reizi dāņu kaŗavadonis pārģērbies par kalponi, iekļuvis pilī, naktī atvēris vārtus, un atkal kuršiem bijis jāpadodas.

Sāgās pieminēts Starkats, kas nav dzīvojis, bet bijis kaut kas līdzīgs Lāčplēša simbolam, bijis Anduvāna dienestā, guvis spožas uzvaras. Kādu laiku zviedri nav gribējuši braukt uz Kurzemi cīnīties.

Pirmie islandiešu apmeklējumi bijuši ap 900. gadu. Te pieminams Egils Skalagrimesons, kas bijis piedzīvojumu meklētājs, dzejnieks, ieradies Kursā kopā ar brāli ap 916. gadu kādas lielas upes grīvā. Pēc īsām cīņām nolīgts pamiers uz pusgadu, ko Egils nav ievērojis.

Arabu ceļotāji Kursā bijuši ap 900. — 1000. gadam. Viņu raksti stāsta par tirdzniecības ceļiem caur Mežotni un Alsungu. Ziņas dod arī rūnu akmeņi, visvairāk ap 1030. — 1040. gadiem, kaut pēdējais minēts ap 1100. gadu.

Pirmie kristīgās ticības izplatītāji bijuši čechi. Prāgas bīskaps Adalberts 997. gadā devies uz Prūsiju, kur nogalināts. Tas uzskatāms par pirmo kristīgās ticības izplatītāju upuri. Archibīskapam Bruno bija līdzīgs liktenis 1009. gadā.

Ap 1020. gadu izbeidzās skandinavu vikingu uzbrukumi, bet tad kurši sāka uzbrukt skandinaviem, kaut letgaļiem tanī laikā bija cīņas ar krieviem. Ap 1107. gadu krievi sakauti Zemgalē, zaudējot 9000 vīru. Kurši braukuši uz Dāniju 1041, 1049. un citos gados. Ap 1070. gadu uzcelta pirmā koka baznīca Kursā. Dāņi iecēluši Ernemondi par pirmo bīskapu Kursā, kas darbojies 15 gadu. 1176. gadā par bīskapu iecelts Hermanis, kas bijis tur 9 gadus. Ap 1180. gadu ieradies vācietis Meinhards, bet 1199. gada 5. oktobrī pāvests Inocents III aicinājis sakšu krustnešus cīņā pret kuršiem. Kurši vairākkārt uzvarējuši pretiniekus jūŗas kaujās, bet citreiz uzvarējuši pretinieki. 1210. gadā kurši uzvar vāciešus jūŗas kaujā, bet bīskaps Alberts izglābjas. Tādas bijušas seno brīvo latviešu cīņas.

V. I.

Pēdējais Draudzīgais aicinājums Rīgā

BIRUTAS SENKĒVIČAS ATMIŅAS

No pirmās Draudzīgā aicinājuma dienas pagājuši jau 43 gadi, kad 1935. g. 28. janvārī Rīgā valsts prezidents Kārlis Ulmanis savā vārda dienā apdāvināja savu pirmo skolu un aicināja arī citus atcerēties savas skolas un ziedot grāmatas, mācības līdzekļus, naudu u.c. lietas.

Atsaucība bija liela. Ziedoja ne tikai grāmatas, bet arī gleznas, mūzikas instrumentus, mācības līdzekļus un naudu. Ar Draudzīgā aicinājuma dienu ievadīja latviešu kultūras dienas, kuŗās notika dažādi sarīkojumi. Nebija nevienas skolas, kas nebūtu papildinājusi savus mācības līdzekļus un bibliotēkas ar jaunām grāmatām, zāles ar gleznām.

Lai gan Draudzīgais aicinājums bija ievadīts un izsludināts, tautas atsaucība gūta, pirmais lielais sarīkojums notika 1938. gadā, atzīmējot trešo gadskārtu Nacionālajā operā; to rīkoja Preses biedrība ar priekšnieku Jūliju Druvu u.c.

Diži skanēja Edvarta Virzas vārdi, J. Graubiņa komponēti:

Grāmatai jaunotu gaitu tu devi,
Nāci tai pajumti latviešos dot.
Cēli tu tautu, un tauta ceļ tevi
Mūžīgu slavu tev noskandinot.

Prezidents mudināja rakstniekus izdot labas grāmatas, teikdams: Gādājiet, lai grāmatas, ko jūs rakstāt, izdodat un lasāt, ir ieturētas tādā garā, kas ceļ latviešu kultūru, latviešu zinātni, lai tās tēlotu un mudinātu latviskās jūtas, latvisku raksturu, goda sajūtu un centību, lai tās celtu uz augšu latviešu tautu, lai palīdzētu celt latvisko Latviju."

Draudzīgais aicinājums nācis mums līdz arī svešumā. Pirmais Draudzīgā aicinājuma sarīkojums 1957. g. 27. janvārī notika Bostonā; runāja Ulmaņa laika sabiedrisko lietu ministrs Alfreds Bērziņš. Viņš teica: „Visu, kas ir jauks, labs, jāglabā tēvzemei. Mums kopā jāturas un jāstāv vienam par otru. Nedrīkstam nedomāt par latviešu likteni. Valsts prezidents K. Ulmanis no Amerikas rakstīja savam draugam prof. J. Endzelīnam: „Man ar katru dienu klājas labāk, bet es jūtu, ka mana vieta nav te." Par šiem vārdiem," teica A. Bērziņš, „mums jāpadomā, ja mēs cīnīsimies, tad Latvija būs!"

Dzejnieks Edvarts Tūters saka: „Viena grāmata mums ir ikvienam: tā ir mūsu atmiņu grāmata. Šī vienīgā grāmata glabājas dziļi paslēpta mūsu dvēseles kambarī, un to nekāda laicīga vara nespēj atņemt."

Arī es ar savu grāmatu jūtos bagāta un paveru tās atmiņu lappuses par pēdējo Draudzīgo aicinājumu Rīgā. Laikraksti vēstīja, ka Draudzīgā aicinājuma akts ar koncertu notiks 28. janvārī, kur visi laipni aicināti. Jau laikus uzģērbu savu tautas tērpu un devos uz autobusa piestātni. Gadījās, ka man gaŗām brauca jelgavnieki — draugi un aicināja mašīnā. Tā es ļoti agri nonācu pie Brīvības pieminekļa un uz soliņa apsēdos. Gaŗām paiet lauksaimnieku pāris ar zēnu pie rokas. Nonākuši pie Brīvības pieminekļa, tie apstājas, un vīrs pelēkos vadmalas svārkos noņem cepuri un svinīgi raugās piemineklī. Paskatās uz dēlēnu un saka: „Noņem arī tu, dēliņ, cepuri." Bijīgi zēns pārlaiž skatienu pieminekļim un lasa: „Tēvzemei un brīvībai." Tēvs satver zēna roku un svinīgi saka: „Dēls, mēs stāvam pie Brīvības pieminekļa. Iegaumē visai dzīvei šo brīdi, kad tu pirmo reizi skati šo mūsu brīvības zīmi. Un zini, ka atbrīvošanas kaŗā arī mūsu tēvu asinis ir lijušas par dzimteni; pienāca laiks, kad latvieši drīkstēja un spēja šo pieminekli celt."

Lielā bijībā zēns stāv, un viņa mazā sirds iedrebas.

„Pacel galvu augšup, apskatīies labī. Redzi, tēls aiz tēla, cilnis aiz ciļņa. Bet augstu gaisos paceļas gaišs akmens pīlārs ar tēlu un trim zelta zvaigznēm uz tā. Brīvība."

Zēna sirdī un galvā nav vēl īstas skaidrības par šo jēdzienu. Tik daudz mazais cilvēks saprot, ka tas ir kaut kas liels, cēls.

Tēva balss atsauc zēnu īstenībā: „Apskatīsim pieminekli no visām pusēm."

Zēns pamazām sāk atgūties. Savāds siltums viņam pārskrien pār muguru, iesitas galvā un bezgala silti spiež krūtis. „Tēt, tik varenu gan šo pieminekli nebiju iedomājies."

Tēvs noglāsta zēna galvu un saka: „Tevī aug brīnums aiz brīnuma, redzot šos tēlus. Šinī vietā ikviens stāvēdams kļūst par milzi."

„Arī es kļūšu par milzi, kad izaugšu liels. Ja mūsu zemē iebruks ienaidnieks, tad nīknu cīņu vajadzēs izcīnīt tieši šeit, šīs svētās vietas tuvumā."

„Tiesa, dēls, te ikviens latvietis, cīnoties ar tūkstoškārtīgu spēku, ienaidniekus padzītu."

Zēns vēl vairāk grib izteikt savas domas, bet tēvs paskatās pulkstenī un piebilst: „Nu gan jāsteidzas uz operu Draudzīgā aicinājuma sarīkojumā."

Operzālē nonācām gandrīz pēdējā brīdī. Mums kā vēlīniem nācējiem vietas ierādīja kreisajā pusē zāles malā. Valdības ložā ienāk valsts prezidents Kārlis Ulmanis ar saviem ministriem. Mazajam zēnam, pēkšņi pašam neapzinoties, pasprūk sauciens: „Tēt, tēt, re kur prezidents ienāca!"

Māte iedod puikam dunku sānos, bet viņš, redzēdams dzīvu prezidentu, turpina: „Izskatās tāds pats kā lielajā bildē skolas zālē."

Tēvs klusu stāsta dēlam, ka prezidents ar savu runu ievadīs šo sarīkojumu, uzrunās tautu. „Tikai ieklausies labi, ko viņš saka — tas tev lai ir stiprinājums visam mūžam."

Tauta jūsmīgiem aplausiem apsveica prezidentu. Viņš cildināja atsaucīgos tautiešus, kas viņa ierosinājumam sekojuši. Tā no maza stādiņa — viņa ziedojuma Bērzmuižas skolai (prezidenta pirmajai pamatskolai) izaudzis liels koks.

„Nesiet arī turpmāk mūsu garīgos ideālus un atbalstiet visu vērtīgo, lai Latvija aug un zeļ, lai katra diena nes jaunus uzdevumus un raisa jaunus darbus. Laima un Dievs ienāk tur, kur viņu ar cieņu saņem. Nezaudēsim savu sirds dedzību, dvēseles degsmi visam labam un cēlam mūsu tautas un dzimtenes labā."

Aplausu vētras pavadīts, prezidents smaidot atstāja skatuvi, bet tanī vietā stājās koris, dziedot Tev mūžam dzīvot, Latvija un citas dziesmas. Viens koncerta priekšnesums bija iespaidīgāks par otru. Ne tikvien laucinieku pāris man blakus, bet visi ar lielu sajūsmu sekojām koncertam.

Kārlis Ulmanis bija pareizi novērtējis grāmatas lielo nozīmi tautas garīgā spēka veidošanā. Nevienam, kas sajūsmā kājās pieceļoties toreiz uzgavilēja prezidentam, neienāca prātā, ka tas ir pēdējais Draudzīgā aicinājuma sarīkojums dzimtenē.

Biruta Senkēviča

Milvoku vanadžu kopas Zvaigznes dienas sarīkojumā ar eglīti bija ieradušies daudz apmeklētāju, kas noklausījās priekšnesumus ar lielu interesi. Svētrunu teica māc. K. Valters. Lielu interesi modināja saņemtais Latvija Amerikā pagājušā gada pēdējais numurs, kur Milvokiem bija veltīti vairāki foto attēli. Laikraksts gāja „no rokas rokā". Augšējā attēlā redzama Ingrīda Kitta ar Latviju Amerikā rokās. No viņas pa kreisi Māra Andersone. Foto: V. Jaunkalnietis

Pensionāru apvienība aug

Toronto latviešu pensionāru apvienība šogad uzsākusi savu septīto darbības gadu, pašlaik apvienojot 560 dalībnieku. Aizvadītā gadā miruši 16, dzīves vietas maiņas dēļ izstājušies 46. Pērngad biedri pulcējušies Latviešu namā 48 sarīkojumos, kārtējās ceturtdienu sanāksmēs. Notikušas interešu grupu nodarbības, izrādītas 8 kultūrfilmas, 10 pašas apvienības teātŗa grupas izrādes, dziedājis apvienības koris. Atzīmētas arī mūsu svarīgākās atceres dienas. Aizvadītajā gadā sarīkoti trīs izbraukumi M. Prikuļa vadībā. Sarīkojumu daļu vada K. Tannis ar palīdzi M. Kociņu.

Apvienības valdei, kuŗu vada priekšsēdis A. Reģis, aizvadītajā gadā notikušas 12 sēdes, trijās piedalījusies New Horizon programmas pārstāve Ketija Daudola, iepazīstinot valdi ar feredālās valdības veselības un labklājības ministrijas jauno projektu „Reach out", kā arī kopīgi izstrādājot financiālā pabalsta pieprasījumu 16.000 dol. apmērā; no tā apvienība jau saņēmusi 10.500 dol. Daļa šīs naudas izlietota apvienības informācijas izdevuma „Pensionārs" sagatavošanai un izsūtīšanai biedriem. Apvienība ir pilntiesīgs loceklis Kanadas pensionāru organizācijā.

Apvienības kases pārskats rāda, ka no biedru naudām, loterijas, ziedojumiem un dāmu kafijas galda aizvadītā gadā ieņemts 3765 dol., augļos par noguldījumiem 1857 dol., kam pieskaitāms vēl 10.500 dol. valdības pabalsts. Kopā ar iepriekšējā gada 2093 dol. atlikumu, ieņēmumos ir 18.222 dol. Izdevumi, ieskaitot 1078 dol. par telpu īri, bijuši 8712 dol., kuŗos ieskaitīti arī 3200 dol., kas izmaksāti dāmu komitejai materiālu iegādei. Dāmu komiteja (priekšniece E. Retiga) rūpējusies par galdu klāšanu regulārajos saietos, tāpat klājusi galdus četros lielākos sarīkojumos, divas reizes gadā apmeklēti tautieši veco ļaužu mītnēs un iepriecināti ar sainīšiem. Dāmu rokdarbu grupa L. Buikus vadībā pulcējusies 17 reizes savās nodarbībās.

Jaunais budžeta projekts paredzēts 4.900 dol. ienākumos un izdevumos. No valdības piešķirtajiem un vēl neizlietotiem 4.655 dolariem 1.200 dol. paredz izlietot koristu tērpiem, bet mazākas summas, koŗa un teātŗa grupas izbraukumiem un citiem izdevumiem, arī inventāra papildināšanai.

Apvienības gada sapulce paredzēta 1. februārī pl. 14 Latviešu namā, kad pārvēlēs valdi un revīzijas komisiju, pieņems apvienības budžetu un noteiks biedru naudu nākošajam gadam. Balstiesības tikai tiem biedriem, kas būs samaksājuši biedru naudu par pagājušo gadu.

—ls—

Izdaru visāda veida
mājas pārbūves darbus.
Zvanīt: K. SUNTAŽS
751-6829, Toronto.

KANADAS
LATVIEŠU
CENTRS
TORONTO

NĀCIET TALKĀ
Līdz šim bankā un solījumos ir $566.000
Centra telefons darbdienās
no pl. 19 līdz 22 — 960-1515

LATVIEŠU NAMS
IZIRE
TELPAS
491 College St., Toronto
sarīkojumiem · viesībām
Līdz viesību galdiņi
Tel. 922-2931

Plašā izvēlē
latviska un moderna keramika, skulptūras, sienas segas
Pieņem pasūtījumus brokastu un pusdienu traukiem (īpaši latviski medus dzeltenī un zaļi).
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS — ZIGFRIDS ART POTTERY
1423A Bloor St. W., Toronto M6P 3L6, tālr. 536-6183

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

27. janvārī pl. 19 DV namā Ķīrbēnu sapulces 60 gadu atcere. Piedalīsies dzejniece Birua Senkēviča un vanadžu koŗa Zīle solistes.

27. janvārī pl. 18 un 28. janvārī pl. 17 Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojums ar Tijas Bangas komēdijas Septiņas vecmeitas izrādi.

1. februārī pl. 14 Latviešu namā pensionāru apvienības gada sapulce un vēlēšanas.

4. februārī pl. 15 Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību 28. gadasvētki. Dievkalpojums. Svētku akts pl. 16. 30 Sv. Andreja baznīcā.

10. febr. pl. 7 vak. vīru koŗa Viesturs 25 g. jubilejas koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.

11. februārī pl. 14.30 Latviešu namā TLB rīko Dr. B Kokina referātu „Pasaules uzskatu sadursme."

11. februārī pēc dievkalpojuma (12.30) Sv. Jāņa baznīcas zālē māc. I. Gaides referāts. Nostāsti par Jēzus bērnības un jaunības gadiem.

11. februārī pl. 15 DV namā burtnieki rīko Meteņa atzīmēšanu.

16. februārī pl. 19.30 mākslinieku vienības Latvis gadkārtējo izstādi Sv. Jāņa baznīcas izstāžu telpās atklās LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Izstāde atvērta 17. februārī no pl 13—21 un 18. febr. no 13—20.

17. februārī pl. 18 Latviešu namā tradicionālā Pankūku balle. Rīko dāmu komiteja.

24. februārī pl. 19.30 Daugaviņas kārtējais Baltiešu vakars.

TORONTO KONCERTU APVIENĪBAS

20. sezonas

KONCERTS

29. martā pl. 20 Town Hall Ievas Graubiņas (vijole) koncerts.

8. aprīlī Sv. Andreja ev. lut. latviešu draudzes koŗa gadskārtējais koncerts.

22 aprīlī (svētdien) pl. 17 vanadžu koŗa ZĪLE 7. gadskārtējais koncerts Toronto universitātes mūzikas fak. ēkā (Walter Hall — Edw. Johnson Bldg.).

TLB 30 gadu atceres svētkos — goda viesi, agrākie un tagadējie valdes locekļi un nozaŗu vadītāji. 1. rindā no kreisās: E. Skuja, Ē. Krēmane, V. Ziediņš, L. Krasta, Latviešu biedrības Hamiltonā priekšnieks V. Ozols, B. Senkēviča, māc. Ā. Čops, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, TLB valdes priekšsēdi J. Briedis, Dr. E. Upenieks, V. Ozola, S. Ozola un LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis. Foto: J. Liģers

Gunārs Rode viesosies Toronto

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ PAPLAŠINĀTA VALDES SĒDE

Paredzams, ka februāŗa beigās Toronto ieradīsies no okupētās Latvijas izkļuvušais brīvības cīnītājs Gunārs Rode, kas pašreiz dzīvo Zviedrijā. Tikšanās ar viņu būs iespējama 20. februāŗa vakarā Latviešu namā, kur Kanadas latviešu kultūras dienu ietvaros viņš sniegs autentiskas ziņas par komūnistiskā režīmā plānotiem un kontrolētiem „kultūras sakariem" un citām aktuālitātēm. 3. februārī pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas telpās viesosies arī disidenti Viktors Kalniņš un Helēna Celmiņa, kas arī izgaismos pašreizējo stāvokli okupētajā Latvijā un lasīs literārus darbus.

Kanadas latviešu kultūras dienas, kā to LNAK paplašinātā valdes sēdē ziņoja kultūras nozares vadītāja Inta Purva, arī šogad ievadīs ar TLTA ģimnazijas rīkoto Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu, ar rakstnieces Ingrīdas Vīksnas uzrunu un ģimnazijas drāmatiskā pulciņa uzvedumu Septiņas vecmeitas H. Miķelsona režijā. Izrādes atkārtojums paredzēts arī 28. janvārī, pl. 17 Latviešu namā. Kultūras dienu ietvaros vēl notiks vīru koŗa Viesturs gadskārtējais koncerts, kas paredzēts 10. febr. pl. 19 Lietuviešu zālē. 11. februāŗa pēcpusdienā Latviešu namā notiks Dr. J. Dreifelda un Dr. B. Kokina referāti, bet 16. februārī Sv. Jāņa baznīcas telpās atklās Kanadas latviešu mākslinieku vienības Latvis tēlotājas mākslas izstādi, kas turpināsies līdz 18. februārim. LPB Kanadas kopas izkārtojumā 18. februārī, pl. 17 Latviešu namā notiks Ausekļa 100 gadu nāves dienas atcerei veltīts literāri mūzikāls sarīkojums ar Imanta Alkšņa referātu un vīru koŗa Viesturs piedalīšanos.

Kultūra sdienu nobeigumā, 24. februārī, pl. 19.30 Sv. Jāņa baznīcas telpās notiks tradicionālais sarīkojums „Balsis un atbalsis" ar šī gada Kultūras fonda godalgoto laureātu piedalīšanos. Piedalīties apsolījuši rakstnieki Arturs Voitkus un Ingrīda Vīksna, Dr. H. Tichovskis, J. Mežaks, Inta Purva un citi.

Valdes priekšsēdis T. Kronbergs ziņoja, ka no Kanadas daudzkultūru ministra N. Rafika saņemta vēstule ar aicinājumu izraudzīt savus pārstāvjus jaunieceŗētajai padomei, kas eventuāli varētu darboties pie Kanadas valdības kā padomdevēji etnisko jautājumu kārtošanai. Valde vienojās par to informēt lielākās latviešu organizācijas un aicināt tās nākt ar ierosinājumiem piemērotāko kandidātu izvēlei.

Plašākās pārrunās pakavējās arī pie Latviešu centra Toronto ierosinājumiem un 8. janvāŗa kopsēdes vērojumiem, bet laika trūkuma dēļ konkrētu lēmumu pieņemšanu atlika uz nākošo sēdi, kas paredzēta 29. janvārī.

R. Norītis

LABOJUMS

LA šīsdienas numurā, 5. lp. pārpratuma dēļ vēlreiz ievietots LA darba piedāvājums.

Mācītāja ievešana amatā

Toronto latviešu baptistu draudzes mācītājs Andrejs Arājs, kuŗu ievēlēja draudzes sapulcē pag. gada 5. martā, šinīs dienās bija izlidojis uz San Paulo, Brazilijā, lai palīdzētu savai dzīvesbiedrei Ausmai un jaunākajam no četriem bērniem, 8 g. v. Oskaram pārcelties uz Toronto. Abas meitas, 17 g. v. Zeltīte un 14 g. v. Laimīte, ieradās Kanadā reizē ar savu tēvu jau 1. decembrī, kad viņš sāka kalpot šejienes baptistu draudzē. Vecākais dēls Guntis palicis Brazilijā izglītības turpināšanai. Māc. A. Arājs Brazilijā atradās kopš 1958. gada, kur apkalpoja San Paulo latviešu baptistu draudzi. Teoloģisko izglītību viņš ieguvis Makmāstera universitātē Hamiltonā un ir Kanadas pavalstnieks.

Jaunā draudzes gana svinīgs amatā ievešanas dievkalpojums notiks 28. janvārī pl. 15 Volmer Rd. baptistu draudzes dievnamā. No ASV ieradīsies Amerikas latviešu baptistu apvienības priekšnieks māc. Fr. Čukurs un māc. Odiņš no Filadelfijas. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplinās solisti Valdis Ūsis un Torilds Barbins no Klīvlandes.

—ls—

LPB sanāksme Sidnejā

Latviešu preses biedrības biedri Sidnejā pulcējās sanāksmē 13. janvārī nesen uzņemtā biedra Jāņa Muižnieka mājā, ierodoties 20 dalībniekiem. Priekšnieks A. Zariņš apsveica ciemiņus no ASV, inženieri Gailīti a rdzīvesbiedri, un ziņoja, ka jaunu biedru pieplūdums veicinājis preses biedrības darbu. Ar lasījumiem piedalījās Lūcija Bērziņa, Osvalds Lācis, Jānis Muižnieks un Eduards Šmugajs. L. Bērziņai iznākuši divi romāni — Eingana 1973. un Līdzinieks 1975. gadā. Viņa lasīja nodaļu no topošā satiriskā romāna par kādu latviešu dzejnieku. Nolasītais fragments izsauca dzīvas pārrunas, jo dzejnieka prototipu plātesošie itin drīz uzminēja un vēlējās zināt arī pārējo notēloto personu prototipus, bet rakstniece tos neatklāja.

O. Lācim Austrālijā iznākusi poēma Barons un stāstu krājums Mēs un viņas. Tilta apgāds izdevis grāmatu Ķēvīte un Rīgas kundziņš. Autora īsstāstu Dziednieks nolasīja Elga Leja. Stāsta sākums it kā solīja ko pavisam neparastu O. Lāča tematikā, bet beidzās ar rakstnieka iemīļoto dzimumu problēmas risināšanu.

J. Muižniekam sagatavots manuskripts grāmatai Tridekšnis, kuŗai 3 daļas: Putnu ceļš. Vēstules no Kaprikornijas un Ziemeļu mozaīka. Daži frag-

(Turpinājums 11. lp.)

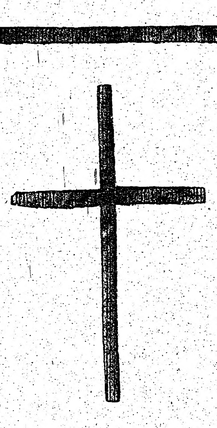

Dieva mierā aizgājis mūsu mīļais vīrs, tēvs, dēls un brālis

Edmunds Vulfs

dzimis 1922. gada 25. jūlijā Dobelē, Latvijā,
miris 1978. gada 16. decembrī Vinipegā.

Mīlestība nekad nebeidzas . . .

Viņu mīļā piemiņā paturēs

sieva Anna, dēls Vilnis, meitas Inesa un Irēne,
māte un māsa Aina ar ģimeni Vinipegā,
radi un draugi Latvijā, Kanadā un Amerikā.

DV Toronto nodaļas sapulce 4. martā

DV Toronto nodaļas valdes sēdē 17. janv. DV namā nolēma nodaļas gadskārtējo pilnsapulci sasaukt 4. martā pl. 12 DV namā. Kvoruma nesanākšanas gadījumā sapulce pilntiesīga pl. 12.30 pie katra biedru skaita. Sākot ar 28. janvāri DV klubā katru svētdienas pēcpusdienu dežūrēs viens no nodaļas valdes locekļiem, lai uzklausītu biedru vajadzības. Līdzšinējā J. Treija vietā par nodaļas sporta vadītāju apstiprināja Hermani Jākobsonu. Sakarā ar paredzamo biedru gada sapulci par nominācijas komisijas priekšsēdi izraudzīja A. Lucu. Nosūtīja rakstveida apsveikumus dzīves gadu jubilārei Hedvigai Anšmitei un 60 gadu jubilāram, bijušajam Saulaines pārvaldes priekšniekam A. Gaiķim.

O. K.

„Okupētajā Latvijā notiek nepārprotams genocīds," teica LNAK padomes priekšsēdis Viktors Upeslācis (attēlā pa labi) Latviešu biedrības Toronto 30 gadu darbības atceres aktā Toronto. Pa kreisi uzmanīgie klausītāji. 1. rindā no kreisās: Ēriks Nāgelis, Olga Nāgele, Nora Alksne, Imants Alksnis, Regīna Upeniece, konsuls Dr. E. Upenieks, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, māc. Ā. Čops, Irēna Upeslāce, Vera Ozola, Latviešu biedrības priekšnieks Hamiltonā V. Ozols, Biruta Senkēviča un A. Grigals.

Foto: J. Liģers

LPB sanāksme Sidnejā

(Turpinājums no 10. lp.)

menti iespiesti žurnālā Selonija Austrālijā. Tur stāstīts par latviešu lidotājiem 2. pasaules karā. Pirms lasījuma autors brīdināja, ka būšot daudz tehnisko nosaukumu un apzīmējumu. Tā arī bija, bet tie tikai papildināja lidotāja dziļo pārdzīvojumu skāļu nakts lidojumā. Interesanti arī, ka galvenās debatētājas bija dāmas.

Ed. Šmugajs jau pamatskolā bijis skolas literārā žurnāla redaktors, kuŗā arī ievietots viņa pirmais un vienīgais mīlestības dzejolis. Rakstījis vairākos laikrakstos un žurnālos kā Latvijā, tā arī trimdā. Kopš 1972. gada ir Latvija Amerikā Austrālijas redaktors. Divos izdevumos iznākušas kara kalpa atmiņas No Rīgas līdz Putlosai. Viņš nolasīja sendienu piedzīvojumu ar nosaukumu Pakulu bikses, par zēnu pakulu biksēs, kas ar apaļiem pieciniekiem iztur iestāju pārbaudījumus skolotāju institūtā. Nevienam nav ko teikt. Klusums. Tad Spodris Klauverts uzslavē autoru, ka pratis pasmieties pats par sevi. Lijai Gailītei patikusi sulīgā valoda.

Priekšsēdim bija daži ierosinājumi. Nākošā sanāksme paredzēta aprīlī, Zentas un Roberta Eglīšu mājā: Elgas Lejas dzejas vakars. Vēl pārrunāja iespēju kādā sanāksmē noklausīties Imanta Ziedoņa skaņu plati, kas saņemta no Latvijas, kopā ar Ritas Gāles skaņu plati un Imanta Kalniņa 4. Simfoniju. Nevienam iebildumu nebija, bet neviens neizrādīja sajūsmu par šādu priekšlikumu, tādēļ arī nekādu lēmumu nepieņēma.

Nākošo kultūras dienu laikā Sidnejā viesosies rakstnieks Jānis Klīdzējs. Rakstniekam noorganizēs tikšanos LPB sanāksmē. Uzņemti 3 jauni biedri: Imants Ronis Sidnejā, Arvīds Kriškāns Pertā un Mirdza Muižniece Sidnejā.

Ausma Medne pastāstīja par rakstnieku sanāksmi Kultūras dienu laikā Adelaidē. Pārrunas vēl turpinājās pie mājasmātes ciemasta. Apsvēra arī iespējas godalgot kādu no vietējo organizāciju labākajiem biļetēniem, arī autoru godalgošanu, taču konkrētu plānu vēl nebija.

E.Š.

Tautas deju kopas no ASV un Kanadas

Gatavojoties 8. Rietumkrasta dziesmu svētkiem Sanfrancisko jūlijā, cītīgi strādā ne tikai koŗi un diriģenti, bet arī dejotāju kopas un to vadītāji. Apstākļu dēļ deju ļieluzvedums Sanfrancisko nenotiks arēnā, bet uz skatuves. Vienlaicīgi parādīt lielas dejotāju masas nevarēs; programma tomēr sastādīta tā, lai dotu iespēju katraj dejotāju kopai sniegt savu devumu. Uzvedumā piedalīsies tautas deju kopas no Losandželosas, Portlandes, Sietlas, Vankuveras, Denveras, Toronto, Bostonas un Sanfrancisko.

Uzveduma tema — Saule, saule - zeme, zeme — veidota laika griežu secībā. Saules notecētais loks „debesu kalnā" noteica latviešu seno gada iedalījumu. Saule deva dzīvību, nesa auglību zemei un visai radībai. Viņu daudzinot tika svinēti līksmi gada laiku svētki ar bagātīgiem mielastiem, dziesmām un dejām. Dejoja saimniece Metenīša vakarā „Lai dancoja govis, vērši pavasarī tīrumā". Dejoja Jāņu bērni vasaras saulgriežos, lai griezdamās augtu labība druvās. Dejoja ķekatu bari saltajos ziemas vakaros, iedami no mājas uz māju, nesot auglību un pavasara jausmu.

Griež saule pati zelta loku pāri zemei, un Jānītis — dieva dēls — ved danci ap diženo ozolu No tālākas pagātnes līdz mūsu dienām atskan ne vien senās dziesmas, atdimd arī deju ritmi.

Uzveduma vadītāja un sastādītāja Aija Turaida saka: „Lasot senās dainas, klausoties mūsu valodas skaņās, jūtu siltumu, sirsnību, vienkāršību, tādu tīru mīļumu. Sadarbībā ar Andreju Jansonu, dejotājiem un dziedātājiem, gribam līdzīgu noskaņu panākt arī programmas izpildījumā."

Uzvedumā bez dejotājiem piedalīsies Kolibri ansamblis, Līča vēji, solists Pauls Berkolds un Sanfrancisko simfonijas mūziķi. Uzveduma mūzikālais vadītājs — Andrejs Jansons.

M. C.

LATVIEŠU NAMS
IZIRĒ
TELPAS
491 College St., Toronto
sarīkojumiem - viesībām
Ķīļj viesību galdus
Tel. 922-2931

Jaunās Gaitas draugu klubs maina nosaukumu

Toronto jau ilgāku laiku darbojas Jaunās Gaitas draugu klubs, kas minēts arī Toronto latviešu organizāciju sarakstā šī gada Latviešu kreditsabiedrību gada grāmatā (Bankas kalendārā). Klubs nodarbojas ar kultūras sakariem, rīkojot okupētās Latvijas filmu izrādes, dzejnieku vakarus un citus sarīkojumus ar Rīgas ciemiņu un viņu pavadoņu piedalīšanos. Kluba darbinieku aktīvitātes atzinīgi novērtējis arī Rīgas Gorkija ielas kultūras sakaru komitejas izdevums Dzimtenes Balss.

Draugu kluba valdē darbojas trimdas latviešu jaunās paaudzes izglītoti cilvēki: priekšsēdis Vilnis Āpše, vietnieks Guntis Liepiņš, sekretāre Edīte Āpše, kasieris Uldis Matīss un sarīkojumu daļas vadītāja Ināra Matīsa. Reklāmas daļu no vecās paaudzes vada dzejniece Velta Toma un jaunietis Roberts Freimūts.

Kluba valde paziņojusi, ka klubs ar janvāri inkorporēts Ontario provinces valdības iestādēs ar jaunu nosaukumu: „Dardedze, Inc.", bez tuvākas norādes uz tā raksturu. Arī pats Dardedzes vārds daudziem latviešiem nebūs pazīstams. Tas atrodams latviešu valodas sinonīmu vārdnīcā, kas iznākusi Latvju Grāmatas izdevumā 1976. gadā. Tanī norādīts, ka dardedze ir apvidus vārds, saules ceļš, sinonīms varavīksnei. Tai ir vēl otrs apvidus vārds — dzervelce.

Arī kultūras sakaru palīdzīgai organizācijai, ko parasti mēdz dēvēt par Kanadas un Pad. savienības draugu biedrību, oficiālais nosaukums ir ļoti īss un neko neizsaka: „Canada — USSR Assotiation, Inc."

Līdzšinējais Jaunās Gaitas draugu kluba apzīmējums bija identisks žurnāla Jaunā Gaita nosaukumam, kas varēja nepatikt tiem žurnāla lasītājiem, kas par kultūras sakariem ir citās domās. Iespējams, ka Draugu klubs savu nosaukumu mainījis arī šī iemesla dēļ.

O. J.

Ne jau latviešus vien Kanadā apgādā ar padomju kultūru, par ko rūpējas Jaunās Gaitas draugu klubs, kas tagad pārdēvēts par „Dardedze Inc." un ir inkorporēts. Par padomju kultūras izplatīšanu rūpējas arī „Canada-USSR Ass, Inc., kas pagājušā rudenī Toronto tirdzniecības centrā bija sarīkojusi mākslas izstādi, kur bija gleznas un grafikas arī no Latvijas un Lietuvas „republikām". Augšējā attēlā, kas ņemts no Port of Toronto News janvāŗa izdevuma, redzams padomju sūtnis Otavā Aleksandrs Jakovļevs (pirmais no kreisās), kas izstādi atklājis. Blakus viņam Kanadas kultūras ministrijas pārstāvis. Tālāk redzams „Canada USSR Ass Inc." prezidents Michails Lukas, izstādes vadītājs Aleksandrs Rozins un padomju sūtniecības Otavā pirmais sekretārs Genadijs Zolotovs. Kultūras sakarniekiem pazīstami vārdi un sejas.

Foto: Port of Toronto News

Eduards Grivnieks-Grīnbergs

aizsaukts mūžībā 1979. gada 4. janvārī Matīšos, Latvijā.

Lielais miers nu klusi, klusi
Tavai sirdij pieskāries;
Lai Tev dzimtās zemes vēji
Klusu, klusu dziesmu dzied.

Mīlestībā un pateicībā

meitas ar ģimenēm Kanadā un Latvijā

Ēvalds Ozoliņš

dzimis 1921. gada 9. martā Krustpilī,

miris 1979. gada 20. janvārī Memingenā, Vācijā.

Zvans kad atskan pēdējais,
Šķirstu apklāj kapa mētras,
Dvēsle viegli aizlido,
Turp, kur apklust visas vētras.
Dieva dārzos mūžīgos
Viņš mums jaunu dzīvi dos.

Piemiņā paturēs

māsa ar ģimeni Thornhillā, Kanadā

Voldemārs Caune

dzimis 1908. gada 4. maijā,

miris 1978. gada 25. novembrī Linkolnā, Nebr., ASV

Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

GRAND RAPIDI

DV apvienības eglītes sarīkojums 5. janvārī Latviešu biedrības namā bija veltīts latviešu veco strēlnieku Ziemsvētku kauju atcerei, tāpat leģionāru cīņām ap Ziemsvētku laiku Kurzemes cietoksnī. Uzrunu teica DV apvienības priekšnieks A. Balodis Svētbrīdi vadīja māc. J. Lazda. Dzejoli skandēja Dāvids Graube, bet Elvīra Brūna lasīja fragmentu no Alfreda Dziļuma grāmatas Tornas grāvrači. Kaŗa invalīdi saņēma grāmatu veltes. Ap 40 apmeklētāju pakavējās pie groziņu azaida.

Tautiskā mantojuma izstādes rīcības komiteja griežas ar lūgumu pie tautiešiem ziedot mantas un naudu pastāvīgas izstādes iekārtošanai. Novēlējumi pieteicami M. Puriņai, tālr. 363-6544, vai M. Zirnei, tālr. 455-7488, bet naudas ziedojumi (arī no organizācijām) iemaksājami R Siliņai, 1420 Holborn Dr., N.W. Grand Rapids, Mich. 49504. Naudu var iemaksāt arī Latviešu kreditsabiedrībā — Latvian Heritage Exhibit kontā Nr. 811.

Latviešu katoļu draudzes eglītes sarīkojumu 6. janvāŗa vakarā Latviešu biedrības nama ar uzrunu ievadīja draudzes sabiedrisko lietu komitejas priekšsēdis J. Virbulis. Vanda Daukste deklamēja, Dāvids Zadvinskis spēlēja klavieres un Elizabete Mukāne saksafonu. A. Dubnas Ziemsvētku brīnumu bija iestudējusi Monika Daukste. Ziemsvētku vecītis (P. Ēriņš) bērnus apveltīja ar dāvanām.

Pensionāru biedrības Ziemsvētku eglītes sarīkojumu Latviešu biedrības namā atklāja un vadīja priekšnieks J. Sulainis, dievvārdus teica māc. J. Mednis. Dziedāja Irēne Medne un deklamēja Vanda Daukste. Biedrības priekšnieka trīs mazbērni iepriecināja ar mūziku. Godināja arī mēneša jubilārus un pieminēja no dzīves aizsaukto Albertu Krūmiņu, nodziedot viņa mīļāko dziesmu: Dzīvīte dzīvīte, šūpojos tevī. Dziedāšanu vadīja M. Grants, bet dievkalpojumā dziesmu pavadījumus spēlēja Dr. R. Markus. Bija pulcējušies ap 70 apmeklētāju.

Savā dzīves vietā mirusi viena no visvecākajām Grand Rapidu latviešu māmuļām Karlīne Maine, dzimusi Zalves pagasta Dimgās. Pagājušā gadā viņai piepildījās 96 mūža gadi. Pēc 1. Pasaules kaŗa Maines ģimene kopusi savu saimniecību dzimtajā pagastā. Tur uzaudzināta un izskolota meita Berta, kas kļuvusi skolotāja. Viņa arī māmuļu aprūpēja visus aizvadītos gadus. Nelaikes vīrs miris jau 1952. gadā, tikai nepilnu gadu pēc iecelošanas ASV. Nelaikei veltīts aizlūgums notika 2. janvārī Zagmana apbedīšanas namā, māc. J. Mednim un V. Fricsonei otrā dienā izvadot uz Fultona ielas kapsētu. V. Z.

Slimnica ilgstošiem slimniekiem

TĀ BŪS VISIEM BALTIEŠIEM

Pirmajā baltiešu ārstu un zobārstu sanāksmē Toronto 17. janvārī piedalījās vairāk nekā 40 latviešu, lietuviešu un igauņu ārstu un zobārstu, klātesot arī latviešu veterinārārstam A. Vanagam. Latviešu grupa ierosināja iekārtot baltiešiem īpašu slimnīcu (Nursery Home) chroniskajiem slimniekiem. Pirms tam jautājums bija pārrunāts īpašā latviešu ārstu sanāksmē Dr. A. Gailītes-Zariņas vadībā, un Dr. V. Gulēns nāca ar ierosinājumu sanāksmē, kas ideju atbalstīja ar lielu atsaucību.

Pārrunās noskaidrojās, ka visas trīs baltiešu grupas daudz rūpējušās gan par plašu centru izveidošanu, gan par veco ļaužu un pensionāru ērtāku izvietošanu, bet nekas līdz šim vēl nebija konkrēti darīts, lai rūpētos par tiem, kuriem pēdējie dzīves gadi jāpavada vai nu pilnīgi uz gultas vai uz braucamā krēsla. Bez tam ir arī pastāvīgi vajadzība pēc medicīniskās palīdzības. Līdz šim mūsu ļaudis bija novietoti dažādos privātos centros, vai vecmodīgās, nolaistās lielākās slimnīcās. Tur šie nelaimīgie, cīnoties ar nepārvaramo slimību, atstātību un vientulību starp svešiem, bez iespējas sarunāties savā valodā, bijuši mūsu trimdas dzīves neapskaužamākie līdzgaitnieki.

Projekts par šāda iestādījuma radīšanu jau vairākkārt cilāts latviešu sabiedrībā, bet līdz šim nebija guvis reālu atbalstu. Tagad, kad iegūts mūsu ārstu un zobārstu morāls un materiāls atbalsts, cerams, ka arī pārējā sabiedrība nebūs vienaldzīga šāda pasākuma atbalstīšanā. Jauno iestādi paredzēts novietot klusos lauku apstākļos, bet ne pārāk tālu no pilsētas, lai neradītu satiksmes grūtības apmeklētājiem un apkalpes personālam. Īpašums iecerēts uz plašākas zemes, lai vajadzības gadījumā varētu izdarīt nepieciešamos paplašinājumus. Tas eventuāli kalpotu ne tikvien Toronto un tās apkārtnei, bet arī attālākiem baltiešu centriem, iespējams, pat no ASV, jo arī tur pastāv tā pati problēma.

Pie šī veselības centra projektēšanas un celšanas strādātu pašu architekti, inženieri un būvuzņēmēji, ievērojot visas modernākās prasības, ieprojektējot telpas arī dažādām nodarbībām un spēlēm. Personālu, kā medicīnisko, tā apkalpes, izveidotu no pacientu valodu runājošiem. Līdzekļi nāktu no pašu sabiedrības, sagaidot arī valdības un Vintario atbalstu.

Visi sanāksmes dalībnieki atzina, ka projekts jau pārāk ilgi nokavēts un ka tas steidzīgi īstenojams. Jau izveidota pagaidu pānošanas komisija, kuŗā no latviešiem būtu Dr. E. Upenieks un Dr. A. Gailīte-Zariņa, no lietuviešiem Dr. M. Arstikaite - Ulockas un Dr. Pucevičus, bet no igauņiem Dr. R. Pahapils un konsuls Ilmars Heinso.

E. U.

Pensionāri par Latviešu nama paturēšanu

Toronto latviešu pensionāru apvienības janvāŗa informācijas izdevumā „Pensionārs" ievietots aicinājums apvienības biedriem, Latviešu nama akcionāriem, savas balstiesības nodot pensionāru apvienībai, lai aizstāvētu pensionāru intereses. Kad pirka Latviešu namu Toronto, pensionāru apvienība vēl nebija nodibināta, daudzi toreiz arī vēl nebija pensionāra gados, kādēļ individuālie akciju turētāji savas balstiesības nodeva kādai no pastāvošām latviešu organizācijām. Gadiem ejot, mainījusies arī daudzu organizāciju vadība, kas ne vienmēr aizstāv akcionāru vairākuma, tagadējo pensionāru intereses, pat radušies ierosinājumi, kas pensionāriem nav pieņemami.

Tagad, kad pensionāri apvienoti savā organizācijā — Toronto latviešu pensionāru apvienībā, kādas Latviešu namu pērkot vēl nebija, pensionāri— Latviešu nama akciju turētāji noorganizējuši akcionāru kopu, lai pensionāriem ar savu organizāciju būtu iespējams piedalīties nama pārvaldē un runāt līdz Latviešu nama liktenī. Apvienības biedriem izsūtītas veidlapas, ar kuŗām tie savas balstiesības var nodot pašu organizācijai un to pilnvarot aizstāvēt savas intereses, iesūtot izpildītās veidlapas. Pensionāru apvienības valdei, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5.

Aicinājumā vēl piebilsts, ka pensionāru apvienības sanāksmes un nodarbības visu laiku notikušas Latviešu namā, kur pensionāri vienmēr piedalījušies kuplā skaitā, pateicoties šī nama labajam novietojumam un kas ērti sasniedzams ar publiskajiem pilsētas satiksmes līdzekļiem, kādus pensionāri, gadu nastai pieaugot, lieto arvien vairāk.

—ls—

Crest Motors
Custom Service

labo visāda veida automašīnas. 253 Merton St. (starp Yonge un Mt. Pleasant), tel. 485 5537. Sestd. darbojas līdz 12.

S. Miķelsons, latviešu uzņ.

Vasaras

Rīga

Eiropas
sāks darbu
30. jūlijam.
notiek Vāci
lās komitej
LAK EC, Z
trālās pado
padomes
kopējā darb
darbosies
šanās MLG
nas iespēja
apkārtnē.

Eiropas v
ta bērniem
10 līdz 16
sība, lai s
starpā saru
lodā. Vē
skaits ap 3
no Eiropas
aizjūras la
vasarā ier

Skolas d
latviešu ja
jūtu un ra
skolām va
augušo sa
mu svētki
nāriem, sp

Skolas d
rās pam
valoda un
vēsture; l
tas dejas
laika noda
ar nome
Minsteres

Pašreiz
par šīs s
mēr vecā
dienas m
DM dienā
ganizācijas
vēļi nesk
iespējamas

Eiropas
des darbu
latviešu s
Tādēļ vec
bērnus E
bet citus
skolas d
nepieciešā
skolotājs,
laika nod

Bērnu
ties rakstī
lai, uzdod
viešu valo
šim apm
las vai no

Tuvāka
Eiropas V
burgstr. 5
many.

Kalpak

10. m

Toronto
gada pre
Alberts
seniors J
nija), se
sons (Fr
oldermar
(Terveti
izkārtoju
Kalpaka
cīnītāju
jums 4.
bazmīcā,
bataljona
tā pl. 18.
mīcā.

Vasaras skola - Rīga

Eiropas vasaras skola Rīga sāks darbu šovasar no 15. līdz 30. jūlijam. Šīs skolas izveide notiek Vācijas latviešu centrālās komitejas ierosmē, aicinot LAK EC, Zviedrijas latv. centrālās padomes un Latv. nac. padomes Lielbritanijā vadību kopējā darbā. Vasaras skola darbosies MLĢ telpās, apmešanās MLĢ internātā; telšošanas iespējas Minsteres tuvējā apkārtnē.

Eiropas vasaras skola domāta bērniem un jauniešiem no 10 līdz 16 gadiem. Pamatprasība, lai skolēni spētu savā starpā sarunāties latviesu valodā. Vēlamais dalībnieku skaits ap 30 skolēnu. Tie nāktu no Eiropas zemēm vai pat no aizjūras latviešu ģimenēm, kas vasarā ieradušies Eiropā.

Skolas darba ievirze: veidot latviešu jaunatnē kopības izjūtu un rast pāreju no latviešu skolām vai nometnēm uz pieaugušo sarīkojumiem (dziesmu svētkiem, kursiem, semināriem, sporta turnīriem u.c.).

Skolas darbs sadalīsies četrās pamatnozarēs: latviešu valoda un literātūra; Latvijas vēsture; latviešu mūzika, tautas dejas un rotaļas un brīva laika nodarbības (sports u.c.) ar nometnošanas iespējām Minsteres apkārtnē.

Pašreiz vēl pāragri spriest par šīs skolas budžetu. Tomēr vecākiem jāzina, ka viņu dienas maksa nepārsniegs 15 DM dienā. Ja vien latviešu organizācijas un citi skolas labvēļi neskoposies ar atbalstu, iespējamas arī stipendijas.

Eiropas vasaras skolas izveides darbu ļoti sekmētu visas latviešu sabiedrības atsaucība. Tādēļ vecāki aicināti pieteikt bērnus Eiropas vasaras skolai, bet citus latviešus pulcēties skolas darbinieku rindās. Vēl nepieciešams Latvijas vēstures skolotājs, audzinātāji un brīvā laika nodarbību vadītāji.

Bērnu vecāki lūgti nekavējoties rakstīt Eiropas vasaras skolai, uzdodot bērnu vecumu, latviešu valodas zināšanas un līdz šim apmeklētās latviešu skolas vai nometnes.

Tuvāka izziņa pieprasāma: Eiropas Vasaras skola, Wienburgstr. 56, 4400 Münster, Germany.

I. B.

Kalpaka balle 10. martā

Toronto korporāciju kopas šī gada prezidijā darbojas seniors Alberts Linē (Tervetia), viceseniors Jānis Mežaks (Beveronija), sekretārs Vilnis Pētersons (Fraternitas Academica), oldermanis Ilmārs Jankovskis (Tervetia). Korporāciju kopas izkārtojumā pulkveža Oskara Kalpaka un Latvijas brīvības cīnītāju piemiņas dievkalpojums 4. martā pl. 18 Sv. Jāņa bazīcā, bet plkv. O. Kalpaka bataljona atceres balle 10. martā pl. 18.30 Harbour Castle viesnīcā.

—ls—

SVARĪGI:

laimējušās 10 dol. lozes jāiekasē pie attiecīgiem ložu pārdošanas aģentiem divu nedēļu laikā. Pēc tam iekasējiet tās ikvienā Kanadas Imperial Komercbankā vai Ontario Loterijas savienības laimestu birojā.

Laimētās Wintario Rudens Lozes jāpieprasa pie attiecīgiem ložu pārdošanas aģentiem divu nedēļu laikā pēc izlozes.

Osvalds Lācis

ĢIRTS

IZVILKUMS NO STĀSTA PĒRLE

Kad vien Aparu Ģirts aizkāpj uz klēti, aizvien viņš pielīkst arī visiem apcirkņiem, kaut jau no Sveču dienas skaidri zina, kas kurā — cik atbērts sēklai, cik palicis vēl pašu un kustoņu uzturam.

No trim maizes glabātuvēm vēdinās pretī ledains tukšums. Ceturtajā saltuma gan tā kā pamazāk, bet laikam vien tādēļ, ka izgrābtā apcirkņa stūrī kā gobas pērnā lapiņa guļ sazuvusi pele.

— Tukšs, tukšs . . . pagalam tukšs! — Aparu saimnieks nokunkst, ūsu galiem noklanoties kā izkultām vārpām.

Tiešām, tādu trūcību kā patlaban klēts nav matījusi visu kaŗa laiku. Pat ne to pavasar, kad Rāvu Lūcijai nomiedzot veco ķeizaru, uz vietas izšķīlās lēvenis jaunu un vairāk vēl gubernātoru, kas visi dēvējās tik ērmīgis vārdos, ka dažam pašam mežģījās mēle to izrunājot.

Tāpat kā ienākdams klētī, arī to pametot, Ģirts pāri slieksnim vispirms ceļ atkal labo kāju, kaut tikpat labi spētu arī kreiso. To viņš nedara aiz māņticības, bet ieraduma, kas viņam saglabājies no ložu laikiem, kad vienu kāju, lai tiktu pie baltās biļetes, čigāns saželvēja baļķa resnumā un tik cietu, ka pusgadu tā neļāvās locīties.

No klēts dažus soļus atgājis, Ģirts paliek stāvam. Tas viņam tā arvien, kad galvā paslienas kāda svarīgāka doma. Ja tā sevišķi prāva, iekniešas arī aizausī. Arī tagad Ģirts pastumj zaķeni un ielaiž nagu matos, ziemas saulei ļaujot vēl pilnīgāk ievērties viņa sejā, kas šaurās pierītes un plato vaiga kaulu dēļ atgādina brunsārtu notaukotu kārava dūzi.

Pa sniegā atrakto celiņu kā pa grāvja dibenu no kūts uz istabu kumuļo Ģirta māte. Virs balsnā vaļņa manāms viņas kažociņa brūnums, zilais galvas lakats un dzeltenīgais vaigs. Māti redzot, Ģirta doma kā iedzinkstījusies muša kaut kur atkrīt, neuzceldamās vairs.

Ziemu atraitne ar dēlu vien paveic visus darbus. Pēdējos gadus viņi lūko iztikt pat bez puiša. Taču vasarai joprojām meita jālīgst. Un to tad nu, pakausi vairākkārt kasīdams, Ģirts iemanījies izvēlēties ar sevišķu apdomu. Palaikam ne tikai spēcīgu, grūtam darbam nesalaužamu, bet arī tādu, kas auklēdamās cerības kļūt par Aparu nākamo saimnieci, sevi nesaudzēs ne drusku.

Ģirts jau arī pats caur un cauri vēl spēka vīrs un nav no tiem, kas darba vairās. Bet kā uz visbaltākās ādas pagadās ne tikai vasaras raibumi vien, bet dažkārt arī prāvas dzimumzīmes un spalvotas kārpas, tā arī Ģirts apveltīts dažām itin neglītām vājībām. Pati prāvākā no tām, kādu otram pagastā neatrast — nepārvarama kāre kļūt bagātam.

Daži teic, ka Ģirts atsities tēva brālī Jēkabā, kam krustcelēs pie valsts mājas bija sava būda. Tēvocis, kuŗu plašā apkārtnē citādi nesauca kā par Saldeno Ješku, bija uzkupcis, savdabīgs veikalnieks bez letes. Viņa darījumi ne katram likās godīgi. Un ne bez pamata. Tā jau no gadsimta sākuma viņš uzpirka nezīdītus teļus un aizkautus mājlopus, ar šo kustoņu gaļu aprūpēdams Rīgas trešās šķiras desiniekus. Uz galvaspilsētu viņš nogādāja arī malumednieku gan šautus, gan cilpās ķertus lomus — irbes, rubeņus, medņus. Sevišķi daudz zaķus, mazāk jau stirnu, bet pavisam reti kādu lielmeža briedi. Par iegūto naudu Saldenais Ješka turpat pilsētā sapirkās kungu dzērienus, cigārus un citas smalkām dāvanām piemērotas preces, ko lauku bodēs neatrast . . .

Dažkārt tēvocim šo to piepalīdzēdams, Ģirts noskatījās daudz ko, bet jāšaubās, vai vērodams, ka rada gabals ar visu lielo rosmi bagāts nekļūst — jebkad domāja staigāt viņa pēdās. Toties neizdzēšamu iespaidu uz Ģirtu atstāja Bezvainas barons, kad vēl puika būdams, ceļā no skolas ieraudzījis tā karieti, jau pa gabalu metās no lielceļa labībā. Putekļu mākoņa pavadītā, krācošu meļņu trauktā milzīgā, grezna kariete ar sievišķiem kā debesu eņģeļiem — Ģirtam šķita kā paša Eliāsa debess rati. Arī vēlāk, jau pusaudzis, bagātniekus vērodams, Ģirts pamazām sāka atskārst arvien skaidrāk, ka ne no kā nerodas nekas, bet ar naudu iegūstams viss. Tādēļ arī viņam, vienalga kādā veidā — jāprot pie tās tikt. Vai tad viņam pašam tagad būtu vairāk naudas kā citiem saimniecipiem, kas kāsī līkuši soļo savu mūžu pakaļ arklam, ja viņš, kopš šņabja bodes aizslēgotas — tēvam gan kurnot, ka tas nekrietni — graudus nepārtecinātu brandavā un brandavu naudā? Kādu gan viņš baudītu prieku nakts melnumā pamodies, ja nevarētu domās aplūkot dzelzs kastīti, kuŗā ne žurkām, ne pelēm, ne ūdenim, ne liesmām pieejama glabājās viņa naudiņa? Un tādu ar naudu

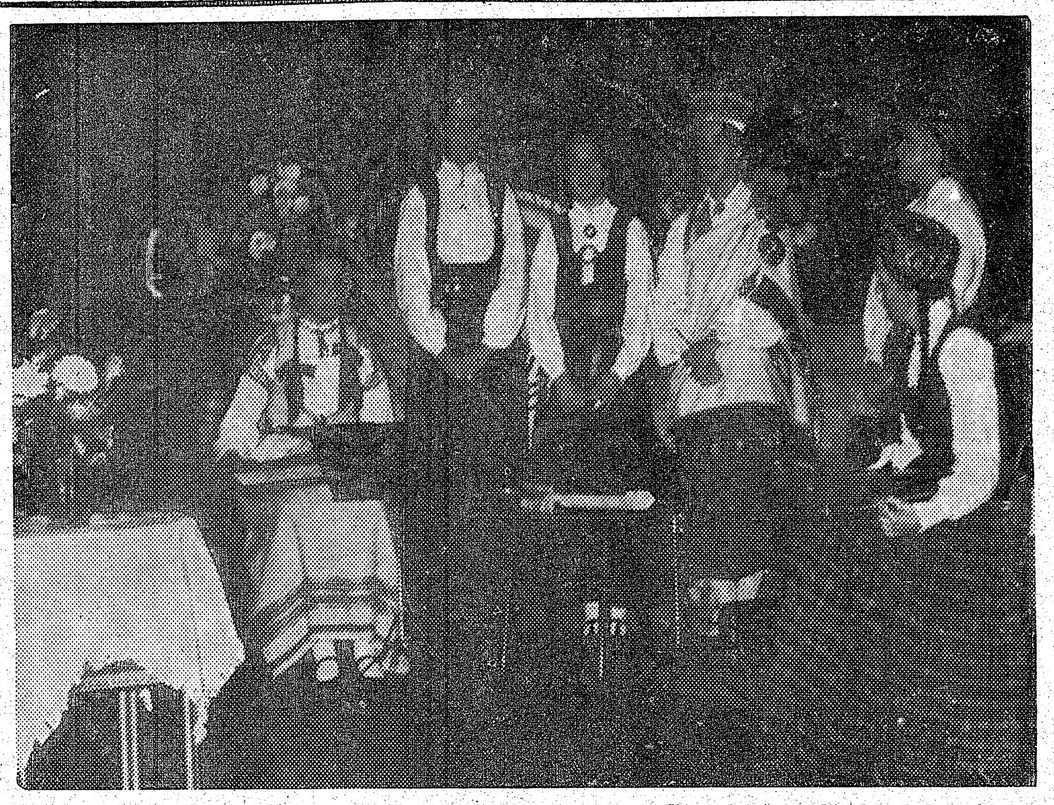

DV Koventrijas nodaļa Anglijā atskatījās uz 30 darbības gadiem, bet vanadžu kopa uz 20 gadiem. Priekšnesumos piedalījās koklētāju ansamblis Trideksnis no Zviedrijas. Attēlā no kreisās: Andra Irbe, Andra Lasmane, Ieva un Daina Millere, Daina Drulle un Austra Krastiņa.
Foto: H Blezūrs

pieliktu patronu kasteļu viņam jau daudz! Bet kas ir daudz? Daudz ir tas, kam vēl arvien var pielikt ko klāt! Gluži otrādi kā ar mazumu, kam atņemot kaut vai pa kripatai nost, pienāk reize, kad nav vairs nekā! To zina ķeizari, to zina baroni, kas paši ne arī, ne sēj, bet tikai ievāc! Un vēl labāk to ne vien zina, kāda naudai vērtība, bet arī prot pie tās tikt — visgudrākie, kas sevi par izredzētajiem dēvē.

Protams, graudus pārvērst šķidrumā tagad likums neatļauj. Bet ja likumu sargi, kas paši tāpat cilvēki vien ir, saņem savu tiesu, tad likumi jāpilda tikai muļķiem un nabagiem, kādu nekad nav trūcis, lai kāda valdība.

Vastlāvja puteņi rimuši. Sila zvanu zilumā atvāzušās debesis. Nosarmotai vindai rītos pieskaŗoties, tā iesmilkstēdamās kā suns iekožas cimdā un atplēš gabalu. Taču saulei pakāpjoties Nesaules stabā kaut vai līdz pusei vien, velvīgo kupenu gludās, virsmas asaraini iemirdzēdamās, kļūst graudainas un plok, bet jumtmalu tilkas ņemas stiepties gaŗumā varavīkšņotām palāsēm. Ģirts šorīt slēpies vēlu, un viņam nav ne mazākās patikas no āra svaiguma atgriezties istabas krēslībā.

Aiz tumšzaļā egļu mūŗa augšup vijas kailo bērzu mēļās galotnes. Un Ģirtam tās uzlūkojot, izlaužas neviļa nopūta. Cauri visiem kaŗa gadiem viņš tur bezvēja rāmumā tika tecinājis ienesīgo dziru. Sasalušā sniega garozai skraukšķot, Ģirts pagriež muguru kaulainei un necerīgs soļo nolejus uz meža ieloka pretējo malu, gar kuŗu pāri viņa tiesai līkumo ceļš no lejas. Pagasta centrs lejā pārredzams kā izēsts viras šķīvis, kuŗā iepelēkā valsts māja atgādina apgrauztu jēra ciskas kaulu, bet izklaidās batraku ēciņas — nosmādētu griežņu un burkānu atkodas.

Pusstingas skudras gausumā gaŗām Zibšņu būdai velkas pajūgs. Neviens milicis neskrien to pārbaudīt. Laikam pašu ļaužu.

Kazbārdieši var justies laimīgāki par prāvajiem kaimiņiem. Rāvu Lūcija vien trim vīriem nolaidusi āderes. Izpilkūšajai dzīrotājai liesā pagasta ļautiņu dzīvības sula laikam jau par prastu. Trūkst kungu smalkās piegaršas vai arī reiba par niecīgu.

Noraustījās jau gan visi, bet nebrīnījās pārlieku, kad kā pašu pirmo plintnieču priekam aizveda Gavrilu Hozenburgeru, vienīgo pagasta iemītnieku, kas varēja dižoties ar divstāvu mūŗa ēku, bodi un tējnīcu. Uz viņa smilšainās noras divu lielceļu satekā tika noturēti arī gada tirgi. Būdu koki tur rēdza kā ģindeņi cauru gadu. Ūzurburkšķis, kā batracēni viņu saukāja, ārpus mājas mēdza klaiņot lepna kunga paskatā, jātnieka zābakos, pie platmales zaļās vārnas spalvu, plecos divstobreni. Tiesa, šad tad gaisu viņš arī rībināja, trūcinādams zīdaiņus un sariedinādams suņus. Netika redzēts, ka viņš trāpītu kaut vai kovārnim, kas viņu pavadīja izsmējīgi ķērkdams. Vairāk viņam laimējās, kad par dzinēju ņēma līdz uradņiku. Tad krēslas stundās nereti tika nomedīta daža batracīša vai tāst puiškāns, kad, kurināmam pietrūkstot, no tirgus laukuma cilka prom kādu aiztrupējušu, vieglāk atraujamu kārti.

Nedaudz jau pārsteidza revolūcijas otrs upuris — Mugurāns, reizē zemkopis un kalējs, kuŗa veseris klaudzēja biežāk nekā otram kalējam butkeniekam, jo pēdējam bieži trūka gan kaļamās dzelzs, gan pakavu naglu. Bet tauta tā ir palika pilnīgā neizpratnē, kādēļ nobendēja veco šektaini, ja pašu māju puisis sirdsapziņas mocīts beidzot nogāja atzīties pats, ka mieskārībās negausīgā saimniece viņu pierunājusi ziņot valdīšanai melus. Teikt, ka saimnieks vienā laidā Rāvu Lūciju saukājis par netikli, kas ar savu spranču slimību drīz aplaidīšot visu pasauli un ļautiņiem būšot tāds pats moku pilns gals kā Kurzemes bēgļu lopiņiem mutes un nagu sērgā.

(Turpmāk beigas)

DŽEKSONVILLE

Ka arī atsevišķas personas, dzīvojot tālu no latviešu centriem, var darīt savu daļu mūsu tautas un valsts stāvokļa izskaidrošanā, pierādījies Latvijas valsts 60 gadu dibināšanas atceres gadījumā. Tā Džeksonvilles laikrakstā Daily News bija pastāstīts, ko darījusi 33 g. v. Līga Fleišere, dzim. Blāķe. Rakstam klāt bija pievienots arī foto attēls. Līga runājusi internacionālā sieviešu kluba sanāksmē viņas vīra darba vietas, jūŗas gaisa spēku oazes tuvumā, kur viņš atrodas dienestā majora pakāpē. Līga pastāstījusi par Latviju, tās iedzīvotājiem un 18. novembri, kā arī par mūsu valsts un tautas iznīcināšanas nodomu padomju okupācijā. Līga dzimusi Vācijā un pastāstījusi arī par latviešu bēgļu gaitām Vācijā un sākuma gadiem ASV. Viņa demonstrējusi arī tautas tērpu, kuŗam drēbi un piederumus māte paņēmusi līdz no Latvijas. Sanāksmē bijis redzams arī plašs tautisko izstrādājumu klāsts, ar kuŗu Līga iepazīstinājusi interesentus.

V. Zirnītis

Jūsu apdrošināšanas lietas būs labi un ērti nokārtotas ar šo latviešu aģentūru palīdzību. — Zvaniet pēc izvēles.

Vald. Bebris
Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave., Scarborough
759-0266 759-2771

Arnolds Bērziņš
Berziņs Realty Ltd.
5385 Yonge St., suite 20, Willowdale
226-6950 445-5325

Ilmārs Jankovskis
Skyline Real Estate Ltd.
2100 Dundas St. West, Toronto
533-8553

Andrejs Šteinbachs
6308 Drumond Road
Niagara Falls, Ontario
354-1258

Latviešu aģentūras ir pelnījušas jūsu atbalstu, jo tikai latviešu aģentūras atbalsta latviešu sabiedriskos pasākumus.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Trīs dzīves pamatvērtības

JĀŅA PAULA II SVEICIENS

Droši vien šī nav pirmā reize, ka Jānis Pauls II interesējas par latviešu tautu, sūtot tai savus sveicienus un svētību. Nākdams no mūsu kaimiņtautas un pārdzīvojis sevī to, ko mēs, latvieši, esam pārdzīvojuši un vēl turpinām sāpīgi pārdzīvot, agrākais Krakovas kardinālis, šodien pāvests, sūta jaunu sveicienu un svētību no Romas. Saņēmis Brazilijā šo labvēlības apliecinājumu, kas ir dziļi izjusts un mums saka daudz. To tad nu arī nododu saviem tautiešiem ar cieņu un pazemību, teicot dažus vārdus par Svētā Tēva atsaucību un pievienojot savus personīgos Dievpalīga vēlējumus sakarā ar Kristus dzimšanas svētkiem un Jauno gadu.

Kā Amerikas katoļu filozofijas savienības vadītājs sveicināju visu biedru — domātāju vārdā jauno pāvestu, kas ir pazīstams arī ar darbiem filozofijā. Ar prieku esmu saņēmis atbildes vēstulē, kuŗai pievienota fotografija ar pašrocīgu rakstītu veltījumu. Vēstule datēta 25. novembrī un nes jaunievēlētā pāvesta sveicienu un svētību arī latviešu tautai.

Ja šā gada 18. novembrī atzīmējām 60. Latvijas dibināšanas gadu, lai zinām, ka tieši šinī mēnesī mums garīgi klāt bija Jānis Pauls II. Viņa draudzīgā klātiene turpinās, paceļot mūsu domas un sirdis uz Dievu. Nododot savu sveicienu un svētību, pāvests liek ievērot 3 lielas dzīves pamatvērtības: ticības gaismu, cerības spēku un kristīgo mīlestību. Līdz ar to pāvests savā gaišredzībā it kā izloba mūsu ģerboņa triju zvaigžņu dziļo spožuma nozīmi un prasību: kristīgā ticība, cerība un mīlestība it sevišķi nepieciešamas šodien Kurzemē, Latgalē un Vidzemē. Šo garīgo zvaigžņu gaisma ir nepieciešama latviešiem arī avās trimdas gaitās. Ja poļu tauta ir garīgi stipra un ir stipra šodien savā pretestībā, kā arī vienībā, tad tas ir tāpēc, ka tā īsteno dzīvē ticību, cerību un mīlestību, kas nāk no Kristus.

Mūsu Pestītājs Jēzus Kristus nāca šinī pasaulē un nodibināja savu Baznīcu uz Sv. Pētera stiprās klints ar nolūku, lai cilvēku personisko un sociālo dzīvi apspīdētu un vadītu ticības gaisma, lai cerības tikums mūs stiprinātu visās mūsu tikumīgās cīņās, lai pārdabiskā mīlestība liktu mūsu personiskās un sabiedriskās dzīves centrā bezgalīgo un absolūti absolūto Vērtību, proti, Dievu, ietverot šīs mīlestības lokos sevi un savu tuvāko. Tāpēc arī, risinot tālāk mums draudzīgā un tuvā Jāņa Paula II saturīgo vēstījumu, sūtu saviem tautiešiem no sirds dziļumiem Kristus dzimšanas svētku un Jaunā gada vēlējumus tanī pašā garā, kuŗa pamatos ir paša Sv. Pētera gaišais pamudinājums: „....pieliecet visas pūles un parādait savā ticībā tikumu, bet tikumā atzīšanu, atzīšanā atturību, atturībā pacietību, pacietībā dievbijību, devbijībā brāļu mīlestību" (2. Pēt., 1., 5.—7.). Lai ticības gaisma liek mums kristīgi domāt, lūgt Dievu cerībā, lai tā pasarga mūs trimdā un dzimtenē no tuvredzīgā un šaursirdīgā materiālisma aplamībām, ko asi nosoda filozofija un dievišķā atklāsme! Lai cerības spēks liek mums cīnīties pastāvīgi, gaidot no Dieva gādības taisnības piepildīšanos mūsu katra personiskā dzīvē un dzimtenes atbrīvošanā uz veselā prāta un kristīgās atklāsmes pamatiem! Kristīgā uztverē zemes tēvija ir pilnvērtīga, ja tā ir tikumiski bagāta un atspulgo laikā, saskaņā ar Dieva solījumiem, „jaunas debesis un jaunu zemi, kuŗās mājo taisnība" (2. Pēt., 3., 13.), līdzīgi kā mūsu dzidrie ezeri atspulgo zilas debesis... Mums nav definitīva mājokļa virs zemes. Te eksistējot, saskaņā ar Dieva mīlestības plāniem arī kā tauta, esam ceļotāji uz Viņa mīlestības radītiem mūžības mājokļiem. Dzīve ir jāuztver visā savā gājumā, kas vieno laiku ar mūžību, un reizē arī jāzina, ka Dievs ir radījis mūs, bet pirms tam zemes dzimteni. Mums visiem ir brīvi un apzinīgi jāsadarbojas ar Dievu, saskaņā ar Kristus atklāsmi un veselā prāta gaismu, dzīvi ticot un parādot savu ticību darbos, stipri cerot un cerībā pārvarot grūtības, bet sevišķi kāpinot kristīgo mīlestību visās tās plāksnēs, zinādami, ka „ja man būtu pravieša dāvanas un es zinātu visus noslēpumus un visas zinātnes, un ja man būtu pilnīga ticība tā, ka es kalnus pārceltu, bet man nebūtu mīlestības, tad es neesmu nekas" (1. Kor. 13.,3). Ja kristiānisms minēto triju zvaigžņu spožumā liek mums urbties mūžībā un mīlēt Dievu vairāk par visu un visu Dievā, tad tas šinī dzīvē nenozīmē nolaidību un pasīvitāti. Otrādi: tas viss mums uzliek lielu atbildību, uzņēmību, gaumīga un radoša darba apziņu, tālredzību, no Dieva rokām saņemto lietu vērtēšanu trimdā un dzimtenē. Šinī līdzsvarotā kristīgā garā mums jābūt darbīgiem un jācīnās visās dzīves nozarēs. Tikai tā, esot akīviem un darbos kontemplātīviem virs Dieva radītās zemes, mēs kristīgā tikumībā iegūsim laimīgu mūžību pēc nāves un, cilvēces vēsturei beidzoties, augšāmcelšanos jaunā pasaulē, kur redzēsim „jaunas debesis un jauno zemi" (Atkl., 21.,1.).

Tas dod mūsu dzīvei īsti kristīgu saturu un jēgu, ko nevar aizsniegt filozofija, cilvēka dabiskais prāts. Šīs lielās īstenības mums nemaldīgi nodrošina Jēzus Kristus atklāsme, kuŗai pazemīgi ticam, saskatot tanī bezgalīgo Dieva mīlestību. Ja filozofija mūs ved droši pie Dieva esamības atzīšanas, pie Dieva kā mūsu visaugstākās Vērtības, pie dvēseles nemirstības, mūžīgās laimes pēc nāves dabiskā izpratnē un pie daudz citām garīgās patiesības lietām, apgāžot kā aplamus visus bezdievju zaimus, tad tomēr mums ir jāzina, ka tā nav spējīga galīgi izraisīt visas mūsu problēmas un likt saskatīt racionāli eskatoloģiskās svētlaimības iespēju, kas mums dota ar Jēzus Kristus dzimšanu, nāvi pie krusta un augšāmcelšanos kā neizsakāmi lielā Dieva dāvana. Tā ir Jēzus Kristus pestīšana, kas sākas šinī dzīvē un sasniedz savu pilnīgo īstenību mūžībā.

Lai tad šie garīgie un gaišie apvāršņi mūs vienmēr dara stiprus un aplaimo, pateicoties ticībai, cerībai un kristīgai mīlestībai, ko mums liek draudzīgi pie sirds Jānis Pauls II, iecelts par pāvestu ne bez sevišķas Dieva gādības! Apgaismojot īsi šīs trīs lielās pamatvērtības, pievienojos ar sirds degsmi un pateicībā Svētā Tēva vēstījumam. Šinī garā sūtu saviem tautiešiem visās mūsu trimdas gaitu zemēs, kā arī dzimtenē sirsnīgākos Kristus dzimšanas svētku un Jaunā gada dievpalīga vēlējumus un apsveikumus, karsti lūdzoties Visvarenā priekšā, lai ticības, cerības un mīlestības zvaigžņu spožumā Kurzeme, Latgale un Vidzeme, kā arī mēs, trimdas latvieši, gūstam tautiskā un kristīgā vienībā savu lielo un gaišo uzvaru! Per crucem ad lucem — caur krustu pie gaismas!

prof.Dr.Staņislavs Ladusāns, S.I.
San Paulo, Brazilijā.

„Cilvēks nedzīvo no maizes vien, bet no katra vārda, kas iziet no Dieva mutes". Mateja ev. 4—4.

Klausaities latv. radio raidījumu katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja. Vilnis 1270.

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Gr., Toronto M4V 1J6, Ont., tālr. 766-5525. S. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas Sv. Jāņa baznīcā: otrdienās no pl. 10 — 12.30, trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc iepriekšējas vienošanās.

28. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Draudzes locekļu pārrunas no pl. 10.15 līdz 10.45.

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont., M4G 1V5. Tālr. 482-5742 mājās, 8 Rolland Road. Toronto, Ont. M4G 1V5.

Sv. Andreja draudzes māc. J. Cālīša runas stundas Sv. Andreja baznīcā, trešdienās no pl. 10 — 12 un no pl. 18 — 20, bet ceturtdienās no pl. 10. — 12. Citā laikā pēc iepriekšējas sazināšanās.

28. janvārī pl 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma pusdienas un pārrunas jauniešiem. Dāmu komitejas tirdziņš.

4. februārī pl. 13 dievkalpojums angļu valodā. Jaunāko jauniešu grupas sanāksme pl. 13.30. Pl. 15 dievkalpojums.

11. februārī pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma pusdienas un pārrunas jauniešiem.

18. februārī pl. 14 jaunāko jauniešu grupa. Pl. 15 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma māc. I. Gaides referāts. Dāmu kom.sarīkojums.

25. februārī pl. 15 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma dāmu kom. rīkotais bazārs.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., T., M4B 3C6, tel. 757-2739. Toronto Austruma ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

28. janvārī pl. 13 dievkalpojums un svētdienas skola.

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 411, Toronto (Willowdale) M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latv. baptistu draudze. Sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Bībeles stundas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

28. janvārī pl. 15 svinīgs mācītāja ievešanas dievkalpojums ar draudžu un apvienību pārstāvjiem un aicinātiem viesiem — solistiem no ASV.

Māc. prāv. Dr. B. Kohins, 100 Sunnyside Ave. tālr. 533-6456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College Str. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā pulksten 13.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Avenue South. Māc. K. Kušķēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G8, tālr. 385-9838.

Mācītāja K. Kušķēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl 19.30—21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

28. janvārī pl. 16 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma pl. 17 draudzes gada sapulce.

4 februārī pl. 16 dievkalpojums, pl. 17 draudzes vakars.

11. februārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums, svētdienas skola un Bībeles klase. Pl. 11 draudzes dievkalpojums.

MONTREĀLA

Prāv. A. Voitkus 3428 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montreālas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

Māc Artūrs Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tel. 834-6081. Christ Memorial baznīcā, 4850 Grand Blv. Montreal.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

Mācītājs atradīsies atvaļinājumā februārī un martā. Steidzamos gadījumos griezties pie draudzes priekšnieka E. Aluša

28. janvārī pl. 14 dievkalpojums, pēc tam draudzes gada sapulce

11. februārī pl. 14 dievkalpojums. Sprediķa vietā māc. J. Cālīša Draudžu dienās Gaŗezerā priekšlasījums; Personiskā atklāsmē sakņota ticība.

25. februārī pl. 14 dievkalpojums, ko vadīs māc. E. Ķerģis no Hamiltonas.

11. martā pl. 14 māc. Ž. Kristberga Draudžu dienās Saulainē piekšlasījums: Ticības dzīves izkopšana, spediķa vietā.

18. martā pl. 14 dievkalpojums, ko vadīs māc. J. Cālītis. Pēc tam sanāksme, kuŗā runās māc. J. Cālītis.

13. aprīlī pl. 14 Lielās piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

15. aprīlī, Pirmajās Lieldienās, pl. 14, ģimeņu dievkalpojums. — Iespējami mūzikāli priekšnesumi. jaunatnes piedalīšanās.

Latviešu misijas radio raidījums „BRITIŅŠ AR DIEVU" nepārtraukti 23. gada gājumā Katru svētdienas rītu no plkst. 9 — 9.30 Vilnis 1270 AM No Niagaras WHLD raidītāja Vadītājs A. Laksmanis, 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont., tālr. 261-4218

P R I E K A V Ē S T S
Kristīgs latviešu radio raidījums katru svētdienu pl. 2.45 pēcp. no Niagaras WHLD raidītāja Vilnis 1270 AM Vadītājs Dāvids Miķelsons, 60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont., tālrunis 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntly Str., Toronto, no pirmd. – piektd. pl. 9.30 no rīta, sestd. pl. 10 no rīta. Bafalo TV stac. 29, 700 Club, ik dienas pl. 11.30 no rīta un pl. 9.30 vakaros. Radio FM CBN 107.7 24 stundas. Tel. 889-3126.

Ja esat nodomājuši iegādāties
JAUNU 1979. GADA AUTOMAŠINU
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY NOVA - CHEVETTE
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi!
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertsons Motors Ltd.
1555 Danforth Ave., Toronto, Ont.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTIM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19¾ mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtd. un piektdien no pl. 9.00 — 17.00
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu. sestdienās no pl. 9.00 — 16.00, trešdienās birojs slēgts.

Baltic Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
M6R 2N5. Tālr. 531-3098

Gatavo pieminekļus un skulptūras
CANADIAN ART MEMORIALS LTD.
Port Credit, Ont.
Tēlnieks P. POLNA
16 Bowden Street,
Toronto, Ont. M4K 2X2
Tel. 466-7580

BĒRZIŅŠ Realty Ltd. Arnolds un Herberts Bērziņi
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA UN NOTĀRS
5385 Yonge St., Suite 20, (Northtown Shopping Plaza) 226-6950 Willowdale, Ont.
445-6535 72 Northdale Rd., Willowdale, Ont.
SOVEREIGN GENERAL INSURANCE COMPANY LIFE ASSURANCE COMPANY
MEMBERS OF THE CASCADE GROUP

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
(Medpuτziķļi Polien)
Pure pieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
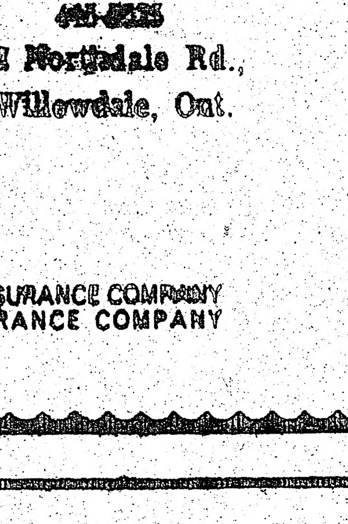
30 Bowden St., Toronto, Ont. M4H 1G5, tel. 534-0553

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

491 College St., Toronto, Ont., M6G 1A5

Tālrunis 922-2551

Birojs atvērts no otrdienas — piektdienai no pl. 10 rītā — 7.30 vakarā. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1.00 pēcp.

Toronto nod. birojs 1539 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A5

Tālr. 533-9415

Atvērts no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 10 rītā līdz pl. 7 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

HAMILTONAS NODAĻAS BIROJS
10 Queen Street North, Hamilton, Ont. L8R 2T8. Tel. 528-7989
Birojs atvērts no otrdienas līdz piektdienai no pl. 4 pēcp.—8 vak. Sestdienās no pl. 9 rītā līdz pl. 1 pēcp.

Angminētie biroji vasaras brīvlaikā — no 15. jūnija līdz 15. septembrim SESTDIENĀS SLĒGTI.

LONDONAS NODAĻAS BIROJS
R. Bērziņa mājās
Birojs atvērts trešd. no pl. 7.00 — 9.00 vak.

„SAVINGS" NOGULDĪJUMA KONTS
Maksā 9% gadā, procentus aprēķina par katru dienu no mazākās summas kontā un izmaksā mēneša beigās.

PAR BRĪVU ČEKUS VAR RAKSTĪT
Par šo konta maksā 4% gadā, procentus izmaksā katru mēnesi, bet tikai, ja konta minimālais atlikums pārsniedz $500.

ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.50% gadā
Procentus izmaksā par gada ceturkšņiem.
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā, procentus
Procenti saņemami tikai pēc termiņa izbeigšanās.

Visiem minētajiem noguldījumiem ir drošības apdrošinājums. Ja noguldījumu uzsaka pirms termiņa, tad %% likme samazinās par 1%.

TERMINĒTI NOGULDĪJUMI
1 gada noguldījums $2000 min. par 10.00% gadā
Procentus izmaksā pēc noguldījuma termiņa izbeigšanās.
3 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā
5 gadu noguldījums $1000 min. par 9.75% gadā

Procentus pieskaita noguldījumam reizi gadā, bet tiem nav drošības apdrošinājums un ir uz noteiktu laiku. (Tas ir, tos nevar pirms termiņa notecēšanas izņemt.)

PENSIONĀRU NOGULDĪJUMS
1 gada noguldījums $2000 min. par 9.75% gadā procentus aprēķina katra mēneša beigās.

RRSP UN RHOSP
Par katra noguldījuma veidu maksā 9.5% gadā.

HIPOTĒKAS AIZDEVUMI
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100.000 — ar mainīgu likmi — 1.5% augstāka par bankas noteikto % pamatlikmi — pašreiz 12%.
Atklāta pirmā hipotēka līdz $100,000 par 11.25%.
Atklāta otrā hipotēka par 12.5% gadā.

AIZDEVUMI
Aizdevumi līdz $10,000 nodrošināmi pilnā apmērā ar noguldījumu kreditsabiedrībā par 12% gadā.
Personīgi aizdevumi līdz $10,000 par 13% gadā.
Jaunu automobiļu iegādei izsniedz aizdevumus līdz 80% no mašīnas vērtības, par 12% gadā ar tās ieķīlāšanu (chattel mortgage).

Raibās karavīra gaitas

Karavīrs un DV organizācijas biedrs Atis Zeltiņš Montreālā atskatījās uz 70 dzīves gadiem. Viņš dzimis 1908. gada 11. novembrī lauksaimnieka ģimenē Aucē. Obligāto kara dienestu pildījis Autotanku pulkā, tur palikdams arī par virsdienesta instruktoru, vēlāk bijis ministra Ādolfa Bļodnieka šoferis, pēc tam kriminālpolicijas uzraugs Rīgā.. Pēc Latvijas okupācijas viņa vecāki un ģimene izsūtīti ug Sibiriju, bet pašam izdevies izglābties. 2. Pasaules kara laikā brīvprātīgi pieteicies armijā un kā tankists piedalījies cīņās pie Maskavas, pietuvojoties tai 20 km attālumā. Cīņās ievainots divas reizes, saņemot arī divus apbalvojumus. 1944. gadā komandēts uz Drezdeni, kur piedzīvojis lielo uzlidojumu. Vēlāk viņa vienība, kas saformēta no jauna, nosūtīta uz Čechoslovakiju, kur cīnījies līdz kapitulācijai. Prāgas tuvumā vienības atliekas krīt krievu gūstā. Kad tās ved uz nošaušanu, Zeltiņam izdodas izbēgt, 3 nedēļās nostaigājot kājām 600 km, uzdodamies amerikāņiem par pārvietoto personu, tas ir — austrumu strādnieku. Viņu aizsūta uz vāciešu nometni, bet viņš to atstāj un kājām dodas uz Jēnu, lai kāda kara biedra vecākiem nodotu ziņu par dēla nāvi. Kad apgabalu pārņem krievi, Zeltiņš atkal bēg, līdz nokļūst baltiešu nometnē Eizenavā, vēlāk Vircburgā, kur strādā nometnes pārvaldē par šoferi, vēlāk par ziņnesi, līdz

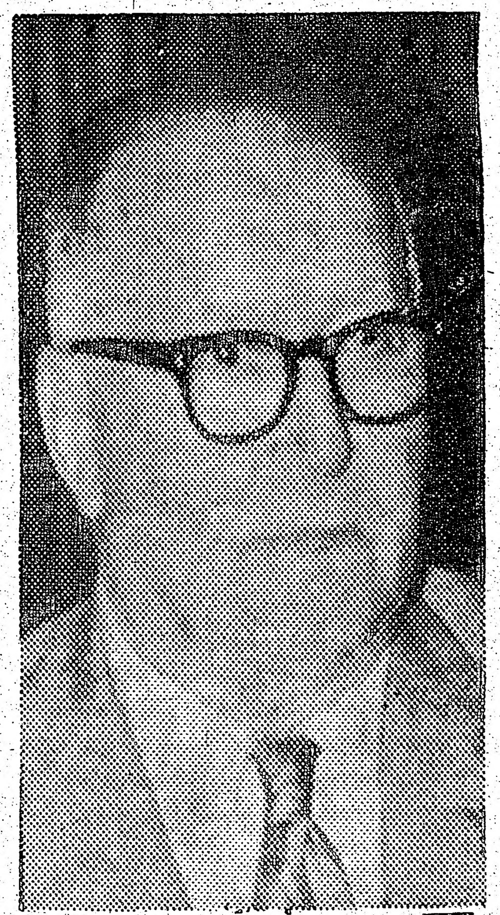
Atis Zeltiņš

izceļošanai uz Kanadu, kur viņu izsaukusi līgava. Ģimenē izaudzināta meita Rita. Jubilārs aktīvi darbojās vietējā Pensionāru apvienībā un citās organizācijās. Viņš ir arī DV nodaļas dibinātāju vidū un visu laiku valdes loceklis. Apbalvots ar DV nozīmi zeltā. Agrumu Pēteris

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1408, Toronto

Jāapsūdz, mazāk jālūdz

Toronto tautas augstskola 14. janvārī atjaunoja Latvisko zināšanu semināra darbību, ko savā laikā sāka un vairākus gadus turpināja prof. Juris Dreifelds.

Pirmā interesentu sanāksme bija Latviešu namā ar mag. iur. V. Upeslāča semināra veidā noturētu stundu par jautājumu — kas ir svarīgākā problēma mūsu tautai šodien? Pārrunas bija piemērotas jaunāko klausītāju vajadzībām, bet tām ar interesi sekoja arī ap 30 vecākās paaudzes pārstāvji. Jautājumu un īsu secinājumu veidā referents sarindoja dažādas problēmas, kas Latvijā ir vērojamas, un tad sadalīja tās tādās, ko latvieši var izturēt ļoti ilgi (kā to rāda vēsture) un tādās, kas bīstamas īsākā laikā. Bet pilnīgi nāvējoša ir krievu ieplūšana resp. kolonizācija. Ar latviešu noslīdēšanu minoritātes stāvoklī mēs zaudējam nācijas statusu un tiesības prasīt neatkarību. Ko darīt? — Jāapsūdz un mazāk jālūdz!

Semināru vada stud. Anita Vaivare, piedalīšanās ir par brīvu. Paredzētas vēl divas lekcijas: Dr. Jurim Dreifeldam — Ko var mācīties no Latvijas neatkarības posma 11. februārī un Dr. Linardam Luksam — Kā var piedalīties politiskā darbā, 11. martā.

Kā notikušajā, tā pārējās lekcijās atbildēs uz visiem klausītāju jautājumiem pārrunu beigās.

Ž.K.

KALAMAZŪ

● Jaungada sagaidīšanas sarīkojumā Latviešu biedrības namā ar mūzikāliem priekšnesumiem piedalījās Richteru ģimene, Lindai, Inārai, Ērikam un Vilim dziedot un spēlējot klavieres. Sniegputeņa dēļ sarīkojumā nevarēja ierasties paredzētās Grand Rapidu DV tēlotājas. Gadu mijā klātesošos uzrunāja Latviešu biedrības priekšnieksV. Miķelsons. Telpas bija izdaiļojusi Māra Grintāla. No Detroitas bija ieradies turienes Latviešu apvienības priekšnieks S. Rudzītis.

● Kalamazū 31. decembrī mirusi 75 gadu vecā Alma Grintāla. Uz Riversaides kapsētu viņu 4. janvārī izvadīja māc. A. Piebalgs. **V. B.**

Dziednieku Pēteri Ivanānu atceroties

Dr. Pēteris Ivanāns dzimis 1940. g. 8. martā Latvijā, izglītotu vecāku ģimenē. Ārsta grādu ieguvis Anglijā, Līdsas universitātē. Ieradies Kanadā, viņš uzsāka ļoti sekmīgu ārsta praksi. Bet modernā dzīve ar savām daudzsološajām iespējām daudzos rada nepārvaramus dzīves konfliktus, kuŗu atrisināšanai nepietiek tikai ar akadēmiskām zināšanām un materiālām vērtībām. Viņa jaunā, strauji uzsāktā dzīve Kanadā kļuva kā spēkrati bez bremzēm, kas devās pretī nenovēršamai sadursmei. Fiziskās kaites bija neiespējams pārvarēt pat ar vismodernākiem medicīnas līdzekļiem. Viņa fiziskie spēki beidzot izsīka. Viņš agrā rīta stundā mira Sv. Jāzepa slimnīcā 13. decembrī.

Dr. Ivanāns Toronto ieradās pirms vienpadsmit gadiem. Jau pirmajā gadā nolika Kanadas valsts eksāmenus un turpināja strādāt College and Manning medicīniskajā centrā, kur strādāja arī trīs citi latviešu ārsti. Personiskā dzīvē viņš bija ļoti izvēlīgs draudzības izveidošanā ar kollēgām, kā arī ļoti atturīgs iesaistīties jebkādās sabiedriskās aktīvitātēs. Slimnieki viņu atceras kā gaišu, spējīgu ārstu, līdzcietīgu un izpalīdzīgu citu ciešanās un grūtībās. Viņa dzīvesbiedre bija dāmiete, dāvinot divus bērnus Nikolu un Henrietu. Bet pēkšņais ģimenes dzīves sabrukums bija tas, kas sagrāva šī vientuļā dzīves cīnītāja kā garīgā, tā fiziskā spēka rezerves.

Aizgājējs atstāj tēvu un māti Anglijā, māsu Tereziju, kas arī ir ārste, dzīvo Izraēlā ar ģimeni. Medicīniskā centra kollēgas Dr. Pēteri Ivanānu vienmēr atcerēsies ne tikviet kā labu ārstu, bet arī kā lielu palīgu paša centra izveidošanā.

Piemiņas aizlūgumu vadīja Dr. B. Kokins lietuviešu Augšāmcelšanās baznīcā. Pie ērģelēm bija Edīte Timenmane, dziedāja Laura Zariņa. Krustmeita Beatrise bija vēlējusies aizlūgumā ar flautu atskaņot Ave Maria, bet nelabvēlīgo laika apstākļu dēļ nevarēdama ierasties, piemiņai iespēlēja šo lūgšanu skaņu lentē.

Lai mūžīgā gaisma atspīd labajam dziedniekam!

E. U.

† Dr. P. Ivanāns

Abonējiet plašo un vērtīgo rakstu krājumu

DAUGAVAS VANAGU MĒNEŠRAKSTS!

DV Centrālās valdes izdevumu

LATVIJAS BRĪVĪBAI UN LABĀKAI NĀKOTNEI

Līdzstrādnieku pulkā daudzi ievērojami trimdas rakstnieki, dzejnieki, publicisti, zinātnieki un kultūras darbinieki.

Iznāk 6 reizes gadā. Gada abonements: ASV un Kanadā $8.00; visās pārējās valstīs Can. $6.50.

Abonementi piesakāmi visās DV apvienībās un nodaļās. Apgāda adrese: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9. Redakcijas adrese: R. Čaks, 9534 W. Harrison Ave., West Allis, Wis., 53227, U.S.A.

1979. gads ir starptautiskais bērnu gads

LŪK, KO ONTARIO VALDIBA DARA UN KO JŪS VARAT DARIT, LAI VAIROTU MŪSU BĒRNU LABKLĀJIBU.

1979 International Year of the Child

Apvienotās Nācijas izsludinājušas 1979. gadu par starptautisku bērnu gadu, lai vērstu uzmanību uz bērniem visā pasaulē.

Ontario provincē valdība vienmēr ir lūkojusies uz bērniem kā uz mūsu lielāko bagātību un ir centusies sagādāt viņiem iespējami labāko veselību, izglītību un sociālo nodrošinājumu.

1979. gadā mēs gribam vēl jo vairāk pastiprināt šo gādību un programmu, cerot, ka miers un nākotnes labklājība atkarīga no mūsu bērnu labklājības pašreiz.

Lai bērnu gads Ontario provincē tiešām būtu sekmīgs, ir vajadzīgs ikviena atbalsts... jūsu atbalsts.

Vienīgi jūs kā vecāks un draugs varat dot to mīlestību un rūpes, kas ir nepieciešami veselīgai bērna attīstībai.

Lai saņemtu tuvāku informāciju par Ontario valdības programmu mūsu bērnu labā un vairāk ierosinājumu, ko jūs, jūsu organizācija un sabiedrība var darīt starptautiskā bērnu gadā, rakstiet:

International Year of the Child 1979,
„Today is for Tomorrow"
Secretariat for Social Development
Whitney Block, 1st Floor
Queen's Park
Toronto, Ontario M7A 1A2

Margaret Birch,
Provincial Secretary
for Social Development

William Davis, Premier

Province of Ontario

DALT'S HONDA

2343 Eglinton Ave. W.,
(pie Caledonia)) Toronto, Ont.
M6E 2L6. Tel. 789-4101

Vecākā un lielākā HONDA auto pārstāvība Kanadā

Ieguvusi augstāko atzinību Kanadā par klientu iecilu apkalpošanu. Esot DALT'S HONDA pārstāvis, ceru uz tautiešu tādu pašu uzticību un atsaucību, kādu tie man parādījuši manos ilgajos darbības gados, strādājot EATON firmā.
Tel. mājā 742-0368. **Nikolajs (Nick) Mednis**

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" paņemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRAI VAJADZĪBAI
LIETIŠĶĀS MĀKSLAS IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKALĀ A. GŪGANA ROTAS
Veikals atvērts ceturtdienās līdz pl. 8.00 vakarā.
Māra Gugāns-Lūsis

RM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Direktor
467 Sherbourne St. Toronto, Ont. M4X 1K5. Tel 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
Apbedīšanas ceremoniju izkārtošana

TEAKWOOD mēbeles

Hwy 7
791-2855
Pārdošana noliktavā
Airport Rd.
Yonge St.
Don Caster Ave.
Elnar Clausen Ltd.
Steels Ave.
291-0080

BROADVIEW WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Eliza Avots

Veikali Toronto:

674 Broadview Ave., pie Danforth, tel. 469-2005
9 Queen St. East, pie Yonge ielas 368-5011

Liela izvēlē lietas un sintētiskas vilnas dzijas, vietējās un ārzemju; aužamās dzijas, vilnas dzīpari. Materiāli dažādu latvisku rokdarbu sagatavošanai, linu materiāli, dieģi, audekli, kanva visādos rupjumos. Dāvanām dažādi rokdarbi un audumi atsevišķi tautas tērpu gabali. Padomi rokdarbu jautājumos.

Veikali atvērti:
Pirmd., otrd. un trešd. no 9 rītā — 6 vak.;
ceturtd. un piektd. no 9 rītā — 8 vak.;
sestdienās no 9.30 rītā — 4 pēcp.

LOTUS FLOWERS

792 Bathurst St.,
(Pie Bloor St.) Toronto
Ont. M5R 3G1
Tel. 533-3884

PUĶES - GRĀMATAS
DAIĻAMATNIECĪBAS IZSTRĀDĀJUMI

Vienalga, kur dzīvojat: Sidnejā, Stokholmā vai Sanfrancisko — rakstiet, telegrafējiet, telefonējiet, un jūsu pušu pasūtījumu izpildīsim nekavējoties. Īpašn. un Arvīds Tīrumi

JAUNAS GRĀMATAS

L. Lideka — Neizspēlētā vasara, dz.	$7.00
Archb. A. Lūsis — Ceļinieks, dz.	$7.00
Bībeles stāsti, ssak. prāv. R. Āboliņš	$11.50
Latvju māksla Nr. 5	$5.00
G. Janovskis — Kur sunim vieta, stāsti	$9.50
Anšl. Eglītis — Laimīgie, rom.	$11.00
T. Zeltiņš — Leopolds Maurs atzīstas, rom.	$8.50
Alb. Brīvkalns — Krāsu varā	$11.00
J. Širmanis — Brīnumi, brīnumiņi	$7.00
A. Plaudis — Akcenti, atm. esejas	$9.80
Archīvs XVIII — mūzika	$12.00
P. Ērmanis — Izkaisītie dzejoļi	$8.00
Alberts Galiņš—Zem atvērtām debesīm, dz.	$4.40
U. Rūtiņa — Vēl ttā gribējās dzīvot	$7.00
J. Babre — Meditācija naktī, dzejoļi	$6.00
V. Mežezers—Sirds,ko dziļi iemīlēja, dz.	$6.50
L. Āboliņa — Latviskas jaundejas	$9.50
G. Janovskis — Un kas par to, rom.	$9.50
V. Richters — Uz Jelgavas pusi, rom.	$9.00
E. Malpass — Septiņos norīta pasaule vēl kārtībā, rom.	$8.00
Laiks, telpa, ļaudis III daļa	$26.00
L. Alberings un E. Lācis — Rūjiena	$20.00
E. Dambergs — Elmer's Parry Sound - karik.	$2.50
Edg. Dunsdorfs — Kārļa Ulmaņa dzīve	$33.50
J. Roze — Latvijas rītausmā, saulrietā	$10.50
A. Brastiņš — Saules teiksma, t. dz. apc.	$12.00
Mārtiņa dziesmu grāmata II daļa	$11.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5
Tālr. 921-7121
Pasta sūtījumiem jāpieskaita 10%

LATVIJA AMERIKĀ

LAIKRAKSTAM
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $30.00
☐ 6 mēnešiem $16.00
☐ 3 mēnešiem $ 8.50

Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKA PUBLISHING LTD vārda

Brošura par . . .

(Turpinājums no 3. lp.)

to A. Voss nekur nav paskaidrojis, un tas nav minēts arī preses atreferējumos. Tautas nobalsošana kopš 1978. gada vispār vairs formāli nav paredzēta nevienā jautājumā, tā ir izmesta no konstitūcijas.

Latvijas konstitūcijas pirmais pants, līdzīgi minētajam definējumam savienības konstitūcijā, deklarē, ka Latvijas PSR ir „visas tautas valsts, kas pauž strādnieku, zemnieku un inteliģences intereses", tātad vairs nav „sociālistiska strādnieku un zemnieku valsts", kā tas bija formulēts agrāk. Citiem vārdiem, ir izcelta inteliģence, t. i. virsšķiras un vidusšķiras nozīme.

Komūnistu partijas noteicošā nozīme visā valsts dzīvē jaunajā konstitūcijas 6. pantā izcelta vairāk nekā līdz šim. Būtībā neko negroza arī padomju nosaukumu grozīšana: tagad vairs nav „darba ļaužu padomes", bet tās saucas par „tautas padomēm" un to locekļus dēvē par „tautas deputātiem". Augstākās padomes deputātu skaits palielināts no 310 uz 325, tādējādi nevajadzīgi pavairojot šīs maznozīmīgās iestādes labi atalgoto locekļu skaitu.

Jaunajā konstitūcijā ir atstāts t. s. izstāšanās pants. 69. pants nosaka: „Latvijas PSR patur sev tiesības brīvi izstāties no PSRS." Taču tam tāpat kā agrāk nav reālas nozīmes, un tas uzskatāms par deklarāciju propagandas vajadzībām, līdzīgi kā vairāki citi panti, kas paliek uz papīra. Turklāt šis konstitūcijas tīri deklarātīvais pants ir pretrunā ar LPSR (okupētās Latvijas) krimināllkodeka 59. pantu, kur rīcību pret Pad. savienības teritoriālo neaizkaramību kvalificē par valsts nodevību, par ko paredzēta brīvības atņemšana no 10 — 15 gadiem vai arī nāves sods. Nav šaubu, ka KGB katru gadījumu, kad iekustinātu jautājumu par izstāšanos no Pad. savienības, iztaisītu par valsts nodevību. To labi zina tagadējie Latvijas pilsoņi, un tādēļ tie nav mēģinājuši ierosināt izstāšanos no Pad. savienības. Konstitūcijā nav arī nekādu paskaidrojumu, kas un kādā veidā izstāšanos var pieprasīt, piem., cik personām šāds pieprasījums ir jāparaksta un kam tas iesniedzams. Nav arī nekur teikts, kam tiesības lemt par izstāšanos, jo Latvijas PSR konstitūcijā vairs nav noteikuma par tautas nobalsošanu. Šīs pašas illuzorās izstāšanās tiesības atrodamas arī PSRS konstitūcijas 72. pantā.

Beidzot jāmin, ka saskaņā ar 170. pantu „Latvijas PSR" noteikta jauna valsts himna, kuŗai vārdus devuši F. Rokpelnis un J. Vanags, bet mūziku — A. Liepiņš. Jaunajā himnā uzsvērts, ka Latvija „vien biedros ar diženās Krievzemes tautu".

Latvijai jaunā konstitūcija nedod nekādus uzlabojumus, tā uztur spēkā visus agrākos ierobežojumus. PBLA brošūras autors ir Bruno Kalniņš.

L.A.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

15 BROADVIEW AVE.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmd. līdz ceturtd., ieņk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektdienāsun sestdienās no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

kas? kur? ko?

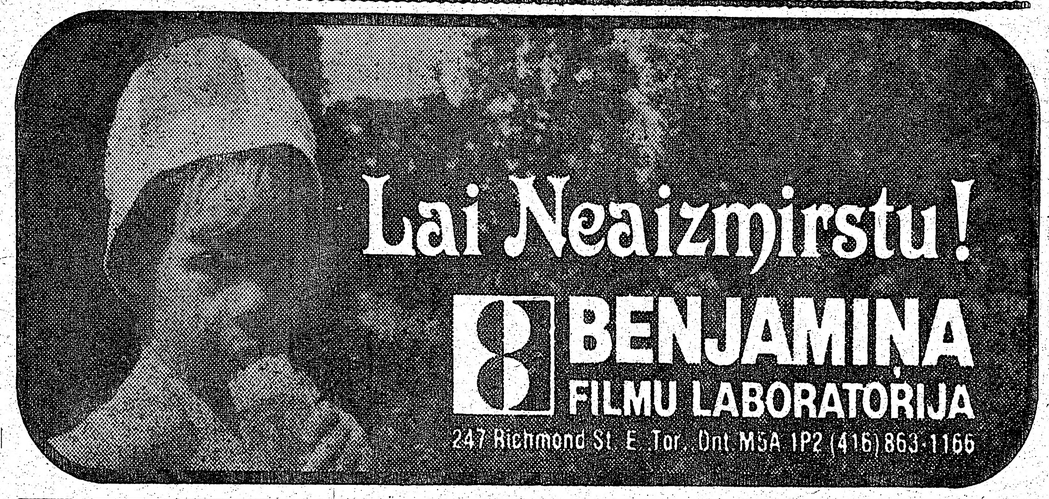

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma - pārstāvis

41 Heathcote Ave., Willowdale, Ont. M2L-1Y9
Tel. 444-2467

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai 444-2467. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

BROADVIEW DELIKATESU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašniekiem!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku—bez starpniekiem

ir trīs veidi, kā varat ietaupīt ar ALCAN SIDING:

2) Instalācijas un apkures (izdevumus
1) Ietaupa darbu un laiku
3) Uzlabo izskatu un līdz ar to mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantiju.

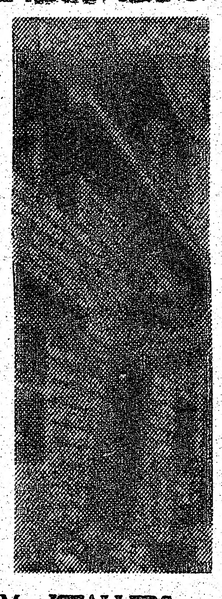

- △ LIETUS NOVADA CAURULES
- △ LOGUS
- △ DURVIS
- △ MARĶIZES (Awnings)
- △ JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM ISTALLERS
534-2864 Īpašnieks Artūrs Mīlne
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X3

DIMANTI ● PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS - KORMS
VEIKALA UN DARBNĪCA
964½ Bloor St. W., Toronto, Ont. M6H 1L6. Tālr. 533-2837

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlēcu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu acenu rāmji.
1586 Bloor St. W. Toronto, vienu bloku no Latviešu kredītsab. Dundas - Bloor nodaļas. Telef. 535-9252.

M. LUNSKY, O.D. M. Sc.
LOUIS LUNSKY, R.O.
OPTIĶI
Iepriekš pieteikties
Tālr. 921-3924
470 College St. (Pie Bathurst)
Toronto M5G 1A5

R. S. KANE Ltd.
apdedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
221-1159

RATAS
— IGAUŅU OPTIĶIS
247 Danforth Avenue. Tel. 465-6251
Gatavo briles pēc receptēm
Zeiss ● Rodenstock ● Crist Dior rāmji
Speciālitāte — dubultlēcu brīles ● Kontaktlēcas (soft)
Pulksteņi: Omega, Tissot, Bulova.
Latviešiem atlaide

Latviska dāvana
SVĒTKOS
un vienmēr
Laikraksts Latvija Amerikā
Latvija Amerikā Publishing Ltd.
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu piesūtīt manu dāvanu (L. A. abonementu), uz vienu gadu, sākot ar .....
Mr., Mrs., Miss., Ms. .....
Adrese .....
.....
.....
Lūdzu pievienot 1. numuram kartīti ar dāvinātāja vārdu .....
Esmu Latvija Amerikā abonents, tādēļ nosūtu speciāli dāvanām pazemināto maksu $22.—
.....
(Vārds un uzvārds)
Adrese .....

SKYLINE
2100 Dundas St. West,
Toronto M6R 1W9
533-8553
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI UN APDROŠINĀŠANA
Ilmārs Jankevskis
Reālitor

A. Egītis — TV RENTALS
1708 Queen St. W. Toronto M6R 1B3
Tel. 537-1401

Kas vainojams...

(Turpinājums no 1. lp.)

mijas augstākie virsnieki Teherānā deklarēja, ka piecu vai sešu stundu laikā tie spējot apslāpēt karstgalvjus, kas vedot valsti pretī chaosam. Irānas armijas bruņotie spēki izteicas 10.000 tanku, 1200 moderno lidmašīnu, 1000 prettanku un lielā noslēpumā turētu FT-4 amerikāņu jaunāko raķešu arsenālā.

Lai kā beigtos tagadējā iekšpolitiskā krize Irānā, ASV akcijas tur nokritušas zemāk nekā jebkad agrāk, pat zemāk nekā tad, kad Eizenhauera laikā radikālais fanātiķis Mosamdeks kopā ar komūnistiem mēģināja nodrošināt varu pār pasaules visvecāko monarchiju. Un tā, pametot Irānu varbūtējai īsai asiņainai iekšpolitiskai krizei, paturēsim prātā, ka Irānas nonākšana Kremļa ietekmē nozīmētu rietumiem fatālu ievadījumu lielvaru konfrontācijai.

Vašingtonā pats prezidents Kārters, pārkāpjot savas valdīšanas otrā gada slieksni, vēstījumā likumdevējiem un tautai aizvadītajā nedēļā nepateica neka jauna. Irānas problēmai viņš pārgāja pāri, nestādot to gandrīz vienā līmenī ar Kipras un Salvadoras problēmām. Runājot par SALT-II nolīgumu, Kārters trīs reizes atkārtoja, ka viņš neparakstīšos nekādu nolīgumu, kas varētu apdraudēt ASV intereses. Militārais budžets nākamajam gadam paredzēts 128 bilj. dolaru apmērā, jo militāro spēku līdzsvars esot nepieciešams pasaules miera nodrošināšanai. ASV arī turpmāk sludināšot pasaulei principus, kas tās izvirzījušas brīvās pasaules vadītājas lomā. Politisko komentātoru secinājums par Kārtera pieteikto jauno pamatpolitiku ir ļoti kritisks. Tā esot veca plate, kuŗai Dievs zin, vai ticot pats autors Kārters.

Pad. savienības ārlietu ministrs Gromiko devies uz Vatikānu, un nav domājams, ka viņš tikšanos ar pāvestu Jāni Paulu II izmantos grēku sūdzei. Vašingtona tanī pašā laikā sagatavojusies sarkanās Ķīnas vicepremjēra Tenga uzņemšanai un slepenām tālākām amerikāņu un ķīniešu sarunām.

Aleksandrs Ķegumnieks

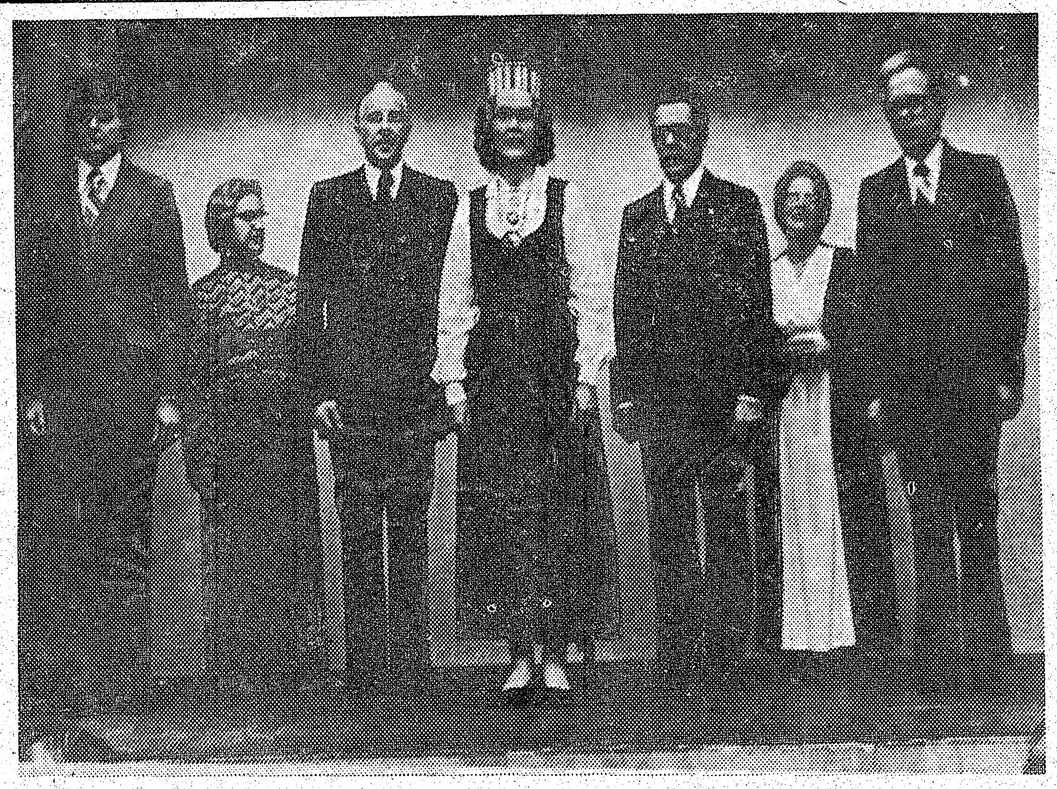

Latviešu biedrības Toronto drāmatiskā kopa L. Vasariņas aranžējumā biedrības 30 darbības atceres gadu sarīkojumā sniedza K. Dzelzīša — Tautas saeima Zilajā kalnā. Attēlā priekšnesuma dalībnieki, no kreisās: Andris Vasariņš, Lonija Vasariņa, Arvīds Marsons, Maija Ķuze, Oļegs Bērziņš, Erika Krēmane un Stanis Butkēvics. Foto: J. Liģers

Latviešu YMCA Kanadas volejbola līgās

Ontario volejbola savienība sadalījusi volejbola vienības vairākās grupās. Spēcīgākās vīriešu vienības iedalītas virslīgā (AA), seko virslīgas rezerves vienības (A), tad B grupa. Vājākās vienības spēlē „Intermediate" līgā. Toronto Latviešu YMCA spēcīgākais sastāvs spēlē virslīgā. Vienībā ļoti labs spēlētāju sastāvs. Tās vadītājs O. Kurcigs cerēja, ka YMCA būs viena no labākajām līgām. Diemžēl, daļa spēlētāju nav ieinteresēti rēgulāriem treniņiem. Pagaidām vienības sniegums ir daudz vājāks nekā varēja gaidīt.

Otrā vīriešu vienība „Intermediate" līgā nupat izcīnīja pirmo vietu un kvalifikācijas turnīrā astoņu vienību vidū ieguva trešo vietu, tā tagad spēlēs A grupā. Kvalifikācijas turnīrā YMCA spēlēja ar Westview vienību, zaudējot pirmo setu ar 12-15 un uzvarot otru setu ar 15-6; uzvarēja Donlands ar 15-5 un 15-6; dalīja setus ar CYM un 16-14; uzvarēja Huskies finālā ar 15-8, 13-15 un 15-6. Vienībā spēlēja A. Rāva, A. Dzintars, M. Beijboms, V. Pālens, G. Paukšens, M. Grundmanis, R. Vickers, A. Frics, V. Trence, A. Lagzdiņš un E. Kārkliņš.

Sieviešu vienība sastāv no gados jaunām spēlētājām. Pirmie panākumi bija, kad vienība no „Intermediate" līgas iekļuva B līgā, kur gūst apmierinošas sekmes. Pagaidām vēl nav cerības iekļūt nākošā — augstākā A līgā. Vairākas spēcīgākās YMCA spēlētājas spēlē augstākā līgā kanadiešu vienībās.

Jaunatnes vienību spēles pa vecuma grupām notiek atsevišķos turnīros, kuŗos Latviešu YMCA parasti piedalās ar vecāko un jaunāko zēnu vienībām, gūstot sāmērā labas sekmes. Vairāki YMCA spēlētāji, senioŗi un jaunieši, spēlē izkaisīti pa vairākām kanadiešu vienībām. Sekmes latviešiem būtu labākas, ja YMCA varētu šos spēlētājus izmantot savās vienībās.

Divas slēpēšanas martā

Ziemeļamerikas baltiešu meistarsacīkstes kalnu slēpēšanā notiks 3. martā, bet Cross country slēpēšanā 4. martā Moonstone slēpēšanas centrā. Reizē notiks arī latviešu meistarsacīkstes. Starta nauda kalnu slēpēšanā 4 dol., tāpat Cross country slēpēšanā. Sacīkstes vadīs LSAK slēpēšanas nozares vadītājs V. Kļaviņš, 151 Evelyn Ave, Toronto, Ont., M6P 2Z6, telefona (416) 762-7188. Cross country distances: senioriem no 17 — 44 g.v. 10 km, vīriešiem veterāniem 45 g.v. un vecākiem 10 km, zēniem no 13 — 16 g.v. 5 km, 12 g.v. un jaunākiem 2,5 km; sievietēm 17 g.v. un vecākām 5 km, meitenēm 16 g.v. un jaunākām 5 km. Reģistrēšanās no pl. 8.30 līdz 9.30, sacīkšu sākums precīzi pl. 10. Apmešanās iespējas Barrie Holliday Inn (705) 728-6191; Continental Inn Barrie (705) 726-1834; Bayshore Motor Hotel (705) 728-5528. Sportistu vakars sestdienas vakarā Moonstone slēpošanas centra telpās.

Ž. ZENTIŅŠ

TORONTO LATVIEŠU YMCA

TRENIŅI

Toronto latviešu YMCA treniņi volejbolā un basketbolā notiek Royal York Collegiate vingrotavās no pl. 7 līdz 23, sievietēm, vīriešiem un jaunatnei divās vingrotavās. Treniņi tagad pārcelti no Kingsmill skolas nedaudz tālāk uz dienvidiem, nākošajā skolā, Royal York Collegiate telpās. Tuvākai informācijai zvanīt latviešu YMCA valdes priekšsēdim O. Kurcigam, tālr. darbā 965-6714, mājās 233-5369, vai A. Ozoliņam — 233-8455.

VINIPEGA

Silvija Burka atkal nominēta par labāko Manitobas sieviešu atlēti 1978. gadā, sakarā ar viņas panākumiem ātrslidošanā un riteņbraukšanā. Viņa kvalificējās arī Kanadas ātrslidotāju valsts komandā 1979. g. sezonai. Kvalifikācijas sacīkstes notika no 27 — 31. decembrim Vinipegā, kur Silvija ieguva 4 pirmās un 2 otras vietas un laboja divus savus Manitobas rekordus. Pasaules sprinta sacīkstes notiks 17. un 18. februārī Vācijā, Inzelā, kur piedalīsies četras Kanadas ātrslidotājas.

Vinipegā 16. decembrī 56 g. vecumā miris Edmunds Vulfs. Viņš piedalījies kaujās Krievijā, Latvijā un arī Pomerānijā, gūstot ievainojumus, apbalvojumus un paaugstinājumus. 1951. gadā Vulfs ar ģimeni no Vācijas iecelojoja Kanadā. Vinipegā aktīvi darbojās latviešu ev. lut. draudzē un DV Manitobas nodaļā, vadīja arī DV grāmatnīcu un bibliotēku. Pie aizgājēja šķirsta stāvēja DV goda sardze. Aizlūgumu vadīja māc. Dr. E. Grīslis. Vinipegas Latviešu biedrība bija sūtījusi atvadu ziedus. DV vainagu nolika A. Kēleris.

Lac du Bonnet 21. decembrī mirusi 79 gadus vecā Mollija Ušacka. Viņa iecelojusi Kanadā 1927. gadā. Nelaikē atstāj divus dēlus ar ģimenēm un četrus mazbērnus. Apglabāta vietējā kapsētā

28. decembrī Vinipegā mirusi Irma Alīse Alksne 64 gadus vecumā, atstājot trīs brāļus ar ģimenēm.

I.

Pirmo reizi tik plašs stāstījums par dzīvi okupētajā Latvijā.

Veterinārārsta Eduarda Ātrena

Nekad nevar zināt, ko tie... atkal izgudros.

Grāmatā pastāstīts 30 gados redzētais un piedzīvotais gan pilsētās, gan dažādos lauku novados. Latviešu dzīve kolchozos un sovchozos un tur bezjēdzīgā saimniekošana lauksaimniecībā.

Tuvākas ziņas par minēto grāmatu pieprasāmas: draudzēm, latviešu nacionālām un jaunatnes organizācijām, kuŗām piesūtīts sīkāks materiāls.

Grāmata iznāks 1979. g. aprīlī. Glītā (cietā) sējumā. Cena $15.- (Amerikas dolaros). Lai noteiktu vēlamo metienu, apgāds dod ievērojamu atlaidi tiem, kas šo grāmatu pasūtinās jau līdz 1979. g. 15. februārim, pievienojot samaksai naudas pārvedumu vai čeku. Iepriekš pasūtinātās grāmatas cenā ir ieskaitīti arī nosūtīšanas izdevumi; Kanadā un ASV $14.-, pārējās valstīs $14.50.

Pasūtinājumi adresējami: Latviešu kreditsabiedrība, 491 College St., Toronto, Ont., Canada M6G 1A5 E. Ātrena Grāmatu kontā Nr. 5618 vai Amber Printers and Publishers Ltd., c/o E. Ātrens, 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. E. Ātrena tel. 767-0592.

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTULU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- ŽURNĀLI
- AVĪZES
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO, ONT. M4M 2E9

(416) 466-1514